ATFK :: BPFK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

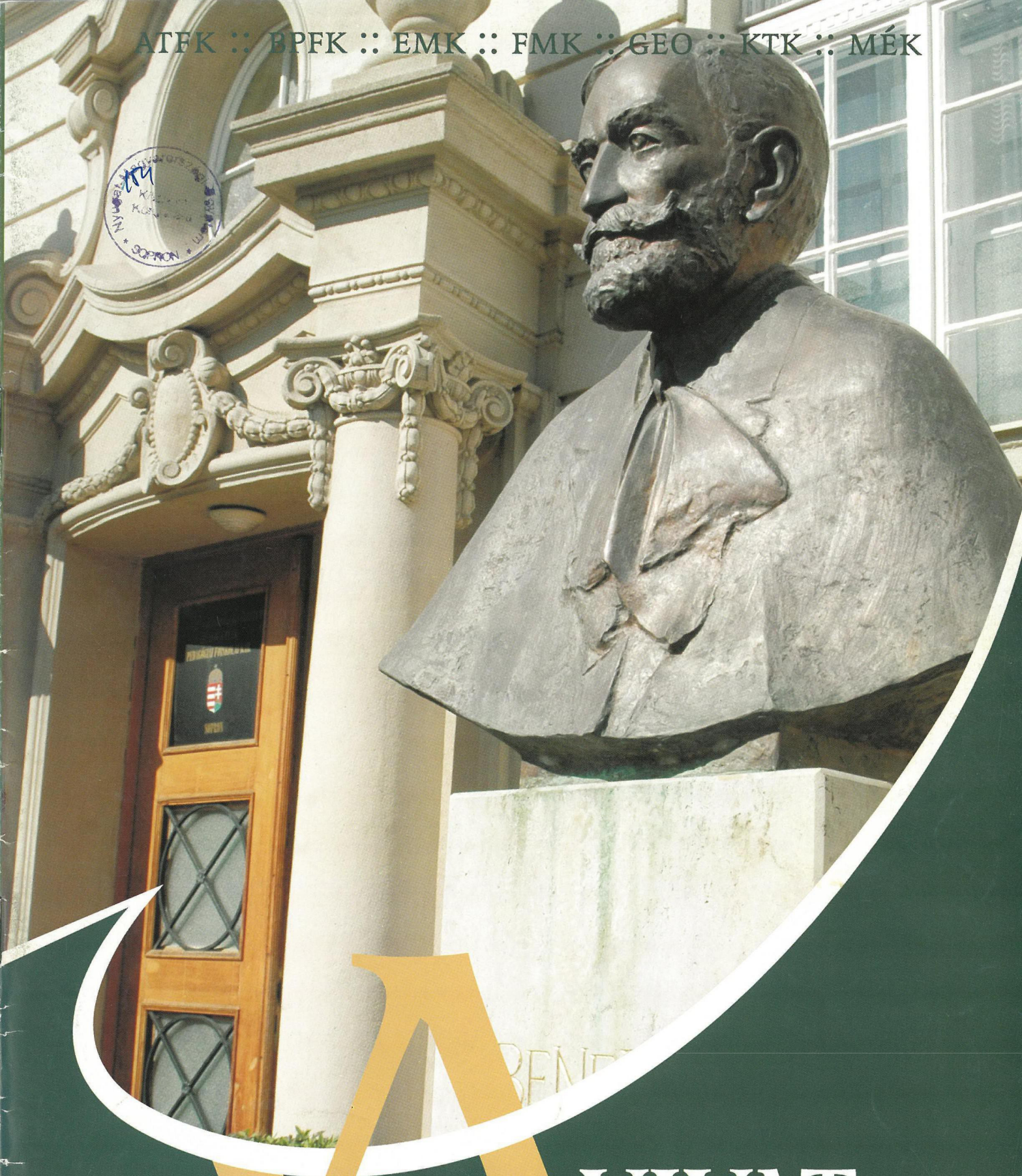

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

2005 : 5 : szeptember - október

BÉKÁK TÁBORA A BPFK-N

(Cikkünk a 31. oldalon található.)

TARTALOM

2 A KKK fontos feladata az oktatás támogatása - beszélgetés Palócz Andresen Mihállyal, a KKK igazgatójával
3 A KTK új dékánja Dr. Székely Csaba egyetemi tanár
4 A környezetgondos polgár - beszélgetés Láng István akadémikussal
5 Gratulálunk!
6 Mexikó...Mexikó... - beszélgetés Dr. Szalay László tanszékvezető egyetemi docenssel
7 A Hamburgi díszdoktor - Dr. Günter Spreth az egyetem díszdoktora
Szobor Dr. Lámfalussy Sándornak
8 Amikor megszólal a belső hang - beszélgetés Dárdai Árpád tanszékvezető egyetemi docenssel
9 Kéznyújtás a jövő felé - tanévnyitó a NYME-BPFK-n
10 Legfontosabb feladata a kapcsolattartás - beszélgetés az EUREKA-képzés koordinátorával
11 Az óvári egyetem külföldi hallgatók szemével
12 Győri tanítók Erdélyben
13 Kerekasztal-beszélgetés az ATFK-n
Pokorni Zoltán Győrben
VIII. Apáczai Napok
14 Specialitások a nemzetiségi óvóképzésben
15 Mit hirdet a réztábla - a Faipari Tanműhely: Minősített Tanüzem
16 Az 50 év emlékére
17 Egy nem mindennapi találkozó margójára
18 Jövőkutatók világkongresszusa
III. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia
19 Prof.Dr. Káldy József mellszobra a botankertben
20 GIS2005 Nemzetközi Nyári Egyetem a GEO-n
21 A Kiotói Jegyzőkönyv és az erdőgazdálkodás
Jubilált a Gyakorló Szakközépiskola
Őrségváltás az egyetem Központi Könyvtárának élén
22 TDK egy kicsit másként
23 Karrier Keksz 11.
24 Közgázosok Erdélyben
25 Cambridge-i biznisz-meditáció
26 Fejlesztések, beruházások a Győri karon
27 Tanévnyitó az EMK-n
28 Évnyitó a KTK-n
29 Tanévnyitó a GEO-ban
30 TK Gólyatábor 2005.
31 Békatábor a BPFK-n
32 Hallgatói Antológia
33 VERS
34 Vocem preco!
35 75 éve halt meg Cselkó István
36 Moór Arthur emlékülés
37 75 éve halt meg Bánvárth Sándor
38 In memoriam Dr. Vincze Vilmos
39 Búcsú Zsédely Károlynétól
40 Elhunyt Góczán Károly

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Kommunikációs Iroda pályázatot hirdet a 2006. évi Magyar Kultúra Napja alkalmából az egyetemi polgárok számára. Bármilyen művészeti alkotással lehet nevezni ez év december 31-éig. Az összegyűjtött műveket a Vivat Academia jövő januári különszáma közli.

A különböző kategóriák helyezéseinek eldöntésére a művészet terén is érintett, de nem pályázó professzorok, s a város művészeti közéletének kiemelkedő egyéniségei vesznek részt a zsűriben. Az egyetemi lap segítségével közönségdíjra is lesz lehetőség.

Valamennyi pályázati munka bemutatásra kerül. Bővebb tájékoztatással a pályázatot hirdető iroda munkatársai szolgálnak.

VIVAT ACADEMIA
A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Főiskolai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

III. évfolyam, 5. szám
2005. szeptember - október

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, be@geo.cslm.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, nnika@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATIF)
Hajnal János, janika@fmk.nyme.hu (FMK)
Horváth Attila ahorvath@atif.hu (ATIF)
Horváth Balázs. elnok.fmk.hok@fmk.nyme.hu (FMK)
Lengyel Zita zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Németh Viktória vik@netposta.net (FMK)
Ramecz Ádám (KTK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Állandó munkatársaink:
Bősze Viktória karrierelemző, karier@nyme.hu
Dr. Fónayné dr. Tihanyvári Éva jogtanácsos, jogasz@nyme.hu
Címlap: Benedek Elek szobra a BPFK bejáratánál

A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-357; 518-365
e-mail:vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor
Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történt
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091 ■
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

A KKK FONTOS FELADATA AZ OKTATÁS TÁMOGATÁSA

Palócz-Andresen Mihály szeptember 1-je óta az egyetem kinevezett tanára, egyben július 1-jével az új Környezeti Erőforrás-gazdálkodási és -védelmi Kooperációs Kutatatási Központ (KKK) igazgatója. A rendkívül elfoglalt vezetőt Szent Mihály napján sikerült egy rövid beszélgetés erejéig utolérni...

Palócz-Andresen Mihály a KKK igazgatója

-Nevének napján Isten éltesse, jó egészséget, sok sikert kívánok megbízatásához! Honnan e nem mindennapi, különös-szép név?

-Köszönöm a jókívánságokat. Magyar nevem, Palócz Mihály, amelyet több évtizedes németországi tartózkodás után változtattam Palócz-Andresenné. Feleségem - aki észak-német származású -, kapta ezt a nevet a keresztségben. Németországban egyébként megszokott házastársak körében ez a szókapcsolat, egymás nevének felvétele, én pedig ezzel is szeretném a két nemzethez való tartozásomat szimbolizálni.

-Ön hazajött dolgozni, tudományos munkát végezni Magyarországra, amikor inkább a szellemi tőke, oktatóink, kutatóink expanziója figyelhető meg nagyobb anyagi elismerés, vagy szakmai lehetőségek reményében, tehát mintha ellentétesen mozogna a kortársakhoz képest...

-Sok éve érlelődik már bennem, hogy hazajövök és életem utolsó szakmai ciklusát a hazai ifjúság tanításával töltöm. Ennek érdekében vállaltam több oktatói feladatot honi egyetemeinken az elmúlt tíz évben, de a mostani tanári kinevezésem teszi igazán lehetővé számomra, hogy gyakorolhassam hivatásomat.

-Ezzel egy időben németországi kötelezettségeit odahagyta, vagy marad energiája még ott is munkát végezni?

-Mindkét helyen igyekszem helytállni, ingázom a két ország között, amely nem jelent távolság szempontjából akadályt, hiszen rendkívül jó a légiforgalmi közlekedés, inkább a szakmai helytállás kíván sok erőt és időt.

-Szakmai életútjából látszik, nagyon sok mindennel foglalkozott élete során, mégis melyik az a tudományterület, melyet a leginkább a magáénak vall?

-Már több éve intenzíven foglalkozom a klímaváltozások hatásaival, több nagy projektben a klímavédelemre is kitértem. Az elkövetkező években ennek a szakterületnek az oktatásával szeretnék foglalkozni.

-Laikusoknak kissé ellentmondásosnak tűnik, hogy a szakemberek globális felmelegedésről beszélnek, miközben egyre hidegebb évszakokat, szélsőségeket élünk.

-A klímaváltozás nem emberi léptékben, hanem hosszú évtizedeken, sőt évszázadokon át zajlik le, tehát nem jelenti azt, hogy egy-egy év, vagy évszak nem lesz hidegebb. A Kárpát-medencében pedig különösen a szélsőséges időjárási viszonyok erősödése jelenti a gondot, nem csupán a felmelegedés, hanem olyan anomáliák, mint a csapadékeloszlás egyenlőtlensége, vagy éppen a hőmérséklet erőteljes ingadozása.

-A januárban alapított kutatatási központ élén milyen feladatok várják?

-Három nagy főirány vezetését vállaltam fel munkatársaimmal: a környezetvédelmi hatásvizsgálatok témakörét, a hulladékgazdálkodást, valamint az ökoenergetikát. Feladataink között az ipari innovációs tevékenység fejlesztése játszik még központi szerepet. Olyan munkahelyeket kell létrehoznunk, amelyek az eisenstadti ipartelephez hasonlóan a Soproni Ipari és Innovációs Parkban a későbbi szakmai tevékenység tudományos és technikai alapjait képezhetik.

-Hány kolléga segítségével számolhat az inkubátorházban és azon kívül?

-A vezetőség három főből áll, ehhez kapcsolódik a három témafelelős. Az egyes főirányokon belül mintegy 12-15 főnyi, főképp fiatalokból álló kutatói gárda látja el a feladatokat.

-Lát-e lehetőséget arra, hogy a két munkaterületet összekapcsolva, az egyetemi gyakorlati képzés a kutatatási központ területén folyjék?

-A KKK feladatai között igen fontos szerepet játszik az oktatás támogatása, így természetesen járnak ki diákok a központba és ismerkednek e három témakörrel. Ezen túl mérnöktovábbképző tanfolyamokat is szervezünk és konferenciákat tartunk.

-Mik az első benyomásai egyetemi ifjúságunkról, akár a németországi hallgatókkal való összevetésben?

-Az első és nagyon kedves személyes élményem, hogy az itteni fiatalok szinte kivétel nélkül előre köszönnek a szívmelengető "Jó szerencsét!"-tel. Szakmai felkészültségüket tekintve ragyogó elméleti tudással rendelkeznek, a gyakorlati munkában való részvételük, az iparral való kapcsolatuk viszont egy kicsit talán gyengébb, mint a hasonló végzettségű nyugat-európai fiataloké.

-Ezen a hiányosságon tud majd segíteni, legalább azoknál a hallgatóknál, akik az Ön keze alatt dolgoznak?

-Természetesen, hiszen a KKK egy regionális feladatot ellátó központ, amely nem három, hanem nyolc évre kapja a meghatározott feladatot. Három év alatt kell elvégezni azt a kutatói munkát és felnevelni azt a fiatal gárdát, amely később, az elkövetkezendő öt évben már professzionális módon tudja művelni a szakmát, képes munkahelyek létrehozására, képes egy nemzetközileg is elismert know-how-t Sopron térségében megvalósítani. Ezért kapjuk a pénzt. Természetesen fő feladataink közé tartozik a szakmai, gyakorlati tudáskincs növelése és a diákság, a jövő nemzedékeivel való megismertetése.

-A meglévőn túl, az anyagi erőforrások felkutatásának milyen lehetőségei nyílnak az Önök számára?

-Az Európai Unióhoz való csatlakozást követően az újonnan

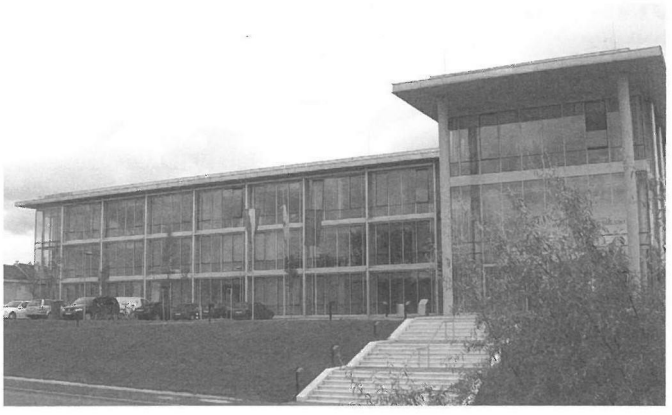

A KKK-nak otthont adó Inkubátorház épülete

belépett tagországok részére az e területeken illetékes bizottság regionális fejlesztési programokat helyezett kilátásba. Sopronnak sikerült egy ilyen regionális programot megnyerni, amelynek 740 millió forint a teljes költsége. Ennek felét egy 16 cégből álló magyarországi konzorcium biztosítja, a másik felét részben állami, részben EU-s támogatás adja.

-Milyen közvetlen partnerkapcsolatokban bízik a különféle intézmények és gazdasági társaságok körében?

-A három főirányhoz különböző társintézmények csatlakoztak. Az atomerőművek környezetében található lehetséges biológiai változásokat megfigyelő alprogramhoz a Paksi Atomerőmű Rt. ad konzorciumi támogatást, amely rendkívül széles körű, mélyre ható biológiai elemzést tesz majd lehetővé. A környezetvédelmi beruházások folyamán szükséges engedélyeztetési eljárások lakossági bevonásával, az engedélyeztetés objektív társadalmi alapokra való helyezésével kapcsolatos altéma vonatkozásában pedig az OTP Rt. nyújt nagyon fontos segítséget. Ennek fejében elvárja tőlünk, hogy egyfajta módszert adjunk a környezetet érintő beruházások objektív megítéléséhez. A második főirány kidolgozása pedig a Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Kft. vezetésével történik. E témakörön belül nagy horderejű kísérleti munkára van szükség, amelyhez a Budapesti Műszaki Egyetem segítségét kaptuk, ott megtalálhatók azok a vegyipari berendezések, amelyekkel gyorsan, hatékonyan meg lehet valósítani a kísérleti munkát. Az ökoenergetika főirány hat alprogramjának megvalósításához pedig egy tucat külső konzorciumi tag fogott össze, hogy újszerű technológiai eljárást valósítson meg.

Sok más területen, mindenekelőtt a szabadalmaztatási eljárást említem,én pedig saját tapasztalataimat, illetve német-magyar kapcsolatrendszeremet tudom felajánlani az Innovációs Központ és - talán nem tűnik túlzásnak és szerénytelenségnek - valamennyiünk közös sikere érdekében.

Tóth András

A KTK ÚJ DÉKÁNJA DR. SZÉKELY CSABA EGYETEMI TANÁR

Dr. Székely Csaba egyetemi tanár 1947-ben született Sopronban. Középiskolai tanulmányait a soproni Széchenyi István Gimnáziumban végezte, ahol 1965-ben érettségizett. 1965-től 1969-ig a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán végezett tanulmányokat.

1970-től a Gödöllői Egyetem Üzemgazdasági Tanszékére került, ahol az egyetemi ranglétra minden fokát bejárta. 1971-ben 6 hónapon keresztül a bonni Friedrich Wilhelm Egyetemen folytatta üzemgazdasági tanulmányait. 1974-ben egyetemi doktorátust szerezett, majd 1975-től 1978-ig MTA aspiráns volt. Az aspirantúra keretében 3 hónapos külföldi MTA ösztöndíjat nyert el és a giesseni Justus-Liebig Egyetemen folytatott további tanulmányokat, illetve végezett kutatómunkát. 1980 januárjában védte meg kandidátusi disszertációját.

1980-tól 1984-ig mezőgazdasági attasé volt Bonnban. 1984 októberében visszatért a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karára, ahol egyetemi docensi kinevezést nyert el. 1985-ben megbízást kapott az Üzemtani Tanszék vezetésére. 1987-ben megalakult az egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara, ahol dékánhelyettessé nevezték ki. 1989-ben egyetemi tanár lett a kar Üzemtani Tanszékén. 1990-től 1996-ig a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar dékánja volt, majd egy cikluson keresztül az egyetem rektora. Nagyrészt munkájának eredményeként alakulhatott meg 2000-ben a Szent István Egyetem, gödöllői székhellyel. Egyetemi vezetői tevékenysége lezárásával az oktatási és a kutatási feladatai ellátására fordított több időt. akadémia doktori disszertációját ez év júniusában védte meg.

2001-től egyre nagyobb intenzitással vesz részt a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának oktató munkájában. A Vezetés-Szervezési Intézet munkatársaként szinte már a kar valamennyi képzési programjában látott el oktatási feladatokat, beleértve a KTK Doktori Iskola tantárgy előadói, vizsgáztatói és bírálói teendőit is. 2005 márciusától egyetemi tanári kinevezést kapott, 2005. augusztus 1-jétől az egyetem főállású egyetemi tanára.

Kinevezéséhez gratulálunk.

A KÖRNYEZETGONDOS POLGÁR

Láng István akadémikus

Láng István akadémikus 1931-ben született Mohácson. Agrármérnöki diplomáját 1955-ben szerezte az Ivanovói Mezőgazdasági Egyetemen. 1985 óta az MTA rendes tagja. Tiszteletbeli (honoris causa) doktora a Szent István-, a debreceni és a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Öt külföldi tudományos akadémia külső tagja. Tagja volt a "Közös jövőnk" c. dokumentumot kidolgozó Brundtland Bizottságnak. Az MTA Szigetközi Munkacsoportja elnökeként meghatározó szerepe volt abban, hogy a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar oktatói és kutatói számos területen jelentős szerepet játszanak a szigetközi, valamint az országos ökológiai és klímakutatásokban.

Láng István akadémikus a kar 2005. szeptember 8-án megtartott tanévnyitó ünnepi tanácsülésén vette át a Nyugat-Magyarországi Egyetem tiszteletbeli (honoris causa) doktori címét.

-Ön az egyetem elvégzése után a TAKI-ban talajkutatással foglalkozott. Mikor "váltott át" a környezetvédelem területére?

- 1968-ban az UNESCO-tól három hónapos ösztöndíjat kaptam tudománypolitikai és kutatásszervezési kérdések tanulmányozására. Ebben az időben már az MTA-titkárság Biológiai Tudományok Osztályán dolgoztam, mint szaktitkár. 1968-ban Angliában, Franciaországban és Svédországban töltöttem el egy-egy hónapot. Ekkor hallottam először ezt a szót, hogy "környezetvédelem". Felkeltette az érdeklődésemet. Három évvel később, 1971-ben részt vettem az UNESCO Közgyűlésén, mint a magyar delegáció tagja. Akkor már főtitkárhelyettes voltam az Akadémián. A közgyűlésen fogadták el az "Ember és Bioszféra" programot. Ennek hatására döntöttem, hogy kutatási témát váltok és a továbbiakban a környezetvédelemmel foglalkozom.

-Magyarországot több Környezetvédelmi Világkonferencián képviselte és tagja volt az azóta világhírűvé lett Brundtland Bizottságnak. Mi valósult meg abból, amit ez a Bizottság a "Közös jövőnk" című dokumentumban megfogalmazott?

- A Környezet és Fejlődés Világbizottsága, melyet a testület vezetőjéről, a norvég miniszterelnök asszonyról "Brundtland Bizottságnak" is neveztek, 1984-ben alakult. Életem egyik nagy szerencséje, hogy engem is beválasztottak a Bizottságba, amely 1987-ben publikálta a "Közös Jövőnk" című jelentését. A fő feladat az volt, hogy a bizottság alapozza meg az 1992-re tervezett ENSZ Konferencia (Környezet és Fejlődés, Rio de Janeiro) alapvető állásfoglalásait. A jelentés fő üzenete a fenntartható fejlődés, mint új tudományos társadalmi és gazdasági modell propagálása volt. Ez a kifejezés ekkor vonult be a politikai és közéleti szótárakba. A környezeti, gazdasági és szociális dimenziók integrálódását sürgette a bizottság jelentése. Azóta közel másfél évtized telt el. Látványos és hangzatos deklarációk születtek, de alapvető fordulat még nem következett be. Magyarországon csak most dolgoznak a fenntartható fejlődés nemzeti stratégiáján. Vagyis jelentős késésben vagyunk a megvalósítás terén.

-Önt Glatz Ferenc akadémikus egy helyen "környezetgondos polgár"-nak nevezte. Miben látja a környezetgondos polgár feladatát, szerepét?

-Két dolgot említek meg. Az egyik a saját környezetében való példamutató viselkedés és életmód. A másik a közösségi környezeti érdekek és értékek védelme szavakkal, tettekkel.

-Milyen szempontok vezérelték az MTA Szigetközi Munkacsoportját, amikor a szigetközi kutatásokról az évek során összegyűlt dokumentumaikat Mosonmagyaróvárra helyezték?

- Az MTA Szigetközi Munkacsoportja 1993-tól működik egy országgyűlési határozat alapján. Feladata a térség ökológiai adottságainak védelmét szolgáló intézkedések tudományos megalapozása. Részt veszek a munkacsoport, a Szigetköz területén működő monitoring rendszer egy részének működtetésében, elsősorban a biomonitoring vonatkozásában. A dokumentumok Mosonmagyaróvárra való telepítését az indokolta, hogy a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar szakmailag rendkívül érdekelt a táj kutatásában, illetve kiváló lehetőségeket adott az elhelyezéshez.

-Az utóbbi időben megkülönböztetett figyelmet szentel a klímaváltozásnak. Miért?

-Én nem vagyok meteorológus és ezen belül klímakutató sem. A problémát a környezetvédelmi nézőpontból közelítettem és ily módon elsősorban az időjárás és az éghajlat hatásaival, illetve az arra adandó válaszokkal foglalkozom. Korunk egyik legnagyobb kihívásának tartom a lehetséges klímaváltozásra való felkészülést, ami izgalmas és érdekes téma.

-Mivel foglalkozik a VAHAVA-Projekt?

-Az időjárás és az éghajlat vonatkozásában három nagy kutatási irányzat fejlődött ki. Ezek a következők: Regionális és globális klímamodellezések; a légkör védelme érdekében az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése; a szélsőséges időjárási eseményekhez és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás lehetőségeinek kimunkálása, beleértve a megelőzést, a kárelhárítást és a helyreállítást.

A VAHAVA projekt (változás-hatás-válaszadás) elsősorban az alkalmazkodás kérdéseivel foglalkozik. Szintetizáló munkát végzünk és sok szakember eredményeit dolgozzuk fel.

-Számos területen együttműködik más tudományág szakembereivel, így például az óvári Kar oktatóival és kutatóival. Fontosnak tartja ezeket a "multidiszciplináris" együttműködéseket?

- Az én munkastílusom elsősorban az interdiszciplináris és multiszektoriális jellegű tevékenységet preferálja. A nagyrendszer szintézis a kedvenc területem. Elég jó gyakorlatom van az ilyen jellegű, egyébként nagyon bonyolult munkák végzésében, irányításában.

-Azt mondta egyszer, hogy a környezetvédelemről úgy kell beszélni, hogy azt a Mari néni és megértse. Miért pont a Mari néni?

-Ha azt mondjuk, hogy környezetvédelem vagy fenntartható fejlődés, vagy klímaváltozás, akkor nem csak a szakterület ismerőit kell megszólítani, hanem az átlag állampolgárt is, hogy megértse a probléma lényegét, és hajlandó legyen valamit aktívan cselekedni. Az ő nézőpontjukból kell szemlélni az eseményeket. Ha például egy özönvízszerű eső hatására helyi árvíz keletkezik és elmossa Józsi bácsi vagy Mari néni házát, akkor őket nem az érdekli, hogy a tudósok közül annak van-e igaza, aki klímaváltozást emleget, vagy annak, aki szerint ez még csak klímaváltozékonyság. Mari néninek és Józsi bácsinak az a legnagyobb gondja, hogyan élik túl a következő három napot élelem, ivóvíz, gyógyszer és fedél nélkül. Ha túlélték, akkor pedig az izgatja őket, ki segít majd újjáépíteni a házukat. Én átérzem ezeknek az embereknek a gondjait.

-A sok szakmai feladat mellett több időigényes hobbijáról is tudunk: madárfigyelés, bélyeggyűjtés. Hogyan jut mindenre ideje?

-Jó hobbik nélkül ízetlen és sótlan az élet. Ezekre mindig meg kell találni a szükséges időt.

-Milyen tervek foglalkoztatják a következő években?

-A VAHAVA projektet szeretném eredményesen befejezni. Utána visszavonulok az aktív közéletből, de valami hasznosat és érdekeset akkor is csinálok.

A VIVAT ACADEMIA Szerkesztő Bizottsága és a magam nevében hálásan megköszönöm Akadémikus Úrnak a beszélgetést. Gratulálunk a legújabb honoris causa doktori címéhez. Kívánunk az eddigiekhez hasonló szép sikereket és nagyon jó egészséget!

Mosonmagyaróvár, 2005. szeptember 27.
Tenk Antal

GRATULÁLUNK!

Prof.Dr. Tenk Antal, a MÉK Gazdaságtudományi Intézet Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszék tanára, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa PRO URBE Mosonmagyaróvárért Díjat vehetett át a város képviselőtestületétől.

Az elmúlt években számos díjat ítéltek oda munkásságáért: 2003-ban tüntette ki a megyei közgyűlés "Győr-Moson-Sopron Megye Közoktatásáért" Péterffy Sándor -díjjal. A rá következő év tavaszán a köztársasági elnöktől vehette át a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét, majd két hónap múlva Alma Matere ismerte el a Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója címmel, egy héttel később pedig Győrben kapta meg az Apáczai Emlékérem Aranyfokozatát.

Vincze Judit PhD-hallgató

Prof. Dr. H.C. Winkler András a Zólyomi Műszaki Egyetem legmagasabb kitüntetését, a Tiszteletbeli Doktori (Doctor honoris causa) címet vehette át. A faanyagkutatás és a faalapú kompozitanyagok terén végzett kutatásai, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem és a Zólyomi Műszaki Egyetem közötti együttműködés fejlesztése elismeréseként október 3-án nyújtotta át a kitüntetést Prof. Dr. Ján Tucek a zólyomi egyetem rektora.

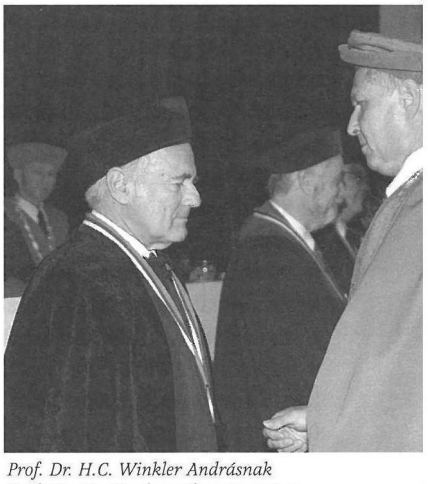

Prof. Dr. H.C. Winkler Andrásnak Prof. Dr. Ján Tucek a zólyomi egyetem rektora nyújtotta át a kitüntetést.

Prof.Dr. Hargitai László az Faipari Mérnöki Kar Fa- és Papírtechnológiai Intézet Fűrészipari Tanszék tanára kiemelkedő oktatói és publikációs tevékenységéért Lugosi Armand-díjat vehetett át a Faipari Tudományos Egyesület főtitkárától.

Kitüntetésükhöz gratulálunk, további sikereket és jó egészséget kívánunk!

hg

Dr Hargitai Lászlónak Winkler András főtitkár adta át a Lugosi Armand díjat

MEXIKÓ... MEXIKÓ...

KUTATÓMUNKA MORELIÁBAN

Dr. Szalay László, a Nyugat-Magyarországi Egyetem tanszékvezető egyetemi docense a Magyar Ösztöndíj Bizottság döntése alapján három hónapig kutathatott Mexikóban. Pályázatáról, munkájáról és mexikói tapasztalatairól kérdeztük.

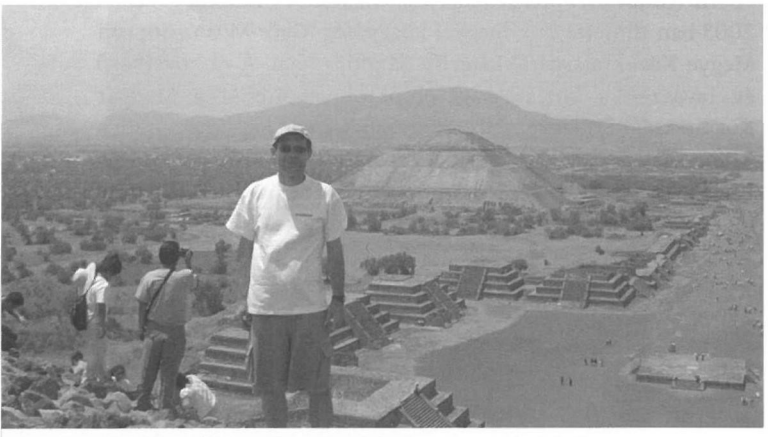

A Halottak Útja Teotihuacanban háttérben a Nap Piramisával

-Miért éppen Mexikót választotta kutatómunkája színhelyének?

-Egy matematikus számára nagyon fontos, hogy nemzetközi konferenciákon vegyen részt és azokon rendszeresen tartson előadást legújabb kutatási eredményeiről. Florian Luca professzorral Szlovákiában találkoztam először 1999-ben, és a következő időszakban már ismerősként üdvözöltem Luxemburgban, Németországban, Csehországban és Kínában. E-mailen tartottuk a kapcsolatot, de közös kutatómunkába akkoriban még nem kezdtünk, csak egymás cikkeit, ötleteit fejlesztettük tovább. A változás 2004-ben következett be, amikor a KTK támogatásával meghívtam Luca professzort Sopronba. Közel egy hónapot töltött nálunk a Gazdaságmatematika és Statisztika Intézet vendégeként. Látogatása végeztével meghívott Mexikóba, ám a kinn tartózkodás költségeinek csak egy részét tudta pénzügyi támogatásként ígérni. Az együttműködés eredményességének tudatában kezdtem a látogatás lehetőségeit keresni és a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj mellett döntöttem.

-Mondana néhány szót erről az ösztöndíjról?

-Az Eötvös Ösztöndíjjal bárhova el lehet menni a világon, ha az ember még nincs negyvenéves, van egy meghívólevele és a tervezett kutatómunka pályázatát elfogadják. Persze a gyakorlati megvalósítás ennél jóval bonyolultabb. Kétnyelvű szakmai önéletrajz és részletes kutatási munkaterv, az eddigi tudományos munkák összefoglalása, neves ajánlók szükségesek a pályázat benyújtásához. Nagyon boldog voltam, mikor a természettudományi szakbizottság támogatta elképzeléseimet.

-Mennyi ideig tartózkodott kint és milyen volt a megélhetése?

-Eötvös Ösztöndíjat, rendkívüli és indokolt kivételtől eltekintve, egyszer kaphat az ember az életében, az időtartam minimálisan három, maximálisan nyolc hónap. Én három hónapot pályáztam meg, elsősorban amiatt, hogy a lehető legkevesebb ideig legyek távol a családomtól. Ezúton is köszönöm nekik a negyedéves itthoni kitartást. Ugyanígy kollégáimnak, akik májusban és júniusban helyettesítettek az órák tartásában és a vizsgáztatásban. Az anyagi támogatás három részből állt, tartalmazta az egyszeri oda- és visszaút költségeit; egy kb. 200000 Ft-os keretet, melyet például vízumbeszerzésére, biztosítás kötésére, konferencián való részvételre lehetett felhasználni; továbbá az ösztöndíj legjelentősebb részét kitevő napidíjat. Miután némi pénzügyi támogatást vendéglátómtól is kaptam, így az ösztöndíj kényelmesen fedezte a mexikói költségeimet, igaz nem ötcsillagos szállodában laktam, nem szórtam feleslegesen a pénzt, inkább igyekeztem a szabadidőmben minél többet utazni és megismerni az egykori indián kultúrákat és a mai Mexikót.

-Mielőtt az utazásairól kérdezném, kérem számoljon be a kint végzett munkáról!

-A matematikai részletekkel nem szeretném untatni az olvasót, ezért csak tézisszerűen felsorolom, hogy miben vettem részt. Két előadást tartottam, egyet Moréliában a kutatóintézetben ahol dolgoztam, egyet pedig - kihasználva az ösztöndíjam nyújtotta lehetőségeket - Kanadában, a Quebec Cityben rendezett számelmélet konferencián. Négy cikket sikerült megírnunk Luca professzorral, az egyiket debreceni és egri társszerzővel; továbbá egy dolgozatot egyedül készítettem el. A fentieken kívül még segítettem a Meridában rendezett Nemzetközi Matematikai Diákolimpia előkészítését és lebonyolítását.

-Melyek azok a szépségéről, vagy kultúrájáról híres helyek, ahova eljutott?

-Miután a történelem és a régészet is érdekel, így feledhetetlen élmény volt meglátogatni Teotihuacanban a Nap és Hold piramisát, Tulában az egykori tolték birodalom fővárosát, és a maya építészeti emlékeket az őserdőben Palenque mellett, illetve a Chitzen Itza nevű maya-tolték romvárost. Találkoztam purepecha, tarahumara és chiapa indiánokkal, akik a mai napig meg tudták őrizni kultúrájuk egy részét, színes öltözködési szokásaikat, vidéki életmódjukat. Fürödtem a Csendes óceánban Acapulcóban, a Mexikói öbölben Cortez első lábnyomának közelében Veracruzban, a Yucatan félszigeten Telchak Puertoban, majd később két gyönyörű vízesésben Palenque és San Cristobal de las Casas között. Láttam füstölögni a Popocatepetl vulkánt, amely két nappal később kitört. Először éltem át hurrikánt, szerencsére Emily kevésbé volt erőszakos mint pár héttel később Katrina.

-Bezárva és megköszönve a beszélgetést, mit mondana összegzésként?

-Úgy érzem, hogy az elnyert nívós ösztöndíj az eddigi számelméleti kutatásaim, oktatási tevékenységem eredményességét bizonyítják, s a kitartó, időnként fárasztó munka jutalmául fogom fel a három eltöltött hónapot Mexikóban. Mindenkinek, aki becsületes munkával ér el eredményeket, kívánom, hogy sikeresen pályázzon az Eötvös Ösztöndíjra! Erre bíztatom kollégáimat is.

Dr. Borbély József

A HAMBURGI DÍSZDOKTOR

Az NYME Faipari Mérnöki Kar Ünnepélyes Tanévnyitó Nyilvános Tanácsülésén díszdoktorrá avatta Dr. Günter Spreth Professzort, a Hamburgi Egyetem egyetemi tanárát.

Günter Spreth professzor mindenekelőtt építőmérnök, mérnöktanár és szociológus, aki nagyszerűen ötvözte ezt a három tudomány, illetve szakmai területet

Amikor a professzor a díszoklevél átvétele után szót kért, elmondta a két egyetem közötti kapcsolat rövid történetét, az NYME-FMK Tanárképző Intézetéhez fűződő kapcsolatát. Részletezte a két szakképzési kutatással és mérnöktanár képzéssel foglalkozó intézet együttműködését, amely az elmúlt 12 év alatt a kölcsönös oktató cseréken keresztül gyümölcsöző fejlesztő munkává szélesedett. Éppen a szeptember 5-i ünnepség előtt 10 nappal fejeződött be a közösen kifejlesztett Modular Training Package projekt tréningje az iraki szakmai tanár és oktató csoport számára.

Günter Spreth mindenekelőtt építőmérnök, mérnöktanár és szociológus, aki nagyszerűen ötvözte ezt a három tudományt, illetve szakmai területet elsősorban a Hamburgi Egyetem Neveléstudományi Karán, ahol 32 évig tanított. A mérnöktanárok képzése mellett nemzetközi programokban vett részt a szakképzés módszertani megújulását segítvén. Összesen 4 földrész 22 országában 42 projektet vezetett, többek között a PHARE, a Leonardo, az InWent, az ILO organizálásában. Kutató-fejlesztő munkájának középpontjában a tananyag modularizációja, a szakmai kvalifikációk és a kompetenciák kapcsolatrendszere állt. Egy Nemzetközi Kutató Szeminárium keretében vált szorosabbá a személyes és intézményes kapcsolat, mert ekkor fejlesztették ki Dr. Lükő István egyetemi docens előterjesztése alapján a vertikális modularizáció, valamint a faipari szakmák tananyag fejlesztési és továbbképzési modelljét, amelyet aztán azóta számos országban (Bulgária, Vietnam, Ukrajna, Bosznia-Hercegovina) ki is próbáltak. Günter Spreth Professzor többször járt Sopronban az elmúlt két évben, s tartott előadást a mérnöktanár szakosoknak, a vadgazda mérnököknek, doktoranduszoknak, a Faipari Mérnöki Kar tanszékvezetőinek Kecskeméten a Bologna folyamat németországi tapasztalatairól. Hallatlanul érdekes témái már messze túlmutatnak az eredeti szakmáin, mert pl. a vadászat történetéről kultúrantropológiai aspektusokat is felvillantott. Nagy növényi és állati fajismerettel rendelkező vadászt is megismerhettünk személyében, aki élvezetesen és szemléletesen magyaráz, ad elő. A Dr. honoris causa cím átvételekor tartott beszédekor is sugárzott a higgadtság, a barátságosság, erőt, fiatalosságot sugárzó tekintet. A két intézet további együttműködéséről elmondta, hogy részben az MTP projekt továbbfejlesztése keretében kidolgozzák a komputerasztal gyártásával, valamint a fa ablakkeretek készítésével kapcsolatos tananyagmodulokat, ezekről workshopokat, tréningeket tartanak itt Sopronban, vagyis egy faipari szakmai pedagógus továbbképző központot körvonalazott. Megemlítette továbbá, hogy az ökológiai aspektusok, illetve tartalmi területek is előtérbe kerülnek a soproni Tanárképző Intézet, a Termékfejlesztő Intézet, a Faipari Gépészeti Intézet, a Faipari Tanműhely valamint a hamburgi Institut für Berufs,- und Wirtschaftspädagogik és a magdeburgi InWent együttműködésében. Várható további megkeresés az ILO Arab Térségi Központjából is. Nemcsak az egyetem és a Faipari Mérnöki Kar, valamint a Tanárképző Intézet vezetőinek mondott köszönetet, hanem a fordításokban, a terepi és tanműhelyi programok szervezésében résztvevő egyetemi hallgatóknak és a doktoranduszoknak is, így Román Pálnak, Dr.Jánoska Ferencnek, Raffai Balázsnak, Horváth Balázsnak, Dénes Leventének, és Kalmár Sándornak. Köszöntőjét jó szerencsét kívánva magyarul fejezte be.

Nem véletlen, hogy Dr. hc. Dr. Prof. Molnár Sándor dékán úr a díszoklevélből ezt olvasta:

" A kar és az egyetem Prof. Dr. Günter Spreth személyében egy sokoldalú, rendszer- és kultúrantropológiai szemlélettel bíró, tudományos kutató,-és a személyiségre kiható oktatómunkát végző, rendkívül gazdag nemzetközi tapasztalattal és kapcsolattal rendelkező segítőkész embert ismerhetett meg"

Raffai Balázs
PhD-hallgató

SZOBOR DR. LÁMFALUSSY SÁNDORNAK

Az Erdőmérnöki Kar Erdészeti-Műszaki és Környezettechnikai Intézetének Erdőhasználati Tanszéke örök emléket állított egykori professzorának, dr.Lámfalussy Sándornak. A Szabó Gábor szobrászművész által készített bronz mellszobor a Botanikus Kert újabb emlékhelye. Az ünnepélyes szoboravatásra szeptember 7-én került sor. A nagyhírű professzor emlékét Prof. Dr. Rumpf János idézte fel és méltatta, majd a művészeti alkotást Prof.Dr. Mészáros Károly dékán leplezte le. Áprily Lajos erdőhimnusznak is beillő gyönyörű versét Tóth András a Kommunikációs Iroda munkatársa tolmácsolta, majd az emlékezés virágai kerültek a szobor elé.

T.M.

AMIKOR MEGSZÓLAL A BELSŐ HANG...

Interjú Dárdai Árpáddal, a NYME-BPFK Ének-zene Tanszékének tanszékvezető főiskolai docensével

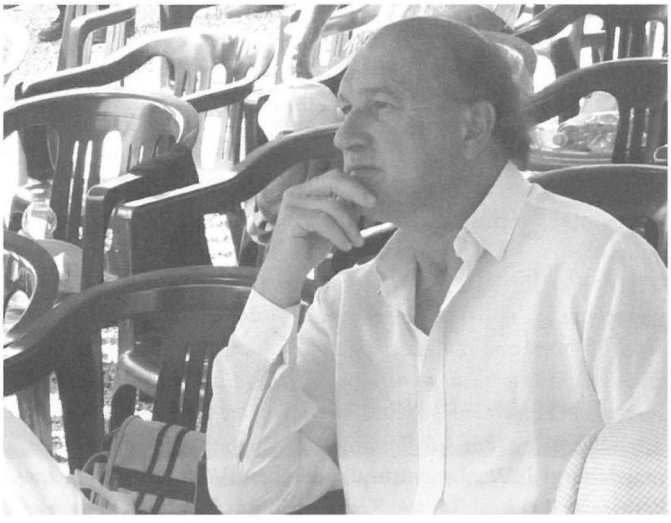

Kormos István - művészeti díjat adományozott a megyei közgyűlés Dárdai Árpádnak, a NYME-BPFK Ének-zene Tanszékének tanszékvezető főiskolai docensének. A karmesterként, karnagyként és zongoraművészként is ismert ének- és zeneelmélet tanár mögött, több mint 200 hangverseny és 250 bemutatott mű áll. 1979 óta a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar karmestere, művészeti vezetője, vendég dirigensként mintegy száz alkalommal vezényelt filharmonikus zenekarokat, valamint a Magyar Rádió Énekkarát. 2001-től a Soproni Petőfi Színház zenei vezetőjeként, operettek, zenésjátékok, operagálák dirigense. A NYME-BPFK kórusával eddig ötször nyert aranydiplomát és aratott kategória győzelmet hazai és nemzetközi versenyeken. Gyakran tart előadásokat hazai és nemzetközi konferenciákon, ezekből számos publikáció jelent meg magyar és német nyelven. Sokoldalú, eredményes tevékenységéért már két város, Nagykanizsa és Sopron is kitüntette. Most a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés ismerte el munkásságát.

-A Kormos István - díjjal a karmesteri, a karnagyi, a zongoraművészi tevékenységét, vagy az egész eddigi életművét jutalmazták?

-Úgy vélem ez utóbbit. Mivel megyei művészeti díj, benne lehet a NYME Benedek Elek Pedagógiai Főiskola kórusának, a Liszt Ferenc Pedagógus Énekkarnak és a Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekarnak a dirigálása, illetve a Soproni Petőfi Színház zenei vezetése is. Végül is, a díjat nem is én kaptam, hanem a kórustagok, a zenekari tagok és művészek. Őket gyötörtem sokszor a próbákon.

A zenekarban és színházban hivatásos művészekkel dolgozom, ahol mindenki sokat tesz annak érdekében, hogy tökéletesen sikerüljön az előadás. Egészen más a helyzet a hallgatókkal, akik közül sokan úgy kerülnek be a főiskolára, hogy még a kottaolvasás is gondot okoz számukra. Így külön öröm számomra, hogy a kórusba önként jelentkező hallgatók - akik a kottaolvasást a megterhelő próbákon sajátítják el - olyan hangi adottságokkal rendelkeznek, hogy a kórustalálkozókról, versenyekről mindig díjakkal térhetünk haza.

-Kerültek már ki tehetségek a NYME-BPFK kórusából?

-Nem is kevesen. Legutoljára Rudas Ibolyára lehettünk büszkék, aki az énekesi pályát választotta, de elmondható, hogy a kórusban szólóéneklést vállaló hallgatóink, a főiskoláról kikerülvén tevékenyen működnek tovább az ország legjobb kórusaiban. Az is érdekes, hogy több nagy egyéniség kezdeti lépései fűződnek az életemhez. Pitti Katalin legelső zenekari koncertjét velem adta Nagykanizsán. Utána ment a nemzetközi Csajkovszkij énekversenyre, amit megnyert, s ott figyeltek fel rá. Aztán Németh Judit, aki fiatal, kezdő énekesként sokszor lépett fel velem Sopronban, ma már világszerte elismert operaénekes. Mindezek mellett életre szóló élmény számomra, hogy olyan már világhírű művésznővel, mint Rost Andrea, volt alkalmam hangversenyt adni. De hozzátenném, hogy volt hallgatónknak, Rudas Ibolyának is minden esélye megvan arra, hogy kitartással, hasonló híresség váljék belőle.

-A főiskolai kórustagságnak ezek szerint nem feltétele a kottaolvasás. A zongoraművészi, karnagyi feladatok ellátáshoz viszont nélkülözhetetlen. Hány éves volt, mikor megtanult a "kották nyelvén"?

-Négy és fél éves koromban kezdtem kottát olvasni, annak köszönhetően, hogy a nővérem tanult zongorázni és mellette sok minden rám ragadt. Öt évesen már otthon a foteleknek vezényeltem Beethoven V. szimfóniáját, holott akkoriban még hangversenyt sem láttam.

Hat évesen pedig már önálló szerzeményeim voltak. Az általános iskolában aztán, miután az énektanárom észrevette, hogy jó fülem van, évről évre egyre több feladatot kaptam. Azon kívül, hogy az iskola fiúkórusát vezényeltem, s velük a kulturális seregszemléken kiemelkedően szerepeltem, az iskola nagykórusát is nem egyszer rám bízták. De a vezénylés, viccesen szólva: a "levegő szeletelés", önmagában nem jelent örömet. Amikor a művek megszólalnak, az annál inkább.

-Ezt hogyan kell elképzelni, ránéz a kottákra és fejében megszólalnak a dallamok?

-Igen ez a vége, de úgy kezdődik, hogy az embert megragadja valami a műben. Akár a hangszerelés, akár egy ritmikai érdekesség, vagy egy hangnemi fordulat. Addig nem is érdemes elkezdeni egy művel foglalkozni, míg a papírt nézve, a belső hallás által életre nem kelnek a dallamok. Amikor zongoráztam, és 1969-ben az országos zongoraversenyen Ránki Dezső mögött második helyen végeztem, éppúgy hallottam ezeket a belső hangokat, mint mikor úgy döntöttem, a későbbiekben inkább a zenekari munkát részesítem előnyben.

-Művészeti vezetőként, karnagyként vezeti, irányítja a kórusait, művészeit. Ez cseppet sem könnyű feladat....

-Az emberekkel való bánásmód alapja, az iránt uk való tisztelet és a figyelem, s ha ez a kettő megvan, akkor semmi baj nem lehet.

-Kik a példaképei?

-Anekdoták sorát tudnám elmesélni, tanáraim milyen módon váltak követendő mintává tanítványaik előtt. Az volt a titkuk, hogy tudták, a tanítás elsősorban példamutatás, s ennek szellemében élték mindennapjaikat, végezték munkájukat. Mindeközben pedig arra figyelmeztettek, hogy tekintsünk a nemzeti kultúra örökségét ápoló "nagyok" felé, ugyanakkor - hiába büszkélkedtek professzori címmel, és voltak a kultúra pártolói - szerénységük miatt magukat nem sorolták e nagyságok közé.

-Milyen módon tudja továbbadni ezt a tanáraitól kapott örökséget művészeinek, tanítványainak?

-Nagyon örülök, mert hazánkban egyre inkább szempont, hogy figyeljünk a nemzeti kultúrára. Már nem mosolyogják meg a régiek természet rendjéhez igazodó bölcsességeit, az elhivatottak hagyományápolásra irányuló törekvéseit. Az unióhoz való csatlakozásunkkal kapcsolatban is inkább csak gazdasági és nem kulturális aggályaim voltak. A határok elmosódása számomra inkább azt jelenti, hogy a kultúrák megközelíthetőbbé váltak, és a nemzeti karakterek megmutatása sokszínűbbé és élvezetesebbé teszi ezt az egybefonódást. Az énekkarnál tudatosan törekszem arra, hogy mindenképpen legyen értéket képző, paraszti zenéből származó népdalkincs, magyar kompozíció repertoáron. Azonkívül, hogy ezek rendkívül "mutatósak", nagyon nehezek is. Ha jól választ közülük az ember, könnyebb nemzetközi versenyen feltűnést kelteni és nyerni. A zenekarral viszont a romantikus kort tükröző Erkel-, Liszt-műveket szoktunk rendszeresen játszani.

-Mennyire elégedett az eddig elért eredményeivel, a szakmai visszajelzésekkel?

-A szakmai elismertség persze személy szerint jól esik, de tudni kell, hogy az elvégzett munka mögött nem csak egyedül állok. Rengeteg zeneszerető művész adta hozzá a szakmai tudását, hangját, hangszertudását, emberségét, ily módon egy zenekari vezető elismerése mindig a közösségnek szól. Másrészt pedig azt gondolom, hogy az a legfontosabb, hogy az ember saját magával legyen kibékülve. Az elismertség önmagában ezt nem hozza meg. Mert attól, hogy valaki körülaggatja magát plecsnikkel, még lehet a világ legboldogtalanabb, legmagányosabb embere. Szerencsére az én esetemben ez nincs így. Jól érzem magam a bőrömben, miközben nem kell nélkülöznöm a szakma elismerő figyelmét sem.

Takács Judit, főiskolai tanársegéd

A BPFK kórusa

KÉZNYÚJTÁS A JÖVŐ FELÉ...

TANÉVNYITÓ A NYME-BPFK-N

Múlt, jelen és jövő találkozott egy helyen, egy időben a NYME Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar Tanévnyitó Ünnepi Tanácsülésén.

A kar, ez alkalomból szimbolikusan kezet nyújtott a 670 elsőéves hallgatónak, akik most kezdik megízlelni a felelősségteljes pedagógus pályát, és a díszdiplomás kollégáknak, akik már több mint tízszer, huszonötször, ötvenszer is újrakezdték a tanévet, az óvodai csoportokban való munkát.

Maradandó, ugyanakkor embert próbáló feladatnak nevezte tanévnyitó beszédében Alpárné Dr. habil. Szála Erzsébet kari főigazgató, a tudás, erény és tisztesség megszerzésére, és megtartására irányuló oktatói, nevelői munkát, melynek során mélység és magasság egyaránt osztályrésze lehet a pedagógusoknak. "Erről tanúskodnak - életük példájával - most kitüntetett díszdiplomás kollégáink is. Nélkülük, és sok-sok társuk nélkül, nem lenne múltunk. Ők jelentik gyökereinket, s mi vagyunk a jelen. Ugyanakkor mindannyian, tanárok és diákok egyaránt, a jövő számára vagyunk elkötelezve. Az a remény tölt el bennünket, tanárokat, hogy mindaz, amit tanulmányaink során átadhatunk Önöknek, művészet és tudomány, szakmai tudás és a lélek nemesítése, mindez együtt teszi teljessé majd Önöket. Ebben reménykedünk!" - jelentette ki a főigazgató asszony, utalva Gárdonyi Géza gondolataira, miszerint: "A tanárok, a pedagógusok, a remény rabjai."

"Évnyitónkban az a csodálatos, hogy mind együtt vagyunk: akik most tanulják a reményt, - az elsőéves hallgatók. Akik tanítják és élik a reményt, - mi, mai tanárok. Akik megélték, és kézzel foghatóan bizonyítják, hogy remélni érdemes, - az arany-, gyémánt-, és vasdiplomás kollégák, akik szép szándékaikból, nemes vágyaikból mit sem veszítettek mind a mai napig." - zárta ünnepi gondolatait Alpárné Dr. habil. Szála Erzsébet kari főigazgató. Végezetül felhívta hallgatósága figyelmét arra, hogy elsősorban rajtuk, elszántságukon, erejükön, értelmükön és szívükön múlik, mit hasznosítanak a lehetőségekből, mit és mennyit sajátítanak el a tananyagból, amelyre a későbbiekben érvényesülésüket, jövőjüket építik.

Takács Judit főiskolai tanársegéd

LEGFONTOSABB FELADATA A KAPCSOLATTARTÁS

INTERJÚ AZ EUREKA KÉPZÉS KOORDINÁTORÁVAL

A nemzetközi kapcsolatok bővítése, ápolása különösen kiemelt szereppel bír a NYME Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán. A kar Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszéke, valamint az Európai Uniós Oktatási Központja évek óta számos európai uniós projektben működik közre tevékenyen. Az EUREKA projekt koordinátorával, Pusztainé Káldi Judittal beszélgettem a képzésről és a jövőbeni terveiről.

Pusztainé Káldi Judit a szervezési feladatok mellett részt vesz az oktatásban is.

-Mikor kezdődött az EUREKA-projekt? Mely országok vesznek részt a modulban?

-Az EUREKA-képzés 2003-ban Finnországban, az Észak-Karéliai Főiskolán kezdődött. 2004-ben a holland Has Den Bosch adott otthont a képzésnek, most pedig, 2005-ben a NYME-MÉK-en rendezik meg a modult. A projektben már a kezdetek óta négy ország egy-egy agrárfelsőoktatási intézménye vesz részt, így Finnországból a North Karelia Polytechnik, Hollandiából a Has Den Bosch, Ausztriából a BOKU, Magyarországot pedig karunk képviseli.

-Milyen jellegű képzésről van szó?

-Ez egy három hónapos angol nyelvű oktatási projekt, mely a fenntartható vidékfejlesztés témakörét dolgozza fel. A résztvevő hallgatók betekintést nyerhetnek az Európai Unió Közös Agrárpolitikájába, a regionális és vidékfejlesztési politika alapjaiba, megismerhetik a projektkészítés különböző fázisait és Dunakiliti, valamint Márikálnok településekkel szorosan együttműködve valós adatokat feldolgozva, pályázatokat készítenek. Itt szeretném mindjárt köszönetemet kifejezni a polgármestereknek, Szokoli Sándornak és Széles Sándornak, akik készséggel és türelemmel dolgoznak együtt a hallgatókkal.

A képzésen tizenöt hallgató vesz részt összesen, szintén a már említett négy országból.

-Mi volt a célotok egy ilyen jellegű nemzetközi együttműködéssel?

-A projektnek tulajdonképpen több célja van. Egyrészről fontosnak tartottuk azt, hogy a különböző országok vidékfejlesztési tapasztalatait úgymond összegyűjtve megpróbáljunk minél komplexebb képet adni a résztvevőknek a vidékfejlesztés fontosságáról és arról, hogy milyen fejlesztési, fejlődési stratégiákat érdemes követnie például egy önkormányzatnak. Tehát fontos számunkra az, hogy egy bizonyos mennyiségű elméleti oktatás mellett lehetőségük legyen a hallgatóknak, hogy a gyakorlati, módszertani kérdésekkel is megismerkedjenek. Harmadikként említem, bár korántsem kevésbé fontos az, hogy angol nyelven folyik az oktatás. A képzésben 15 hallgató vesz részt.

-Milyen kötelezettségekkel jár a koordinátori feladat?

-A legfontosabb feladatom a kapcsolattartás és a rendszeres kommunikáció a külföldi kollégákkal, mely nem mindig könnyű feladat, mivel a tanárok részt vesznek a hagyományos egyetemi oktatásban is. A másik fontos feladat a modulra beiratkozott hallgatókkal való mindennapos kapcsolattartás. Koordinátorként szervezési feladatokat is ellátok és emellett az oktatásban is aktívan részt veszek, kollegám Dr. Goda Mátyás egyetemi adjunktus segítségével. Az ő feladata inkább az oktatás, de természetesen nagyon sok segítséget nyújt a modul sikeres lebonyolításában.

Vincze Judit
PhD-hallgató

AZ ÓVÁRI EGYETEM KÜLFÖLDI HALLGATÓK SZEMÉVEL

Az EUREKA-képzésben résztvevő külföldi hallgatókat, Sara Mutanent, Alina Koponent és Astrid Hubert kérdeztük az Óvári Egyetemről és Mosonmagyaróvárról.

-Honnan érkeztetek?

-Finnországból. Kitee-ben a North Karelia Polytechnic harmadéves hallgatói vagyunk. Ez egy mezőgazdasági főiskolai Kar, ahol az elméleti oktatás mellett nagy hangsúlyt kap a mezőgazdaság gyakorlati oldala is.

-Honnan hallottatok először az EUREKA-képzésről?

-Tanárainktól hallottunk róla, először 2003-ban. Akkor nálunk rendezték meg a 3 hónapos angol nyelvű vidékfejlesztéses képzést és tudomást szereztünk róla, hogy nagyon sikeres volt. Akkoriban több volt a finn hallgató, mint a külföldi. Úgy tudjuk, hogy a NYME MÉK-ről ketten vettek részt 2003-ban. Mivel szerettünk volna mindig is külföldre menni és emellett az angol nyelvtudásunkat is fejleszteni, nagyon örültünk, hogy idén is beindul a képzés. Emellett pedig még soha nem voltunk Magyarországon, így ez is vonzó volt a számunkra. Mindezek felett pedig mindig is érdekelt bennünket a vidékfejlesztés, az EU Közös Agrárpolitikája, a pályázatírás, illetve ennek módszertana.

-Mi volt az első benyomásotok az egyetemről?

-Finnországban kevés az olyan nagy hagyományokkal rendelkező egyetem, vagy intézmény -sőt nincs is-, mint a NYME-MÉK. Már maga az épület, a vár is csodálatos. Eddig még nem volt igazán alkalmunk ilyen régi épületek falai között tanulni. A környékünkön a legrégebbi épültek is csak a '60'-as években épültek, tehát nem lehet ezeket túl réginek tekinteni. Emellett nagyon tetszik az, hogy kis egyetem lévén érezhető az összetartás a hallgatók és a különböző évfolyamok között.

-Mi a véleményetek az oktatásról és az egyetemi életről?

-Mivel elég szoros órarenddel rendelkezünk, így értelemszerűen sajnos, nem nyerhettünk betekintést a NYME-MÉK szokásos oktatási rendszerébe. Így csak az EUREKA modul képzéséhez tudnánk hozzászólni. Nagyon jónak tartom azt, hogy a tanárok is különböző országokból érkeznek, így a különféle oktatási módszereket össze tudjuk hasonlítani. Világosan elkülönül az egyes országok oktatási rendszere közötti különbség. Persze az is furcsa, hogy minden angolul folyik, ami néha nem könnyű, de eddig még nem voltak nyelvi problémáink. Az egyetemi élet nagyon élénk, mint minden egyetemen. Már említettük az összetartást és a kis egyetem előnyét, az is nagyon jó, hogy mindenki ismer mindenkit, így biztosan találsz mindig valakit, akivel jól elbeszélgethetsz.

-Miben látod a különbséget az otthoni és a magyarországi képzés között?

-Először is az angol nyelvet emelném ki természetesen. Finnországban majdnem minden fiatal tanul angolt, de sajnos csak kevés lehetőség van azt a gyakorlatban ténylegesen használni. Másodszor is sok olyan feladatot kapunk a képzés során, amit a többi hallgatóval csoportokban kell megoldani, ami szerintem nagyon jó, hiszen így azt is megtanuljuk, hogy milyen egy igazi csapatmunka, mi kell ahhoz, hogy igazi "team"-ként tudjunk dolgozni. Ez véleményünk szerint nagyon fontos lesz a későbbiek során, ha majd a "való" életben kell boldogulnunk.

-Hogyan érzitek magatokat Mosonmagyaróváron? Milyen kapcsolat alakult ki a hallgatókkal?

-Már nagyon sok barátot, havert szereztünk ez alatt a pár hét alatt és nemcsak azokkal, akik maguk is részt vesznek az EUREKA képzésben, hanem más évfolyamok hallgatóival is. Maga a város pedig nagyon szép. Mindent meg lehet közelíteni akár gyalogosan is, amihez mi tulajdonképpen nem vagyunk hozzászokva. Nálunk sokkal nagyobb távolságokat kell megtenni, ha például bevásárolni szeretnénk. A város hangulata az, ami szintén megfogott bennünket.

Astrid Huber a szomszédos Ausztriából érkezett hozzánk. Ausztriában a BOKU-n tanul vidékfejlesztést és tájvédelmet. A beszélgetés során kiderült, hogy ő is hallgatótársaihoz hasonlóan a tanáraitól hallott erről a lehetőségről, akik már az előző években is oktattak Hollandiában, illetve Finnországban a modulon.

-Mivel nem lakom túl messze Bécstől, nem a távolság volt az indok, amiért ide jöttem. Szerettem volna megismerni Magyarországot, a magyar szokásokat, egyetemi életet és persze a téma maga is vonzó volt. Emellett az is előnyömre válik, hogy az angolt gyakorlom.

Az egyetemi életet én is nagyon jónak látom. Tetszik az emberek nyitottsága és az is, hogy tulajdonképpen mindenki ismer mindenkit. Nagyon jól érzem magam az Óvári Egyetemen, örülök, hogy a szüleim biztosították számomra azt, hogy itt folytathatom a tanulmányaimat.

Sok sikert a munkához!

Pusztainé Káldi Judit és Vincze Judit
PhD hallgatók

GYŐRI TANÍTÓK ERDÉLYBEN

Böjthe Csaba ferences szerzetes a Bákó környéki falvakat képviselve ez év májusában járt Győrben, az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karon. A városban rendezett esemény mellett intézményünk is vendégül látta Csaba testvért és megállapodás született diákjaink nyári kiutazásáról.

Minden kis apró odafigyelésre és megszólításra teljes szeretettel reagálnak

Az említett Bákó környéki magyarlakta kistelepülésekben kevés a magyar anyanyelvet és kultúrát oktató pedagógus, így az ott felnövő gyermekek egyre inkább elfelejtik az anyaország szokásait, nyelvét. Böjthe atya és az intézmény olyan közös megoldást talált, melynek révén a győri Apáczai Kar hallgatói július 2. és augusztus 7. között hetente látogathatnak Erdélybe. A csoportok számára a magyar kultúra és nyelv terjesztése volt a fő cél, a játék és a mese eszközeivel. Hetente 12 hallgatónk indul útnak, főként tanító szakosok, de van köztük szociálpedagógus és művelődésszervező is. Többségében másod- és harmadéves hallgatók jelentkeztek. A kiutazottak közül Lázár Virág és Bogdán Szabolcs hallgatókat kérdeztem élményeikről, tapasztalataikról.

L.V. - Az első kiutazó csoporttal keltem útra. Dévára érkezésünkkor szeretettel fogadtak minket és az ottani árvaházban kaptunk szállást. Hallgatótársaimnak és az utánunk következő csoportoknak is a Dévai Szent Ferenc Alapítvány biztosította a feltételeket. Személyesen már jártam Erdélyben, így ismertem a körülményeket, de most egy új arcát is megismerhettem az országnak. Meglepetésünkre nagyon kevesen szólaltak meg magyarul, még az útba igazítás is nehézkesen sikerült a magyar lakta településeken. A környező településekről érkezett közel 20 gyermekkel kellett foglakoznunk. A reggeliztetéstől az esti fürdetésig velük voltunk. Három évestől a 14-15 évesig voltak nálunk. Szomorú, hogy az ingerszegény környezet milyen hatással van ezekre a gyerekekre. Minden apró odafigyelésre és megszólításra teljes szeretettel reagálnak. Kemény hetet zártunk, voltak olyanok is, akik visszasírták a hazai körülményeket. Igazán tanulságos volt, mikor nyomornegyedből vittünk gyerekeket Dévára. Szegénység és kilátástalanság jelei látszottak mindenhol. A gyerekekkel játszottunk, rengeteget beszélgettünk és az árvaházi munkákban segítettünk. Noha nehéz volt, az eltöltött napok mégis egy csodálatos tájba öltöztetett érzést, a szeretetet juttatják eszembe. A búcsúzáskor a legelesettebb és gyámolításra szoruló gyermek is könnyes szemmel szorította kezünket. Ez az élmény feledhetetlen. Ajándékcsomagokat is kiosztottunk, ami szintén örömkönnyeket csalt a kicsik szemébe és ezzel együtt a miénkbe is.

B. SZ. - A negyedik kiutazó csoporttal vettem részt az erdélyi "misszióban". Kászon településen voltunk elszállásolva, ami egy közel háromezer fős település. Erdélyben most jártam először, a felhívásra ezért is jelentkeztem, hogy eljuthassak oda. Kiutazásunk célja a magyar kultúra terjesztése volt, én úgy érzem, hogy inkább mi tanulhatnánk az ottani magyaroktól, akik a mindennapjaikban, mondataikban és hagyományaikban élik meg a magyarságot. Munkánk során a környező településeket jártuk végig és különféle programokat szerveztünk a gyerekeknek. Élmény volt látni, ahogy az egyszerű labdajátékok során a település apraja-nagyja, fiúk-lányok közösen önfeledten élvezik a játékot. E tiszta érzésekért közel kilencszáz kilométert utaztunk. Cigánytelepet is meglátogathattunk, ahol szintén nagy szeretettel fogadtak minket. A hozzánk siető gyerekeket a legszebb ruhákba öltöztették. Sajnálatos, hogy a hét alatt tapasztalt törekvés és szorgalom kárba vész, hiszen az ott élők számára kitörési lehetőség nincs. Hazatérve a személyes tapasztalataim révén sok mindent máshogyan látok, és talán érzékenyebbé váltam a valódi értékekre.

Horváth Attila
NYME-ATFK

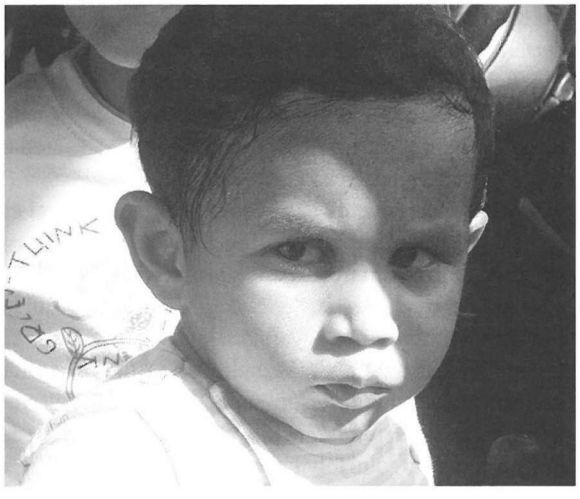

KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS AZ ATFK-N

Az ATFK-n a Környezetpedagógiai doktori program indulása alkalmából kerekasztal-beszélgetésre került sor 2005. szeptember 23-án, amelyen a doktori program professzorai vesznek részt.

Az előadók Prof. dr. Mátyás Csaba akadémikus, a Környezettudományi Intézet igazgatója "Az ember a természettudós szemével"; Prof. dr. Mészáros Károly, az Erdőmérnöki Kar dékánja "Doktori képzés az Erdőmérnöki Kar oktatási szerkezetében" tartott előadást nagy sikerrel. ■

POKORNI ZOLTÁN GYŐRBEN

Pokorni Zoltán, a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség alelnöke, egykori oktatási miniszter látogatott Győrbe, ahol a kar képviselőivel és tanszékvezetőivel beszélgetett a felsőoktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetéről, várható változásairól. A több helyszínből álló országos körúton a felsőoktatási törvény és a BsC - MsC programok, valamint az egyes intézmények helyzetéről kívánnak tájékozódni, első kézből értesülni. "Fontos, hogy a felsőoktatásról hiteles képünk legyen és ehhez meg kell hallgatni a résztvevő oktatókat és vezetőket" -mondta Pokorni Zoltán. Az Apáczai-karon történt látogatása során a győri integráció kérdése is szóba került. A rövid kerekasztal-beszélgetésen a Széchenyi István Egyetem is képviseltette magát, így mindkét fél érvei és ellenérvei elhangozhattak. ■

VIII. APÁCZAI NAPOK NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

Az ATFK hagyományaihoz híven, immáron nyolcadik alkalommal rendezi meg a névadónkról elnevezett Apáczai Napok Nemzetközi Tudományos Konferenciát. Idén " Globalizáció és a fenntartható fejlődés" címmel, 2005. október 20-22. között közel 150 résztvevővel. A fő témához kapcsolódóan, további szekcióülésen zajlanak majd a szakmai tanácskozások. Ezek címei a következők:

1. FENNTARTHATÓ PEDAGÓGIA
2. SZOCIÁLIS-SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK AZ EURÓPAI ÉS A GLOBÁLIS KÖRNYEZETBEN
3. TÖBBNYELVŰ EURÓPA - TÖBBNYELVŰ TÁRSADALMI SZEREPLŐKKEL
4. AZ OKTATÁS ÉS KUTATÁS FELADATAI A MATEMATIKA ÉS A TERMÉSZETTUDOMÁNYOK TERÜLETÉN
5. FENNTARTHATÓ TURIZMUS ÉS HUMÁN ERŐFORRÁSA
6. TESTVÉRMŰZSÁK - MŰVÉSZETEK ÉS A NEVELÉS
7. A MAGYAR NYELV HELYZETE AZ EURÓPAI UNIÓBAN
8. GLOBALIZÁCIÓ ÉS KULTÚRA
9. A SPORT FEJLŐDÉSI TENDENCIÁI A GLOBÁLIS KÖRNYEZETBEN
10. SZAKVEZETŐK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS SZOLGÁLATÁBAN
11. HALLGATÓI SZEKCIÓ

Részletes program és a szekciók beosztása, valamint az előadások absztrakt formátumai megtekinthetők a kar hivatalos honlapján, az atfk.nyme.hu oldalon.

Horváth Attila
NYME-ATFK

ÚJ SPECIALITÁSOK A NEMZETISÉGI ÓVODAPEDAGÓGUS KÉPZÉSBEN

A német nemzetiségi óvodapedagógusok képzését egy 1958-ban kiadott kormányrendelet tette lehetővé és az óvodapedagógusok képzésével egyidejűleg indult meg.

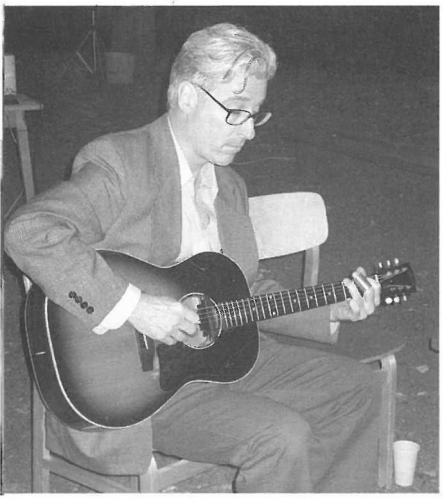

Frank Hauser gitárzenével kísért műsort adott

Kevesen tudják, hogy Sopronban 1875 óta, 130 éve képeznek óvodapedagógusokat. Az "óvóképző" a jelenlegi helyén, a 46. tanévét kezdte meg, de története folyamán volt intézet, főiskolaként tartozott a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolához, volt önálló főiskola, és most a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Karaként működik.

A német nemzetiségi óvodapedagógusok képzését egy 1958-ban kiadott kormányrendelet tette lehetővé, és az óvodapedagógusok képzésével egyidejűleg indult meg.

Tekintettel az új szakszerkezetből fakadó feladatokra, a felkészülést a 2006. szeptember 1-i új bachelor típusú képzés keretében meginduló képzésre, idejében kellett megkezdeni. A német nemzetiségi óvodapedagógus szak utolsó tanéve a mostani, mert 2006-tól a tervezetek alapján már csak szakirányként fog működni. A nemzetiségi szakirány országos alapelveinek kidolgozásával a NYME BPFK Nemzetiségi és idegen Nyelvi Tanszékét bízták meg. A munka már 2004 őszén befejeződött, az Óvodapedagógus Alapszak Képzési és Kimeneti Követelményeit (KKK) elfogadták, az OM honlapján megtekinthetők.

Sajnos az utóbbi évek óvodai gyermeklétszámának csökkenése, a demográfiai hullámvölgy, az önkormányzatok kényszerű anyagi helyzete, egyre inkább az óvodák összevonására készteti a fenntartókat, ami az óvodapedagógusok létszámának csökkenését vonja maga után. Utóbbi már most kihatással van a bemenetre, kevesebben választják nappali tagozaton az óvodapedagógus szakot, mint korábban, pedig Sopronban a nappali tagozatos képzés hírneve töretlen, és az ország minden részéről érkeznek hallgatók.

Jelenleg az országban több mint 200 német nemzetiségi óvodai gyermekcsoport működik. A diploma átvétele után a hallgatók ma már igyekeznek a nagyobb települések, városok közelében álláshelyet találni, de ez még így sem könnyű, mert az álláshelyek száma egyre csökken. Fentiek miatt is vezetett be és dolgozott ki a Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszék az utóbbi időkben olyan kiegészítő specialitásokat, melyek az álláskeresésnél kifejezetten előnyt jelenthetnek a végzős óvodapedagógus és nemzetiségi óvodapedagógus hallgatók számára.

A nemzetiségi hallgatók már egyre nagyobb számban választják a szigorlattal végződő szakfordítói, szaknyelvi modulokat, és várhatólag többeket fog érdekelni a Babysitter specialitás, vagy a német és angol nyelv az óvodában képzés. A legutóbbi években az OTDK-n egy első és egy második helyet értek el a nemzetiségi hallgatók.

A tanévet mindhárom évfolyam nemzetiségi óvodapedagógus hallgatói és a tanszék oktatói, a főiskola udvarán tábortűz mellett megrendezett hagyományos gulyáspartival kezdték. Bemutatkozott az I. évfolyam és az oktatók közül az angol lektor, Frank Hauser, gitárzenével kísért műsort is adott. A képzésben a három évfolyamon jelenleg összesen 27 hallgató alkot igen jó és családias közösséget.

Tárnok Péter főiskolai docens, tanszékvezető, szakfelelős

BENEDEK ELEK-NAPI PROGRAMOK

A Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar 2005. október 11-én tartotta a névadójának születésnapja alkalmából, hagyományosan minden évben megrendezett Benedek Elek-napját. Bemutatkoztak a kar hittanár-szociálpedagógus szakos hallgatói, a "Láthatatlan színház..." című egész napos színházukkal. A névadó szobrának megkoszorúzása után "Szenvedéstörténetek a modern magyar irodalomban " címmel a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola tanára, Dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész előadását hallgathatták az érdeklődők, majd a szlovákiai KICSI HANG versénéklő együttes színvonalas műsora zárta az emléknapot.

MIT HIRDET A RÉZTÁBLA?

Szeptember közepén a faipari tanműhelyben jártam. A bejárati ajtóval szemben a falon, egy réztábla tűnt a szemembe. Büszkén hirdeti: "Minősített Tanüzem". Vajon mit jelent ez?- kérdeztem Tóth Györgyöt, a tanműhely vezetőjét, aki megmutatta országos elismertségű tanműhelyünk felújított gépparkját, és beszámolt az elmúlt évek, hónapok eseményeiről.

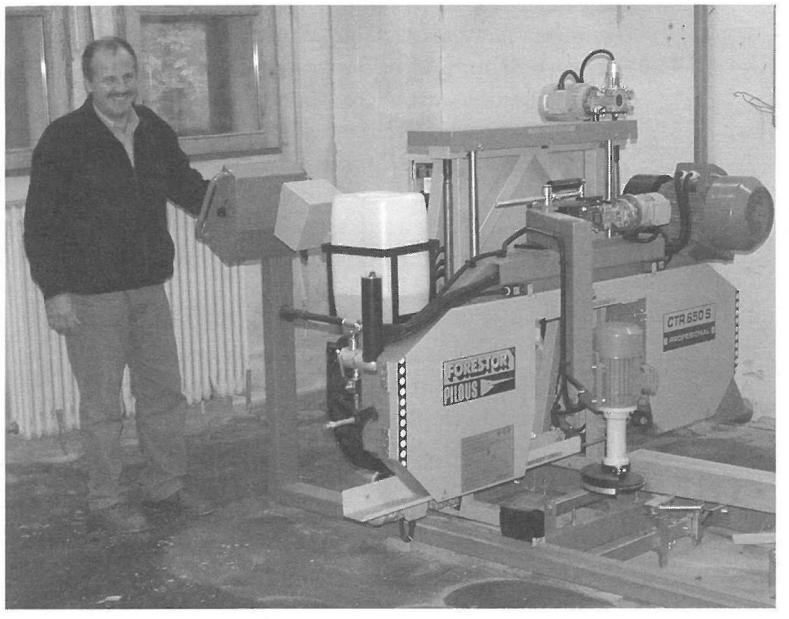

Tóth György a tanműhely vezetője az új gépek egyike mellett

Az épületet 1979-ben hozták létre. Első részében az iroda a hivatali munkát, a tanterem és a laboratórium a diákok elméleti munkáját segítette, és segíti ma is. A nagy műhely kéziműhelyre, gépműhelyre és felületkezelő részekre osztható. Ezeket annak idején a kor elvárásainak megfelelő gépekkel, berendezésekkel szerelték fel. A következő 20 évben sajnos nem sok pénz jutott fejlesztésre.

A korszerűsítésre akkor kerülhetett sor, amikor 2002-ben - ugyan továbbra is az FMK égisze alatt, de - önálló szervezeti egységgé válva lehetőség nyílt pályázatok benyújtására. A pályázatok mellet a cégek által felajánlott szakképzési támogatások is nagyban segítették a fejlesztéseket. A kar vezetése, különösen a gazdasági vezető, Dr. Varga Mihály egyetemi tanár minden segítséget megadott a különböző pályázatokhoz.

Első körben a technológiai fejlesztésre került sor, a gépparkot kellett felújítani. Az FVM által kiírt "Tanüzemek és tangazdaságok támogatása" pályázaton nyert összegből egy függőleges lapszabászt, egy szélesszalagú csiszológépet, egy élragasztó gépet, és egy finomszóró berendezést vásároltak. Időközben szigorodtak a munkabiztonsági előírások (keményfaporok rákkeltő hatása, porterhelés), és halaszthatatlanná vált az elszívó rendszer cseréje. A hatalmas beruházáshoz szükséges pénzt a már említett FVM pályázatból, a szakképzési támogatásokból, valamint az OMH egy másik pályázatából teremtették elő. A tervezés pedig belső munka volt. Így sikerült egy Cattinar por- forgácselszívó rendszert felszerelni, és még egy kisebb takarítógépet vásárolni.

Szintén az OMH energia költségcsökkentési pályázatából az elszívó rendszer hővisszanyerő egysége készült el a biztonságos levegő-visszatáplálás érdekében. Energiatakarékossági megfontolásból korszerűsítették a világítást is. Azóta elkészült és felszerelt CNC megmunkáló központ is a tanműhelyben kapott helyet. Itt egy 5D-s gépet állítottak be, melyet összekapcsoltak a G épület CAD-CAM munkalabor számítógépeivel. A földszinti laboratórium is nagymérvű felújításon esett át; könnyítve, valamint biztonságosabbá és kellemesebbé téve ezzel a diákok ottani munkáját.

Néhány cég különösen nagy támogatást nyújt a kar, ezen belül a tanműhely számára. Kutatások, innovációs alap, szakképzési alap, oktatást segítő eszközök, mind az ő segítségüknek köszönhető.

Tóth György elmondta, az elmúlt 3 év fejlesztései alapozták meg, hogy az FVM által a tanüzemek és tangazdaságok 2005. évi minősítésére kiírt pályázatra benyújtsák a tanműhelyről szóló munkát. Ebben szerepeltek az oktatókra, hallgatókra vonatkozó statisztikák, bemutatók szervezése, a műhelyben készült termékek, gazdasági mutatók, valamint egy nagyon fontos dolog: az elmúlt időszak műhelymunkája balesetmentes volt.

Az FVM elfogadta a pályázatot, és hitelességének ellenőrzésére kiküldött egy bizottságot, amely szigorú pontozással "bíráskodott". A befektetett munka meghozta gyümölcsét. A bizottsági tagok odaítélték a megtisztelő címet, melyet az idei OMÉK-on adtak át. Ezen erkölcsi elismerést 3 évig használhatja a tanműhely, ami további pályázatok alkalmával jelent majd előnyt.

A tanműhely vezetője elmondta, további terveik között szerepelt a tanműhely gyakorlati oktatásának szélesítése. Ennek érdekében vásároltak az idei Ligno-Novum faipari kiállításon egy brikettáló gépet és egy vízszintes rönkhasító szalagfűrészgépet. A fejlesztésekben most a felületkezelő részlegen a sor. A továbbiakban a festőműhely és a szóró átalakítását tervezik.

Raffai Balázs

AZ 50 ÉV EMLÉKÉRE

Sopronban 1955. november 5-én 133 ifjú valétált (96 bányaművelő, 22 olajos, 15 geológus) és indult utolsó egyetemi szalamandert járni azzal az elszántsággal, hogy hasznos munkása lesz a hazai bányászatnak.

"Első nap a Tanácsteremben emlékeztünk."

A munkahelyi beilleszkedést követően az 56-os forradalom többek életét módosította közülünk, ezért néhány társunkkal csak a nyugdíjas években, vagy egyáltalán nem találkoztunk az 50 év alatt. Az ötévenkénti találkozókat egy kivétellel Sopronban tartottuk, mely alkalmakkal az egyetem biztosította a helyszínt.

Az 50 éves évfordulót 2005. augusztus 17-18-án tartottuk. Első nap az egyetemi tanácsteremben emlékeztünk, míg a másnapi összefoglaló a "Gyógygödörben" volt.

A valétáló létszámból nagy bánatunkra 56 évfolyamtársunkat már eltemettük (43 fő bányász; 10 fő olajos; 3 fő geológus), s 24 az ismeretlen sorsúak száma. A találkozón harmincöten vettünk részt(28 fő bányász, 5 fő olajos, és 2 fő geológus), tizenegyen többnyire egészségi állapotuk miatt maradtak távol. Az évfolyamtársak özvegyei minden alkalommal meghívást kapnak, de most csak hárman vettek részt az emlékezésben.

A találkozó rendkívüliségét a természet is érzékelte, mert oly bőven osztotta könnyeit,hogy a szokásos fényképezést a főbejárat előtti lépcsőn csak esővizes áldással lehetett megejteni. Prof.Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora fogadta és üdvözölte a jubilánsokat. Köszöntőjében örömét fejezte ki aziránt, hogy a Sopronban végzettek rendre visszatérnek a városba emlékezni. Elmondta, hogy a Bányamérnöki Kar Miskolcra való költözése egy színfolttal szegényebbé tette a várost, de az egyetem jelenlegi szervezeti felépítése hét kart számlál és 15.000 fő a hallgatói létszám.

Örömmel fogadtuk Prof.Dr Bőhm Józsefnek, a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara dékánjának köszöntőjét is. Jelenlétét külön minősíti az a tény, hogy ez volt az első olyan évfolyamtalálkozónk, melyen Miskolcról is részt vett egyetemi vezető. Dékán úr köszöntötte az ultraszupra veteránokat, s biztosított arról, hogy megérti Sopronhoz való ragaszkodá- sunkat. Az aranydiploma átvételére azonban Miskolcon várja az egyetem szeretettel az évfolyamot a 2006. szeptemberi ünnnepélyes tanévnyitó tanácsülésre. Arról is szólt, hogy hagyomány a díszoklevelesek életrajzi összeállításának kiadása, melyhez a meghívóval egy időben felkérést is küld a kar az érintettek számára.

A visszatekintést Kiss Dezső kollégánk tartotta, s ily hosszú idő múltán is temérdek élményt elevenített fel. Előkerült egy különösen vidám emlék, Dr. Petrik Géza professzor úr szállítási ajánlata az oldalkocsis motorkerékpárjával Miskolc-Budapest viszonylatban, Acél János professzor úr csodálatos zsinórírása, a diákszállók, a Dudujka sártenger, az "U.V." domb, hétvégi össztáncok a Bunkóban, a Dörzsöldében, vagy a vasgyári kultúrházban. Emlegette Nagy Tamás elveszett hegedűjét, mely a rossz címen adott szerenád utáni riadalom áldozata lett, no meg a kétszer egy hónapos katonai tábort Hajdúhadházon és Böhönyén. Még az is eszünkbe jutott, hogy egy hónap alatt elfogyasztottunk 38 lebbencslevest, s megtettünk egy 50 km-es menetgyakorlatot. Elhangzott a választási szabadság is. A selyemréti szállóban télen eldönthettük, hogy a hétvégi fűtést, vagy a heti két melegvizes fürdést választjuk. Jó volt visszagondolni az Erzsébet-kertre, a Sotex bálokra. Emlékeztünk elhunyt társainkra, nevük elhangzása után meggyújtottunk egy-egy gyertyát, s megszólalt minden alkalommal a klopacska.

Kiss Dezső záró gondolata sokáig visszhangzott:

"Örök emberi törvény , kibírni mindent,
s menni mindig tovább, még akkor is,
ha nem élnek már bennünk remények és csodák"

Másnap azzal a bizakodással búcsúztunk, hogy egy év múlva változatlan létszámban vesszük át az aranyokleveleket Miskolcon.

Gádori Vilmos

EGY NEM MINDENNAPI TALÁLKOZÓ MARGÓJÁRA

Meghatódott, többnyire ősz, a hajdani délcegséget még sejtető erdész firmák és örökös balekok találkoztak szeptember 17-én, hogy megünnepeljék soproni tanulmányaik megkezdésének 50. évfordulóját.

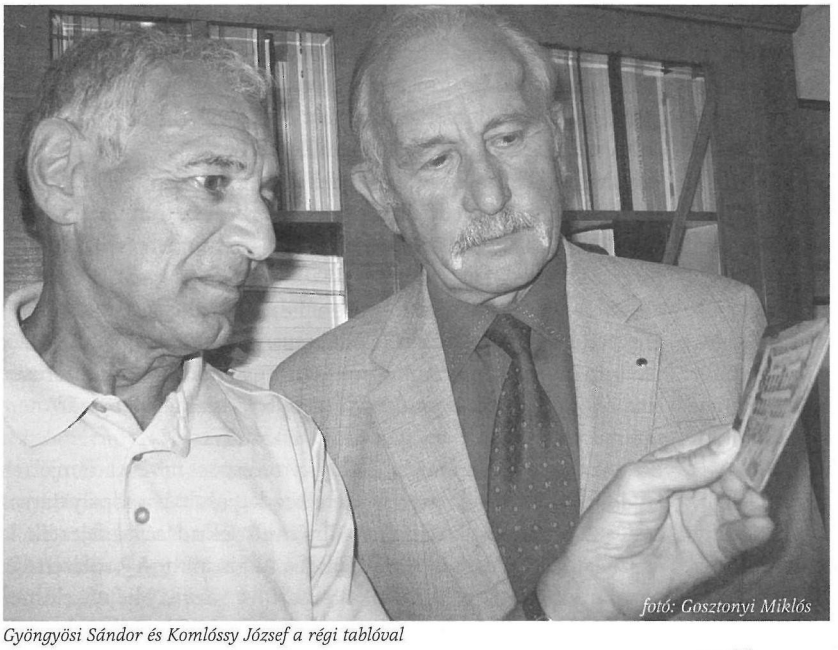

Gyöngyösi Sándor és Komlóssy József a régi tablóval

Az ünneplő évfolyamot Dr. Winkler Andrés professzor úr, az egyetem általános rektorhelyettese köszöntötte - Prof.Dr. Faragó Sándor rektor úr hivatalos távollétében - , nem kis elfogódottsággal. Felidézte a közös örökséget - a selmeci múltat -, mely összeköt térben és időben, kijelöli a célt , az utat, s egyben iránytűként is szolgál. Beszámolt a hosszú út sikereiről, veszteségeiről, változásairól, szólt az új kihívásokról, s felvázolta a jövőképet is, melyben a biztos alapot továbbra is Selmec hagyatéka jelenti.

Az e körben is népszerű vezetőt követően Dr. Szabó Gyula üdvözölte társait - aki felkérésre az elhunyt valétaelnököt helyettesítette -, majd katalógust tartott, s kirajzolódhattak az egyéni életutak. Bizony időnként megremegtek a kezek és a hangok, könnybe lábadtak a szemek, de a közös élmények felemlegetése a derűt is előcsalta.

A jubilálók mindössze két szemesztert, s két hónapot töltöttek együtt az Alma Materben, majd szétszóródtak. Kit erre, kit arra vetett a sors miután 1956-ot írtak akkor...

Legtöbben Kanadában leltek új hazára, néhányan Svájcban találtak otthont, néhányan el sem mentek, s akadtak közöttük olyanok is, akik még az ausztriai várakozás idején fordultak vissza , vagy már az új pátriának gondolt idegenből tértek haza.

A beszámolókból kitűnt, hogy valamennyien sikeres életpályát mondhatnak magukénak, büszkék lehetnek rájuk az utódok. A helyettes valétaelnök az egyetem egyik karán oktatott, s teszi most is friss nyugdíjasként. Sokan a hazai és külhoni erdészet meghatározó vezetői voltak, vagy még ma is azok. Néhányan a világ különböző egyetemein tanítottak, illetve tanítanak, egy valaki pedig a magyar parlament tanácsadójaként hasznosítja a külföldön megszerzett tapasztalatait. A különbözőségek ellenére abban azonosak, hogy mindannyian selmeci-soproni diáknak vallják magukat, s a hagyományos nótákat ékes magyarsággal harsogták a vacsora után úgy, hogy még csak puskázniuk sem kellett az illendően előkészített " A mi nótáink " kötetből.

Tizenhárman már csak az örök vadászmezők csendjében találkozhattak, de a jubilánsok mindegyikőjüket megidézték, mint ahogy a betegség, vagy más akadály miatt távolmaradókról is elmondták amit tudtak.

A rendkívül bensőséges találkozás a köszönet, s a reménység jegyében zárult. A Sopronban, s egymással házasságban élő két jubilánsnak - Béki Katalinnak és dr. Juhász Miklósnak fejezték ki hálájukat a szervezésért, s egyben kérték őket a 2010-es találkozó előkészítésére, mely alkalommal az Erdőmérnöki Kar díszoklevelét is átvehetik majd.

Szinte alig tudtak egymástól búcsút venni, hisz néhányan most találkoztak először 50 év után, s hosszú lesz az öt esztendő a következő alkalomig.

Többüknek juthatott eszébe Dzsida József 1962-ben írt verséből az alkalomhoz illő néhány sor:

" Jó volna a szalagot vállra venni,
Az utolsó valétabálra menni,
...
S lesz még oly szép tavasz, mint régen!
...
Lány is lesz elég és lesznek még virágok,
És hisszük, hogy örökké lesznek soproni diákok. "

Úgy legyen!

Tóth Mariann

JÖVŐKUTATÓK VILÁGKONGRESSZUSA

BUDAPEST, 2005. AUGUSZTUS 21-24.

A jövőkutatás történetében egyedülállóan hazánk már másodszor adott otthont világkongresszusnak.

Ezúttal a Corvinus Egyetem, közelebbről a jövőkutatási tanszék. Mindez nem véletlen, hiszen az első itteni találkozó is nagy sikerrel zárult, s a mostani is nagy nemzetközi visszhangot keltő rendezvénnyé vált.

Az embereket érdekli a jövő, hiszen az emberiség ősi vágya, hogy megismerje az előtte, vagy a következő generációk előtt álló időt, a még nem létezőt, sőt befolyásolja azt. Napjainkban ez különösen fontos, hiszen a változások nagymértékben felgyorsultak, s erősen kapcsolódnak egymáshoz. Úgy tudunk biztonságos életet kialakítani, ha felkészülünk a jövőre: előzetes ismereteink alapján döntünk cselekedeteinkről. Ennek előfeltétele, hogy érdeklődjünk a jövő iránt, és megfogalmazzuk várakozásainkat, reményeinket és félelmeinket a jövővel kapcsolatosan.

A magyar jövőkutatás megalapítója Kovács Géza professzor, majd az ő munkáját vitte tovább Gidai Erzsébet és Nováky Erzsébet. Kezdetben a jövő elméleti kérdéseit (megismerhető-e a jövő, előre meghatározott-e a jövő, hány alternatíva dolgozható ki a jövőre vonatkozóan) és lehetséges módszereit (pl. matematikai-statisztikai módszereken nyugvó előrejelzési metodikák, eljárások, modellek,) kutatták. Keresték a jövőnek azokat a kritikus kérdésköreit, amelyek azt mutatják, hogy veszélyeztetett az emberiség jövője. Az erőforrások kimerülése, a levegőszennyezés, az általános környezetszennyezés, a globális klímaváltozás, a nemzetközi terrorizmus, a betegségek terjedése, a szorongás, a depresszió, de olyan nagyon fontos kérdések is a vizsgálódás körébe tartoztak, mint a társadalmi átmenetek.

A jövőkutatás mérföldkövét az 1990-as évek jelentik, amikortól a jövőkutatás megújulásának voltunk tanúi. A paradigmaváltás arra irányult - és ennek jegyében folyt a világkongresszus is, hogy az ember értékeivel, szokásaival, normák követésével, vagy elvetésével, viselkedésével, cselekedeteivel képes-e a jövő formálására. Különös hangsúly helyeződik ma arra, hogy a konszenzus talaján kialakított jövőlehetőségek valósággá formálódjanak. Ebben nagy szerepe van a különböző generációk cselekedeteinek és együttműködésének. A kongresszus üzenete: csak közös együttműködéssel várható, hogy sokak számára élhető jövőt fogalmazzunk és valósítsunk meg.

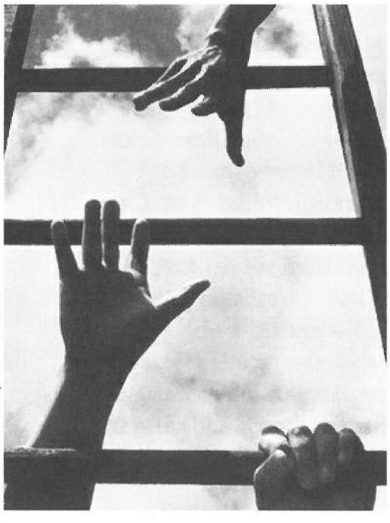

Prof. dr. Balázs Judit
MTA Jövőkutatási Bizottságának tagja

III. ORSZÁGOS ERDÉSZETI GÉPESÍTÉSI KONFERENCIA

SOPRON, 2005. SZEPTEMBER 8.

Prof. Dr. Káldy József mellszobrának avatását követően zajlott az egyetem Tanácstermében - Káldy professzorra emlékezve - a III. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia.

Az országos erdészeti gépesítési konferenciák közül az első kettőt még Káldy professzor szervezte, sikeresen, 1974-ben és 1982-ben. E rendezvénysornak ezt követően nem lett folytatása, mivel az agrár-műszaki szakterület - Prof. Dr. Dimény Imre akadémikus irányításával - összehangolt szakmai tevékenységbe kezdett. Ennek eredményeképpen az erdészeti műszaki szakterület - 1986-tól napjainkig, folyamatosan minden évben - önálló szekció megszervezésével vett, illetve vesz részt a Magyar Tudományos Akadémia Agrár-műszaki Bizottsága Kutatási és Fejlesztési Tanácskozásán, Gödöllőn. Az évente ismétlődő közös tudományos rendezvény mellett egy másik, rendszeresen ismétlődő tudományos rendezvényt a szakterület már nem igényelt.

Az idei konferencián Káldy professzor nevével fémjelzett tudományterületek egyes fejezeteihez kapcsolódva a pályatársak és a tanítványok kutatási eredményeik előadásával fejezték ki tiszteletüket és nagyrabecsülésüket a tudós iránt. A konferencián - az erdészeti gépesítési szakterület neves képviselőinek részvételével, Prof. Dr. Solymos Rezső akadémikus elnökletével - áttekintették az erdészeti gépesítés múltját, jelenét, valamint elképzelések fogalmazódtak meg jövőjét illetően, a következő előadások, illetve posztertémák keretében:

- Prof. Dr. Szendrő Péter DSc. egyetemi tanár: Káldy József professzor szerepe az agrár-felsőoktatási tehetséggondozásban.
- Dr. Mátrabérczi Sándor okl. erdőmérnök: Erdészeti gépesítésünk múltja, jelene és jövője?
- Dr. Erdős László okl. erdőmérnök: Folyamatgépesítés kialakulása a nemes nyárasok kitermelésében.
- Prof. Dr. Kovács Jenő DSc. c. egyetemi tanár: Egri erdészeti gépgyártás, különös tekintettel a keménylombos fafajokra.
- Prof. Dr. Rónay Jenő DSc. ny. egyetemi tanár: Többműveletes fakitermelési gépek és fa-használati munkarendszerek a széldöntéstől károsított kárpáti erdőkben, Szlovákiában.
- Prof. Dr. Horváth Béla CSc. egyetemi tanár: A klímaváltozás befolyása az erdőgazdálkodási technológiák gépesítési feladataira.
- Prof. Dr. Marosvölgyi Béla DSc. egyetemi tanár: A faanyag energetikai hasznosításához kapcsolódó gépesítés-fejlesztés.
- Ormos Balázs c. egyetemi docens, OEE főtitkár: Sopron, a zöld város.
- Czupy Imre egyetemi adjunktus: A vibrációs tuskólazítással kapcsolatos kísérletek eredményei.
- Prof. Dr. Rumpf János CSc. egyetemi tanár - Szakálosné Mátyás Katalin egyetemi tanársegéd: Logisztika az erdészeti faanyagmozgatásban.
- Ivelics Ramon doktorandusz: A rövid vágásfordulójú faültetvények (RVF) betakarítási rendszerei.

A III. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencián elhangzott, és a konferenciához posztertémaként kapcsolódó előadások teljes anyagát kiadványban is megjelentettük, emléket állítva ilyen módon is az erdészeti gépesítési szakterület néhai neves professzorának.

Köszönjük a III. Országos Erdészeti Gépesítési Konferencia előadóinak és résztvevőinek, hogy előadásaikkal, illetve részvételükkel hozzájárultak a rendezvény sikeréhez.

Prof. Dr. Horváth Béla

PROF. DR. KÁLDY JÓZSEF MELLSZOBRA A BOTANIKUS KERTBEN

Dr. Káldy József

Dr. Káldy József professzor, a XX. századi erdészeti gépesítés egyik meghatározó egyénisége, az erdészeti tudomány, az erdészeti gépesítés nemzetközileg is elismert, kiemelkedő tudósa és oktatója 1920. augusztus 28-án született. Dr. Káldy József professzor - az akkor Erdészeti és Faipari Egyetem nevet viselő intézmény volt rektorhelyettese, megbízott rektora, az Erdőmérnöki Kar dékánhelyettese, dékánja, a Kar Erdészeti Géptani Tanszéknek volt vezetője, az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztályának elnöke - ha élne, 2005-ben lenne 85 éves. Még élhetne, de sajnos, már 22 éve halott.

A jogutód tanszék, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézetének Géptani Tanszéke - az egyetem és a kar vezetésével egyetértésben - kezdeményezte, hogy neves professzorának, Dr. Káldy Józsefnek mellszobrot állítsunk az Egyetem Botanikus Kertjében, születésének 85. évfordulóján, a 2005/2006. tanévnyitóhoz, illetve a WOOD TECH Erdészeti Gépkiállításhoz és Szakvásárhoz kapcsolódóan. A kezdeményezést támogatta az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége, az egyetem, illetve az erdészeti szakma vezetői, képviselői segítségével neves professzorunk emlékének méltó megőrzését és ápolását biztosító mellszobor elkészült, melyet 2005. szeptember 8-án - közel Dr. Káldy József professzor 85. születésének évfordulójához - felavatták.

Prof. Dr. Káldy József mellszobrát Kutas László szobrászművész alkotta. A finom részletekre is érzékeny művész alkotásait ismerik Európában és szerte a világon. Realista hagyományokra épülő egyéni stílusát tükrözi a kő és bronz köztéri szobrain kívül több, mint száz különféle kisplasztikája, melyekből nagyon sok jutott el az öt földrész számos köz- és magángyűjteményébe. Városunkat tizennyolc köztéri szobra díszíti, Botanikus Kertünkben pedig a Káldy-mellszobor a hatodik, amely Kutas László alkotása. Köszönet a szobrászművésznek, a mellszobor magas művészi színvonaláért.

A mellszobor Prof. Dr. Káldy Józsefnek állít emléket azzal a céllal, hogy a későbbi utódok figyelmét is felhívja arra az életműre, amit alkotott. Ez az életmű eredményekben és szakmai sikerekben gazdag, példaértékű az utókor számára. Az erdészeti műszaki terület olyan tudósának életműve, aki igen értékes munkát végzett az erdőmérnökképzés műszaki ismeretanyagának kialakításában, és aki a XX. század második felében meghatározó módon járult hozzá a magyar erdőgazdálkodás gépesítésének alakulásához.

Dr. Káldy József professzor mellszobra -mely neves professzorunk emlékének méltó megőrzését és ápolását biztosítja - nem születhetett volna meg a Nyugat-Magyarországi Egyetem, az Erdőmérnöki Kar, illetve az erdészeti szakma vezetőinek, képviselőinek önzetlen támogatása nélkül. Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik erkölcsi és anyagi segítségükkel ehhez hozzájárultak. Külön köszönet illeti a megvalósítást anyagiakban is segítőket:

Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Rt., Pápa;
Dr. Czerny Károly, Ráckeve;
Csiba Kft., Kőszeg;
ERDŐSZÖV Rt., Pilis;
Északerdő Rt., Miskolc;
Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Rt., Baja;
Gyulaj Erdészeti és Vadászati Rt., Tamási;
Hirschler Tamás vállalkozó, Sopron;
HM Budapesti Erdőgazdaság Rt., Budapest;
Kisalföldi Erdőgazdaság Rt., Győr;
Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt., Kecskemét;
Mecseki Erdészeti Rt., Pécs;
Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt., Szolnok;
Nyírerdő Nyírségi Erdészeti Rt., Nyíregyháza;
Országos Erdészeti Egyesület, Budapest;
Pilisi Parkerdő Rt., Visegrád;
Somogyi Erdészeti és Faipari Rt., Kaposvár;
Dr. Szikra Dezső erdőmérnök, Szentendre;
TILIA Kft., Baja;
Dr. Tóth József erdőmérnök, Sopron;
VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaság Rt., Székesfehérvár.

Köszönet az Egyetem Botanikus Kertje vezetésének, hogy a mellszobor számára méltó helyet biztosított, továbbá Hirschler Tamás kőfaragó mesternek, aki a talpazatot készítette művészi igényességgel, és Dr. Tóth József vállalkozónak, aki a talpazat felállításában és a szobor környezetének kialakításában nyújtott nélkülözhetetlen segítséget.

Prof. Dr. Horváth Béla

Prof Dr. Káldy József mellszobrát megkoszorúzta az Erdőmérnöki Kar vezetősége

GISS2005 NEMZETKÖZI NYÁRI EGYETEM A GEO-N

A GISS2005 központi témája a térinformatika alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata volt a területalapú támogatások monitoringjában, a földhasználati tervezésben, valamint a közösségi együttműködés webes megoldásaiban.

Csoportkép a búcsúestén

Immár harmadik alkalommal rendezték meg 2005. augusztus 12 - 19 között a GISS Nemzetközi Térinformatikai Nyári Egyetemet a székesfehérvári GEO karon. A GISS2005 központi témája a térinformatika alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata volt a területalapú támogatások monitoringjában, a földhasználati tervezésben, valamint a közösségi együttműködés webes megoldásaiban. A Nyári Egyetem hivatalos nyelve az angol volt.

A Nyári Egyetem több nagy nemzetközi szervezet - a Nemzetközi Földmérő Szövetség (FIG), a Nemzetközi Térképész Társaság (ICA), az UNIGIS, az EMGISc és az AGILE - segítségével zajlott le, lehetőséget nyújtva a partner egyetemekről érkező diákok és előadók részvételéhez is. A GISS2005-öt vezető térinformatikai cégek is támogatták.

A Nyári Egyetem sikeres lebonyolításához szükséges mintaterület a Velencei tó és annak vízgyűjtő területe volt.
A második nap délutánján az egész csapat kiránduláson vett részt, ahol GPS-szel, térképekkel és ortofotókkal bejártuk Gánt, Lovasberény, Pátka, Kisfalud és Velence környékét. Mindez fontos volt ahhoz, hogy a 11 országból érkezett résztvevők megismerhessék a későbbi munkájukhoz szükséges környezetet. A magyar résztvevőkön kívül érkeztek még többek közt Ausztriából, Németországból, Svájcból, Lengyelországból, Romániából és még Kínából is.

Az egyhetes program során a résztvevők délelőttönként előadásokat hallgathattak több magyar és külföldi szakembertől, a délután folyamán pedig kisebb csoportokban önálló munkát végeztek a három csoportvezető segítségével. A kurzus folyamán a csoportok menet közben és a hét lezárásakor is közösen bemutatták az addig elért eredményeiket.

Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a hallgatók az elhangzott előadásokhoz és az általuk elkészített anyagokhoz szinte azonnal hozzáférjenek az Interneten keresztül, így a http://www.geo.info.hu/giss2005 honlapon sok hasznos információ található meg a Nyári Egyetemről. No és persze a fényképek is ott elérhetők.

A munka és tanulás mellett azért maradt idő a szórakozásra is. Első este ICEBREAKING PARTY-t szerveztünk, talán a nevéből is ki lehet találni mi volt a célunk...

Aztán az elbúcsúzás előtt még egy utolsó közös buli Bodajkon a GEO vendégházánál némi gulyással és rétessel. Az egyedüli vegetáriánus persze salátát kapott az igazi hungarikumnak számító étkek helyett.

Visszatérve még a komolyabb dolgokra a minőségbiztosítás jegyében a résztvevők a kurzus végeztével kitöltöttek egy kérdőívet, ahol elmondhatták véleményüket az előző egy hétről. Hasznos tapasztalat ez, ha legközelebb is belevágunk a szervezésbe.

Dr Udvardy Péter
főiskolai docens

A KIOTÓI JEGYZŐKÖNYV ÉS AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS

AZ ERDŐMÉRNÖKI KAR SZAKMAI KONFERENCIÁJA

Az Erdőmérnöki Kar szeptember 9-én 13. alkalommal rendezte meg a WOOD TECH Erdészeti Szakvásár keretében szakmai konferenciáját "A Kiotói Jegyzőkönyv és az erdőgazdálkodás címmel". A felkért rangos előadók előadásainak már a címei is érdekes és tartalmas délelőttöt ígértek.

A konferenciát dr. Péterfalvi József levezető elnök a témaválasztás időszerűségét hangsúlyozó bevezető gondolatai nyitották meg.

Elsőként Klemencsics András a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Főosztályának főosztályvezetője a Kiotói Jegyzőkönyv előzményeivel, a széndioxid-kibocsátással, a szárazföldi ökoszisztémák szénkészletével, végül a jegyzőkönyv európai és hazai elvárásainak megvalósíthatóságával foglalkozott.

Prof. dr. Mészáros Károly az Erdőmérnöki Kar dékánja az erdőgazdálkodási szektor kihívásaira hívta fel a figyelmet és a Nemzeti Erdőprogramban megfogalmazott alapelveket és stratégiai célokat foglalta össze.

Prof. Dr. Mátyás Csaba az MTA levelező tagja a földi energiamérleg, a globális szénkészlet, a bioszféra és az erdő szénmegkötő képessége, valamint a "karbon gazdálkodás" témákról adott áttekintést.

Dr. Führer Ernő, Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója "A magyar erdők éves szénforgalma" című előadása a magyarországi erdők szénforgalmával, a klímaváltozás regionális érvényesülését mérséklő erdőgazdálkodási és fafeldolgozási lehetőségekkel foglalkozott, és hangsúlyozta a minőségi fatermesztés fontosságát.

Prof. dr. Marosvölgyi Béla, tanszékvezető egyetemi tanár a fa energetikai felhasználásának fejlesztési lehetőségei kapcsán a növekvő légköri CO2 koncentráció és a klímaváltozás közötti kapcsolatot elemezte és a fa energetikai felhasználásának fejlesztési lehetőségeit vázolta fel.

Végezetül prof. dr. Palocz-Andresen Mihály, az egyetem Környezeti Erőforrás-gazdálkodási és Védelmi Kooperációs Kutatási Központjának igazgatója az emisszió korlátozási lehetőségeket és azok bevezetésének nehézségeit mutatta be, kiemelve a légszennyezés egészségi és környezeti hatásait, valamint az ellene való védekezés szervezési és műszaki lehetőségeit.

A Ligno-Novum Wood Tech megnyitója Sopronban a Fő téren

A konferencia végén számos értékes észrevétel és hozzászólás hangzott el, ami szintén igazolta a résztvevők elhangzott témákkal kapcsolatos érdeklődését.

Dr. Péterfalvi József

JUBILÁLT A GYAKORLÓ SZAKKÖZÉPIKOLA

A Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium szeptember 30-án ünnepelte az iskola alapításának 120 éves jubileumát és a faipari képzés 25 éves évfordulóját.

Ez alkalomból Prof.Dr. Faragó Sándor, az egyetem rektora Csikós Nagy Márton fafaragó művész Földanya elnevezésű szobrát adta át, mely az Erdőmérnöki Kar, a Faipari Mérnöki Kar, a Tanulmányi Erdőgazdaság RT. és az egyetem közös ajándékaként az elmélet és gyakorlat szoros összetartását is szimbolizálja.

T. M.

ŐRSÉGVÁLTÁS AZ EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK ÉLÉN

Mastalír Ernőné dr. több évtizedes munkásság után már csak látogatóba jár a második otthonaként szeretett könyvtárba. Bármilyen hihetetlen, őt is elérte a nyugdíjazás...A hosszú évek fáradságos és eredményes alkotótevékenysége elismeréseként magas állami kitüntetést vehetett át Magyar Bálint oktatási minisztertől, a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet.

Régi-új egyetemünk meghatározó személyiségeként nagy szerepet játszott híres könyvtárunk értékmegőrzésében, fejlesztésében és tudományos műhellyé alakításában egyaránt. Elhivatottsága, hűsége, szakmai kvalitása, műveltsége, emberi magatartása sokak számára példaértékű lehet. Intézményünk jó hírét számtalanszor öregbítette, a könyvtár vendégeit mindig magas színvonalú tájékoztatásban részesítette, s kedves, intelligens lénye emlékét is magukkal vihették a látogatók.

Igyekezett jó szívvel átadni a stafétabotot, s vigyázó tekintete nem kerüli el továbbra sem a könyvtári munkát, hisz utódját, ifjú Sarkady Sándort támogatásáról biztosította.

Az új főigazgatót, az ismert helytörténészt a Vivat Academia következő számából ismerhetik meg az olvasók. Szerkesztőségünk nevében sikeres munkásságot kívánok új szerepkörében az eredményes kutatónak, s hosszú, boldog életet, megérdemelt tevékeny pihenést a nyugdíjas - nehéz leírni - Mastalír Ernőnének.

Tóth Mariann

TDK EGY KICSIT MÁSKÉNT-

AVAGY KÁRPÁT-MEDENCE IFJÚ TEHETSÉGEI: "ÖSSZEFOGNI!"

II. Környezettudományi TDK-tábor, 2005. július 25-31. Sümeg

Pillanatkép az egyik foglalkozásról

"A tétlenség mindennél rosszabb. Az nem lehet igaz, hogy mi, akiknek sokkal több lehetőség és eszköz van a kezünkben, tétlenül üljünk a babérjainkon, miközben a határainkon túl élő magyar hallgatótársaink szerény lehetőségeikhez képest is nagyszerű dolgokat képesek véghezvinni."

Ez volt az egyik - és talán a fő - vezérfonala annak a beszélgetésnek, amikor a 2003. decemberi, a Brassói Magyar Diákszövetség Erdészeti és Vadászati szakosztálya által megszervezett TDK-konferencia után leültünk Dr. Vig Péter tanár úrral, és elkezdtünk egy kicsit álmodozni.

Minél többet foglalkoztunk a fenti alapgondolattal, annál inkább kikristályosodott az az irány, amely mentén talán el lehet indulni, és egy mindenki által jól hasznosítható és értékes többletet tudnánk nyújtani azoknak a magyar diákoknak, akik ha még nem is túl nagy lépésekkel, de már elindultak saját tudományos pályájukon.

A kép lassanként kibontakozott előttünk. Egy rendezvényt kell életre hívni, amelyen a Kárpát-medence hasonló érdeklődési körű magyar hallgatói olyan ismereteket szerezhetnek, melyekkel felvértezve jobban boldogulhatnak későbbi tudományos-kutatói pályájukon. A gondolatot továbbfűzve arra jutottunk, milyen jó lenne, ha ezek az emberek eltölthetnének egy hetet egymás társaságában, egymást kölcsönösen megismerve, egymástól kölcsönösen tanulva.

Valahogy így - vagyis ennél természetesen sokkal nehezebben - született meg az I. Környezettudományi TDK Tábor 2004 nyarán.

Az első tábor sikerét támasztják alá azok a köszönőlevelek is, amelyeket az TDK-tábort követő héten kaptunk, többek között Ioan Abrudan dékán úrtól a brassói egyetemről és Mara Gyöngyvértől a Sapientia egyetemről.

A tavalyi és az idei tábor szakmai programja közel azonos volt, a kulturális programok, valamint a kirándulások tértek el az előző évihez képest.

Sümegen, az Erdőmérnöki Kar Oktatóbázisán lassan megteremtődött az a baráti légkör, amely minden jó érzésű embert örömmel és lelkesedéssel tölt el, ha határainkon túl élő magyarokkal kerül közelebbi kapcsolatba. Délután kezdődtek a szakmai-kulturális programok először Berki Imre tanár úr terepi előadásával kutatásmódszertan témában, majd a Rákóczi Szövetség képviseletében Dr. Ugron Gáspár beszélt rendkívül nagy elkötelezettségről tanúbizonyságot téve, a Szövetség munkájáról, szerepéről a mai ifjúság körében. Este, vacsora után a néphagyományról szereztünk újabb ismereteket Bodor Dezső - egykori Ürmös tag - jóvoltából, aki gazdag néprajzi gyűjteményéből hozott és mutatott ízelítőt nekünk. Az ő előadása inkább már csak egy kötetlen beszélgetés volt, amelynek célja, hogy utat mutasson a mai világban arra, hogy hogyan tudnánk a még élő néphagyományainkat úgy megőrizni, hogy azok ne konzerválódjanak, hanem éljenek tovább, de ne is veszítsék el tartalmukat.

Vigné Kovács Margittól a pályázatfigyelésről, pályázatírásról tanulhattunk.

Ezután Dr. Síkhegyi Ferenc tartott előadást a Kárpát-medence térképeiről. Betekintést nyerhettünk a középkor végi térképek világába, a korabeli térképkészítés rejtelmeibe, valamint a térképek fejlődésébe napjainkig. (Érdekesség, hogy például a Tihanyi-félszigetet évszázadokon át a Balaton déli partján tüntették fel - tévedésből!) Majd Dr. Kovács Pálffy Pétertől hallhattunk bővebben a HUNGEO-ról, a magyar ajkú földtudományi szakemberek tudományos szervezetéről. Végül a Balaton geológiájáról hallhattunk Dr. Csernyi Tibortól. A kissé elpuhult társaságot egy kis "geológiai" séta rázta fel a tábor melletti dombon. A vacsorát és az esti városnézést követően ismét kakasszóra tértünk csak nyugovóra.

Csütörtökön délelőtt Vig Péter avatott be minket az előadásszervezés rejtelmeibe, Dr. Czimber Kornél előadását hallhattuk a tudományos munkákban alkalmazható informatikai programokról.

A pénteki nap fénypontja sokak számára csendes kis strandolás volt, ahol végre közelebbi kapcsolatba lehetett kerülni az ez idáig még csak távolról imádott Balatonnal.

Amikor szombaton a rendezvényszervezésről hallottunk előadást, már mindenki a délutánra készült, amikor ki-ki előadta TDK-munkáját, esetleg TDK-terveit, ötleteit. Ez volt a hét szakmai megkoronázása, hiszen sokan, sokféle szempontból tudtak észrevételeikkel, megjegyzéseikkel javítani a témák előadásán.

Végezetül megköszönjük a tábor anyagi támogatóinak, a NYME Erdőmérnöki Karának, a Rákóczi Szövetségnek valamint az Erdészeti és Faipari Képzést Támogató Közhasznú Alapítványnak, hogy ezt az értékes és hasznos rendezvényt támogatták.

Pap Zsófia V. kmh
Kovács Márton V. emh

KARRIER KEKSZ 11.

Egy kis rágcsálásra invitálom a Tisztelt Olvasót, melynek során akár egy csésze tea vagy kávé mellett megízleljük a pályaválasztás, álláskeresés, önmenedzselés, karriermenedzsment és munkaerőpiac sós, édes, mogyorós, csokoládés, krémes és sokszor citromos világát.

Külföldi karrier - karrier külföldön

Mindenki ismeri a Máté evangélistának tulajdonított mondást: "Senki sem lehet próféta a saját hazájában." Magyarország EU-tagsága óta minden korábbinál kevesebb akadályt kell leküzdenie annak, aki határainkon kívül próbál szerencsét.

"Külföldön élni és tanulni az egyik legjobb módja annak, hogy igazából megismerjük egy másik ország kultúráját, szokásait, embereit és nyelvét. Emellett egy másik országban töltött időszak, tanulás vagy munkavégzés olyan fontos transznacionális képességeket is fejleszt, amelyek a jövőbeni munkaadók számára pozitív értékeket jelentenek. A külföldön tanulmányi programról visszaérkező diákok gyakran úgy vélik, hogy e tapasztalat mind személyükben, mind intellektualitásukban érettebbé tette őket. Értékelik, hogy új gondolkodás és életmódot próbálhattak ki, amely elősegítette személyes fejlődésüket és önállóságuk kialakulását. De a külföldi tanulás több, az "akadémiai" gazdagodás és személyes fejlődés elősegítésénél, növeli a munkához jutás lehetőségét is. A munkáltatók egyre inkább külföldi tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, hiszen ezek az emberek valószínűleg nyelvi képességeiken kívül interkulturális kommunikációs készséggel, a helyi szokások és kulturális kontextusok megértésével és ismeretével, rugalmassággal, lendülettel, valamint az új körülményekhez való alkalmazkodás és a különböző nézőpontok konstruktív kezelésének képességével is rendelkeznek." - Olvasható az EU mobilitási portálján. (lást:http://europa.eu.int/eures/main.jsp?lang=hu&acro=learning&catId=70&parentCategory=70). Ha külföldön szeretnél tanulni, elsősorban saját intézményed partnerkapcsolataira, a Tempus Közalapítvány által koordinált ösztöndíjakra és a Magyar Ösztöndíj Bizottság ajánlataira támaszkodhatsz. Az ösztöndíjak és pályázatok skálája széles, különböző képzések, szakmai gyakorlatok, tanulmányutak, nyári egyetemek ajánlatából választhat az érdeklődő. Számos magániskola kínál külföldi nyelvtanulási lehetőséget.

A hivatalos adatok alapján 2001-ben 5-6 ezer magyar munkavállaló dolgozott külföldön, míg EU-csatlakozásunk, 2004 májusa óta Nagy-Britanniában 600 főt, Svédországban 80 főt regisztráltak. A külföldön szerencsét próbáló fiatalok között a legelterjedtebb a babysitter vagy au-pair munka, esetleg kisebb házimunkák vagy idénymunkák vállalása. Ezen kívül nem EU-tagországban ösztöndíjasként, vendégmunkásként vagy magyar munkáltató kiküldöttjeként lehetséges a külföldi munkavállalás. A külhoni munkavállalás elengedhetetlen feltételének az angol kitűnő, valamint a helyi nyelv használható ismeretét tartják a szakemberek. Annak van a legnagyobb esélye határon túli karriert befutni, aki nagy rátermettséggel és/vagy speciális tudással rendelkezik. Könnyebb dolga van azoknak a munkavállalóknak, akik külföldi tulajdonban lévő cégnél dolgoznak, így a vállalat külföldi képviseletén könnyebben tudnak elhelyezkedni.

Természetesen az Európai Unión belül könnyebb a munkavállalás, bár csatlakozásunkkal egy időben az Egyesült Királyság, Írország illetve Svédország nyitotta meg munkaerőpiacát a magyar dolgozók előtt. Dánia, Norvégia és a hiányszakmák esetében Hollandia gyorsított eljárást biztosít a munkavállalási engedélyek kiadásánál. A régi tagállamok nagy része még derogációt, azaz a közösségi jog által biztosított azonos feltételek melletti munka foglalkoztatásának felfüggesztését alkalmazza. Ez 2+3+2 év lehet maximálisan a Csatlakozási Szerződésben foglaltak szerint, addig a nemzeti jogszabályokban és kétoldalú megállapodásokban foglalt rendelkezések vannak érvényben. A Magyarországgal egy időben csatlakozók nem alkalmazhatnak korlátozásokat a munkavállalás területén.

Ahhoz, hogy külhonban hivatalosan dolgozhass, szükség lehet a végzettségek, vagyis diplomák, oklevelek, bizonyítványok elismertetésére. Ez különösen a közszférára igaz, de a munkáltató dönthet úgy, hogy tehetség, személyes tapasztalatok vagy rátermettség alapján foglalkoztat. Ha gyógyszerész, fogorvos, ápoló, szülésznő, állatorvos, építész vagy jogász végzettséggel rendelkezel, automatikusan elfogadják a diplomádat. Erre a nyolc szakmára ágazati irányelvek vonatkoznak, a fogadó ország nem vizsgálhatja a képzés megfelelőségét. Ugyanakkor a diploma mellett alkalmassági vizsga, büntetlen előélet vagy szakmai fedhetetlenség bizonyítását előírhatja. E nyolc szakmán kívüli munkavállalók bizonyítványait a fogadó ország hatósága mérlegelheti, hogy elfogadja-e illetve milyen követelményeket támaszt.

Magyarországon a Magyar Ekvivalencia és Információs Központ az illetékes szerv.

Jó hír, hogy az EU-ban egységes önéletrajz-mintát is kidolgoztak, melynek sémája az http://europa.eu.int/epso/auxiliary/cv-en.doc címen elérhető, és nem sokban különbözik az itthon használatos kronologikus önéletrajztól.

Vége

Kérdéseiteket és kommentárjaitokat a vivatacademia@nyme.hu-n várom.

Bősze Viktória

Böngészde

www.scholarship.hu
www.pafi.hu
www.tpf.iif.hu
www.europa.eu.int/eures
www.europa.eu.int/epso
www.europa.eu.int/youth
www.kulugyminiszterium.hu
www.language-course-finder.com

"KÖZGÁZOSOK" ERDÉLYBEN

A Közgazdaságtudományi Kar hallgatóinak és oktatóinak egy része augusztusban egyhetes buszkiránduláson vett részt. A diákok jutalomként kapták az utat a tanulmányi versenyen (elsősorban OTDK) elért kimagasló szereplésükért, illetve HÖK-ben és egyéb területen végzett munkájukért.

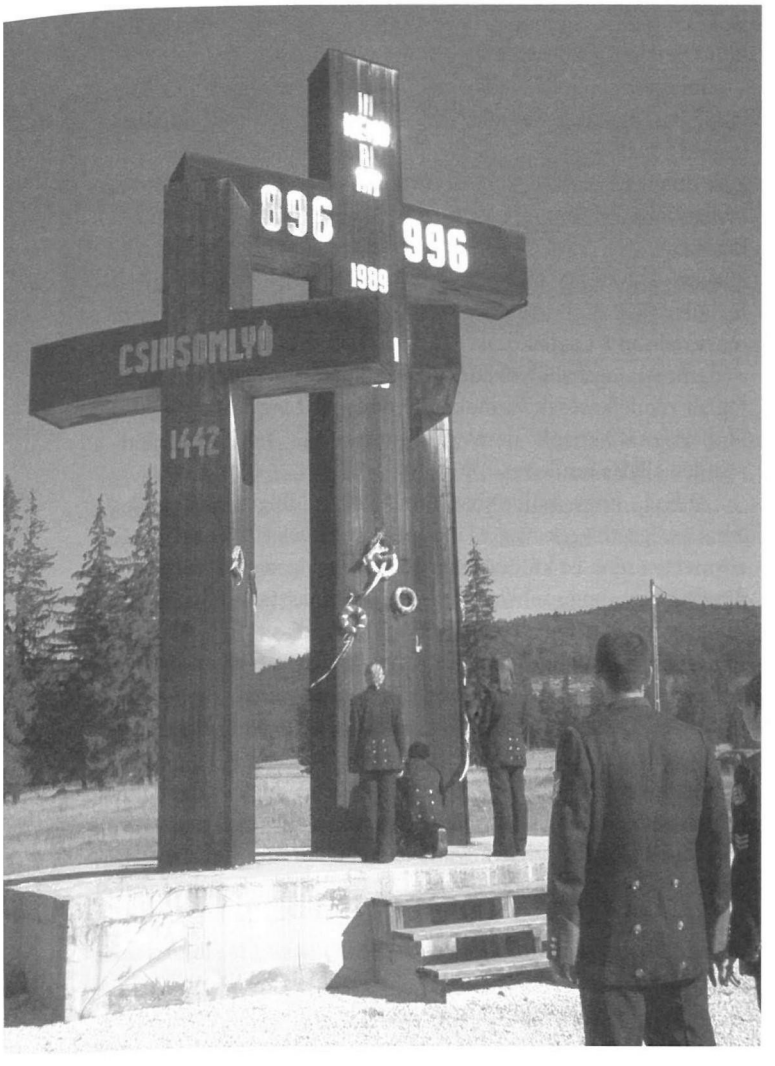

Szállásunk Kolozsvárott, Csíkszeredában és Nagyváradon volt. Mindhárom helyen kényelmes szobákban aludtunk, ellátásunk megfelelőnek bizonyult. A program sikeressége, zökkenőmentessége szervezőnknek, dr. Fábián Attila dékánhelyettesnek köszönhető, aki helyi ismereteivel, ottani egyetemi tapasztalataival gördülékenyen intézte napi ügyeinket.

Az út számtalan érdekes, maradandó élménnyel gazdagított minket. Az ismert természeti szépségeken túl (Békás-szoros, Tordai-hasadék, Gyilkos-tó, Medve-tó) sok-sok gyönyörű egyházi és világi műemléket láttunk (Szent Mihály templom, Fekete-templom, Rákóczi-vár, Tamási Áron szülőháza), sőt a Házsongrádi temetőt is fölkerestük, ahol nemzeti nagyjaink egy része nyugszik (Dsida Jenő, Brassai Sámuel, Bánffy Miklós). Brassón át még az Ókirályságba is eljutottunk, ahol az uralkodó nyári rezidenciáját tekintettük meg (Peles kastély).

A kirándulás során szép számmal találkoztunk helyi magyarokkal, akiknek legfőbb problémájuk a tavaly decemberi népszavazás eredménye volt, a történteket mindmáig nem tudták feldolgozni. Úgy tűnik, ez a probléma hosszú időre beárnyékolja a magyar-magyar kapcsolatokat, s talán a politikai vezetés számára is figyelmeztetés. Gyergyószentmiklósi idegenvezetőnktől emlékezetes példát kaptunk magyarságtudatunk erősítéséhez.

Ottjártunkkor a természet is megmutatta méregfogát: árvíz volt Székelyudvarhelyen és környékén. Emiatt programunkon is változtatni kellett, de átutazóban láttuk, hogy a víz milyen nagy úr. Farkaslakán közvetlenül is tapasztaltuk, hogy mekkora házakat vitt el az ár és családok haltak meg a hirtelen áradásban. Délkeleti szomszédunk eddig sem a polgárainak juttatott bőkezűségről volt híres, így az általános szegénységben és nyomorban a természeti katasztrófa még súlyosabb következményekkel jár.

Egyetemi programunk is volt: Románia három magyar tannyelvű felsőoktatási intézményét is láttuk, igaz, a Babes-Bolyait csak kívülről. Mind a Partiumi Egyetemmel, mind a Sapientiával igen jó a kar kapcsolata, több oktatónk is rendszeresen tart előadásokat, szemináriumokat és vizsgáztat. Hasonlóképp az erdélyi tanárok is oktatnak nálunk. Kiderült, hogy a helyi magyar tannyelvű felsőoktatási intézményeké a jövő, hiszen a korábbi gyakorlat, mi szerint az érettségizett diákok átjönnek az anyaországba tanulni, nem vált be. Egyszerre két gondot is jelentettek: nemcsak a szülőföldhöz való kötődésüket lazították, s így a helyi értelmiség nem gyarapodott (pedig ez volt az eredeti cél), hanem kismértékben még az anyaországiaktól is elvették az álláshelyeket. A megoldás tehát zömmel magyarországi finanszírozású, helyben történő magas szintű képzés, aminek - úgy tűnik - mindkét intézmény kiválóan megfelel.

Megkoszorúztuk a millecentenáriumi emlékművet, elénekeltük a régi és új székely himnuszt, s voltunk az ezeréves magyar határon. Tüdőnket tisztítottuk sóbányai levegővel, testünket a Medve-tó vizével, gyomrunkat borvizekkel és áfonyapálinkával. A nedves estében pedig a selmeci hagyományok ápolását mutattuk be vendéglátóinknak. Mindenkinek ilyen tapasztalatokban gazdag, jó hangulatú erdélyi utat kívánunk!

Dr. Vértesy László

CAMBRIDGE-I BIZNISZ-MEDITÁCIÓ

A nyár elején tartott személyiségfejlesztő foglalkozásnak különleges témája volt: milyen továbblépési irányokban gondolkodnak azok az angol-amerikai tudósok, akik "a keleti bölcseletekben mutatkozó tudatosságot akarják adaptálni a nyugati ember gyakorlatába".

Bevezetésként idézzük fel a játékelmélet egyik ismert alaphelyzetét!

"Martin Subik játékában eladó egy dollár. Kikiáltási ára egy cent. Kivételes szabály, hogy nemcsak a (legmagasabb árat mondónak) kell megfizetnie azt a pénzt, amennyit ajánlott a dollárért, hanem annak is, aki az utolsó előtti ajánlatot tette, (vagyis) az is fizet, aki nem kap semmit.

Subik társasági tapasztalatai szerint átlagosan 340 centért kelt el az egydolláros bankjegy. Józan ésszel, tiszta fejjel nehezen érthető a játékosok viselkedése. Ha elhangzott az első két licit, a gépezet beindul. Előfordult, hogy egy házaspár ugrott össze a licitben, és végül külön taxiban mentek haza. Volt, hogy a "győztes" több mint 20 dollárt fizetett a dollárért. Jó néhány egyetemista, aki egy korábbi csoportban már részt vett, de ott éppen nem ő licitált, egy másik alkalommal belement a licitbe, és el is jutott egy dollár fölé, annak ellenére, hogy látta, mi történt az előbbi csoportban.

A jelenség rendkívül általános, lényegét (így fogalmazzák): "Már túl sokat befektettünk, nem szállhatunk ki." (Mérő László: MINDENKI MÁSKÉPP EGYFORMA 11-18. o. - Könyve ezután néhány példát hoz ilyen, több millió dollár értékű "játékokra".)

Mindez egy a nyár elején tartott "személyiségfejlesztő foglalkozás" kapcsán jutott az eszembe. Július elsején Dr. Browen Rees PhD. szervezéskutató, az ASHCROFT INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL-hoz tartozó Centre for Communication and Ethics in International Business direktora, a CAMBRIDGE UNIVERSITY kutatási megbízottja, valamint Patrick Dunlop meditációs gyakorlatvezető és Richard Huson pszichoterapeuta adott ízelítőt Budapesten eredményeiből. A három brit kutató főként arról beszélt, hogy milyen továbblépési irányokban gondolkodnak azok az angol-amerikai tudósok, akik "az utóbbi két-háromezer évben (a keleti bölcseletekben) mutatkozó tudatosságot akarják adaptálni nyugati ember gyakorlatába". Mivel a 2x2 órás foglalkozás keretében elhangzottak egy rövid cikkben aligha adhatók vissza, itt csupán néhány tanulság összegzésére vállalkozhatunk.

Mindenekelőtt az emelhető ki, hogy a nyugati "előírás", a leadott tananyag elfogadását és elsajátítását megkövetelő szemlélettel szemben Dunlop, Huson és Rees azt hangsúlyozza: **az ötletek általuk felvonultatott tárházából a hallgatók** (jobban mondva: a meditációs gyakorlatok résztvevői) **tetszés - ha úgy tetszik: tudatállapotbeli, belegondolási, elmélyülési készség - szerint választhatják mindet, egyet vagy egyet sem.** Nem valamiféle engedékenységről van szó; bíznak abban, hogy mindenki a tudatállapota szerint választ majd.

A vállalati üzletembereknek, alkalmazottaknak ajánlott gyakorlatok alapgondolata az, hogy ha valaki nem tudja önmagát helyesen menedzselni, akkor másokat sem lesz képes. Így nem is várható el tőle, hogy egy szervezetet jól irányítson. Továbbá: nemcsak az emberek taníthatók meg (magasabb szintű) tudatosságban élni, de a vállalatok is. Utóbbiak esetében ez alatt az emberi önmegismerés bizonyos lépéseinek a vállalat életére történt adaptálása értendő, mint például a célok kitűzése valódi okainak ismerete, elemzése stb. Ebből a szempontból "az MBA-képzés nem váltja be a hozzá fűzött reményeket", bár az amerikai kutatók (a *Teaching Children to Meditate - Gyermekek oktatása meditációra* című könyv szerzői) megfigyelték, hogy a tizenévesek közül sokakat fölzaklat a légzésterápia, a testtudatosságot felfokozó meditációs gyakorlatok pozitív hatásúak.

A 2x2 órás foglalkozás keretében mindkét típusú gyakorlatból kaptunk egy-egy rövid bemutatót. Ezek lényegére mindenki maga kell, ráérezzen, olyannyira, hogy még önmagának sem érdemes szavakba foglalnia. Ha itt a magam esetében mégis kivételt teszek, akkor arra az olvasó kedvéért, a tévedés jogának fenntartásával kerül sor. Számomra olybá tűnt, hogy a "megtestesülés" és az ülés mozzanatainak és összetevőinek keresése, valamint a bennünk megbúvó negatív tendenciák ellenpólusainak realizálása segítik a "gyakorlókat" egyfajta tudatos szemlélődés megalapozásában. Ez azonban nem öncél: tárgyalások előtti összeszedettséget eredményez(het). A tréning során a tanulságokat szerzett tárgyaló "résztvevő-megfigyelővé" válik. Ez lesz az előnye az olyan helyzetekben - például a dollárárverések során - amelyekben mások megittasulnak a győzelem reményétől, vagy átitatódnak a kudarctól való félelem keserűségétől, vagyis megfeledkeznek magukról, és csupán résztvevői, de nem megfigyelői a folyamatnak, amely így őket könnyen magával ragadja.

Bizonyos - igen fontos - kérdések még válaszra várnak. Ilyen például az, hogy a - nevezzük így - biznisz-meditáció, mint teória, már elfogadott a különféle business school-ok között, de gyakorlatait számos ok miatt még nem vették fel tantárgyaik közé. Kétségtelenül bizonyos fenntartások fogalmazhatók meg annak kapcsán, hogy bölcselettel foglalkozó tudósok gyakorlati tanácsokat akarnak adni üzletembereknek. A személyiségfejlesztő körök oldott atmoszférája is jelentősen eltér attól, amikor a döntések tétje nagy. Ennek ellenére a téma iránti érdeklődést mutatja, hogy a bemutatott gyakorlatokat a résztvevők igen élénk eszmecseréje kísérte.

Dr. Máté János
egyetemi adjunktus
KTK Társadalomföldrajz és Világgazdaságtan Intézet
Világgazdaságtan Tanszék

FEJLESZTÉSEK, BERUHÁZÁSOK A GYŐRI KARON

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar több, nagy értékű beruházást is megvalósít a közeljövőben. Erről a szeptemberi tanévnyitón már beszélt prof. dr. Faragó Sándor az egyetem rektora is. Győrben 2,5 milliárd forintos fejlesztés várható, melyek közül némelyik már a jövő év elején megvalósul.

A legnagyobb beruházás a tanszálloda és kollégium megépítése, amit a PPP beruházási program révén, magánbefektetői konstrukcióban az Oktatási Minisztériummal közösen valósít meg az intézmény. A 2,1 milliárdos fejlesztés révén a karnak egy olyan intézmény áll majd rendelkezésére, amely a meglévő 350 fős kollégiumi férőhely mellett, további 200 hallgatónak biztosít "két csillagos" szállodai minőségű szállást, valamint 120 fő részére három csillagos szálloda is rendelkezésre áll. Az átadásra 2007. augusztus 1-jéig még várni kell, de az idei év elején elindult tárgyalások és egyeztetések lezárultak és a közeljövőben a végleges szerződések aláírása is megtörténik. Az új létesítmény kiválóan beleillik a város fejlesztésébe, hiszen a belvárosi rész korszerűsítése mellett egy olyan szabadidő eltöltésére alkalmas létesítményt kínálunk majd a helyi és a Győrbe érkező turistáknak, ahol a bowling, fallabda és egyéb sportlehetőségek mellett étterem, borozó, drinkbár és tetőtéri terasszal rendelkező kávézó is a vendégek kényelmét, pihenését szolgálja. A szakmai programok lebonyolítására konferenciaterem, valamint a közlekedés és a parkolás segítése érdekében nyitott és zárt parkolót is kialakítanak.

A beruházások sorában a második legnagyobb és ugyanakkor a leghamarabb megvalósuló, a már meglévő épületeink jobb kihasználását segíti. A kar Főépületének "B" épületszárnyának tetőterében hallgatói centrumot alakítanak ki. Itt, 325 m2-es alapterületen korszerű hallgatói számítástechnikai terem valósulhat meg, ahol 35 számítógép segíti a hallgatók tanulmányait. A tetőtérbe kerül át a Hallgatói Önkormányzat irodája, valamint kisebb konferenciaterem és egyéb irodák. Új lehetőségként hallgatói klub is megvalósulhat az új helyszínen. A teljes beruházási költség 100 millió forint, a teljes tetőtér átadására 2006. január 16-án kerül sor.

A kar IV. számú épületéről is döntöttek. Így 500 millió forint értékben a kar tulajdonába kerül és a levelező képzés helyszíne lesz a jövőben.

Horváth Attila
NYME-ATFK

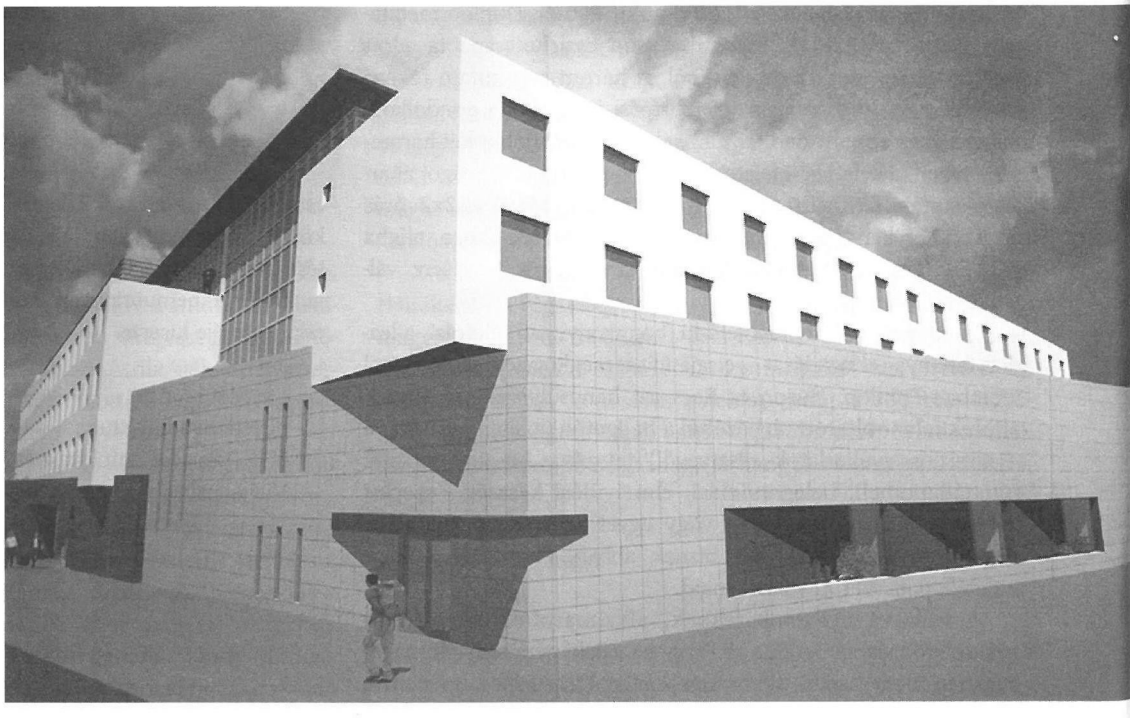

TANÉVNYITÓ 2005. - DÍSZOKLEVELEK ADOMÁNYOZÁSA AZ ERDŐMÉRNÖKI KARON

Az Erdőmérnöki Kar a Selmeci Akadémia közvetlen jogutódaként majd két évszázada minden évben elbúcsúztatja végzős hallgatóit. A végzett mérnökök kapcsolata az Alma Materrel életpályájuk egészén át megmarad, hiszen összetartja a hallgatókat és oktatókat az a nemes hagyomány, amit mi selmeci szellemként tisztelünk. Az egyetem padjait elhagyó valétánsok számára kitörölhetetlen emlék a Sopronban eltöltött néhány év, de az Alma Mater sem feledkezik meg az itt felnőtt nemzedékekről.

Ennek egyik hagyományos és ünnepélyes megnyilvánulása, hogy a tanévnyitó ünnepélyen tiszteletdiplomát nyújtunk át az 50, 60, 65 és 70 évvel ezelőtt végzett erdőmérnök kollégák részére, amellyel az Alma Mater fejet hajt idős gyermekei előtt, megköszönve életművüket, munkásságukat és mindazt, amit a magyar erdőkért tettek.

A rubin-, vas-, gyémánt- és aranydiplomában részesülő erdőmérnökök részére a hagyományoknak megfelelően egész napos programot szerveztünk, melynek részeként a délelőtt folyamán a Vadászati Gyűjteményt illetve a Műemlék Könyvtárt tekintették meg.

A tanévnyitó ünnepség előtt 10.30-kor a Botanikus Kertben az "A" épület mellett Prof. dr. Lámfalussy Sándor (1890-1975), Bedődíjas aranydiplomás erdőmérnök, az Erdőhasználattani Tanszék volt tanszékvezető professzora mellszobrának avatására került sor.

A hagyományos dékáni fogadást 11 órakor tartottuk az Egyetemi Tanácsteremben, ahol Prof. dr. Mészáros Károly dékán úr áttekintést adott az Erdőmérnöki Kar jelenlegi szervezeti felépítéséről, szakjairól, az oktatási, kutatási tevékenységről.

12 órakor az egyetem főépületének aulájában hősi halottainkra emlékeztünk. A megemlékezést Dr. Varga Szabolcs dékánhelyettes úr tartotta.

A Ünnepi Tanévnyitó Kari Tanácsülés 14 órakor kezdődött a Gyermek- és Ifjúsági Központban, ahol Rektor Úr ünnepi köszöntője és Dékán Úr tanévnyitó beszéde után tiszteletbeli doktori (doctor honoris causa) cím adományozására került sor. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Tanácsa az Erdőmérnöki Kar Tanácsának előterjesztésére tiszteletbeli doktorrá avatta Prof. Dr. Rónay Jenőt, a Zólyomi Műszaki Egyetem nyugalmazott egyetemi tanárát.

Pum Géza magyar származású amerikai állampolgár 1996-ban jelentős pénzösszeget ajánlott fel a II. világháborúban hősi halált halt testvére, Pum Gyula okleveles erdőmérnök emlékét őrizendő, jó tanuló, idegen nyelvismerettel rendelkező, aktív sport- és közéleti tevékenységet végző erdőmérnök hallgatók jutalmazására. Az Emlékbizottság 2005-ben PUM GYULA-EMLÉKÉREM kitüntetésben részesítette Csillag Vince V. évf. erdőmérnök-hallgatót, Eredics Attila IV. évf. erdőmérnökhallgatót, Juhász Veronika V. évf. erdőmérnök-hallgatót, Nahóczki László IV. évf. erdőmérnökhallgatót és Vitális Anikó V. évf. erdőmérnök-hallgatót.

Az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriuma a 2005/2006. tanévben Erdészeti Ösztöndíjban részesítette Kálmán Miklós erdőmérnök hallgatót. Az ösztöndíjat az Erdészcsillag Alapítvány Kuratóriumának elnöke, Gémesi József, az ÁPV Rt. Erdészeti és Agrárgazdasági Vagyonkezelői Igazgatóság ügyvezető igazgatóhelyettese adta át.

az Alma Mater tisztelettel fejet hajt idős gyermekei előtt, megköszönve életművüket, munkásságukat

Dr. h. c. dr. Kozák Antal egyetemi tanár, okleveles erdőmérnök, egyetemünk volt hallgatója, a University of British Columbia (Kanada) oktatója felajánlása alapján matematikai statisztika tantárgyból nyújtott kiváló teljesítményéért elismerésben részesült Kaszala Judit III. évf. erdőmérnök hallgató. A kitüntetést Kozák professzor úr nevében dékán úr nyújtotta át.

Az Alma Mater iránt érzett tisztelete jeléül és az erdészeti felsőoktatás támogatása érdekében alapított Grätzer Miklós Ösztöndíjban a 2005/2006. tanévben Szabó Péter végzős erdőmérnök hallgató részesült. Grätzer Miklós professzor úr nevében az ösztöndíjat Dr. Mészáros Károly dékán úr adta át.

Az ünnepélyes alkalmat használtuk fel arra, hogy bejelentsük, hogy az előírt követelményeket teljesítve, az Erdőmérnöki Kar Tanácsának javaslatára, az Egyetemi Tanács előterjesztését követően 2005. szeptember 1-jétől a köztársasági elnök úrtól professzori kinevezést kapott az Erdő- és Faanyagvédelmi Intézet egyetemi tanára, Dr. Lakatos Ferenc, valamint az Erdészeti-Műszaki és Környezettechnikai Intézet egyetemi tanára, Dr. Palócz-Andresen Mihály.

Végül az első évfolyamos hallgatók eskütételére, valamint az egyetemi polgárrá fogadásra, a dékáni kézfogásra került sor.

Az egész napos rendezvénysorozaton a zenei aláfestést, a műsorszámként szereplő történelmi dallamokat Nagy Csaba tárogató művész adta elő.

A díszoklevélben részesülteknek, a kitüntetetteknek gratulálunk, jó egészséget, további sikereket kívánunk!!

Dr. Varga Viktória
Erdőmérnöki Kar
a Dékáni Hivatal vezetője

ÉVNYITÓ A KTK-N

Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara szeptember 7-én a Liszt Ferenc Konferencia- és Kulturális Központban megtartotta a 2005/2006. évi tanévnyitó egyetemi és kari tanácsülését.

A kar által alapított Széchenyi István Emlékérmet Prof. Dr. Faragó Sándor az egyetem rektora vehette át

A konferencia központ nagytermét megtöltötték az elsőéves és idősebb hallgatóink, az érdeklődő hozzátartozók az egyetem és a kar által meghívott vendégek. Prof.Dr. Faragó Sándor rektor megnyitó beszédében az egyetem múltjával és reményteljes jövőjével, eredményeivel és gondjaival egyaránt foglalkozott. A rektor úr megnyitóbeszédét követően a közgazdaságtudományi kar dékánja Prof.Dr. Gidai Erzsébet tartott ünnepi beszédét és megnyitotta a Közgazdaságtudományi Kar 2005/2006-os tanévét.

A nyilvános tanácsülés keretében a Nyugat-Magyarországi Egyetem Egyetemi Tanácsa a Közgazdaságtudományi Kar Kari Tanácsának előterjesztése alapján a "Tiszteletbeli Doktor", a "Doctor honoris causa" címmel tüntette ki Dr. Mátyás Antal akadémikust, a közgazdaságtudomány doktorát, több évtizedes magas színvonalon művelt, kiválóan eredményes oktató és tudományos munkássága, publikációs tevékenysége, a hazai és a nemzetközi tudományos életben való kiemelkedő szakmai elismertsége, széleskörű és hatékony társadalmi és közéleti aktivitása, a Közgazdaságtudományi Kar oktató és tudományos munkáját segítő elévülhetetlen érdemei, példamutató emberi magatartása, sikeres életútja elismeréseként.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Egyetemi Tanácsa a Közgazdaságtudományi kar Kari Tanácsának előterjesztése alapján a "Nyugat-Magyarországi Egyetem Díszpolgára" kitűntetést adományozta Dr. Stark Antalnak, a közgazdaságtudomány kandidátusának az Oktatási Minisztérium helyettes államtitkárának, nagyra becsülve több évtizedes, kiemelkedően eredményes, magas színvonalú szakmai, tudományos és oktatói munkásságát, a soproni közgazdászképzés oktatási és infrastrukturális feltételeinek megteremtése és javítása érdekében tett erőfeszítéseit, erkölcsi támogatását, a Nyugat-Magyarországi Egyetem, valamint jogelőd intézményei célkitűzéseinek, fejlesztési feladatinak megvalósításában, a felsőoktatás támogatásában kifejtett elévülhetetlen érdemeit, példamutató emberi magatartását.

Az idei évben a Közgazdaságtudományi Kar által alapított "Széchenyi István" Emlékérmet Prof.Dr. Faragó Sándor az egyetem rektora vehette át a Közgazdaságtudományi Kar dékánjától. A Kari Tanács ezen emlékéremmel elismerését kívánja kifejezni mindazoknak, akik a kar megalapításában, az akkreditációjában, elhelyezésében, minőségi munkájának javításában, oktatási, kutatási tevékenységeinek eredményesebbé tételében, a személyi és tárgyi feltételek bővítésében jelentős szerepet töltöttek be.

Az ünnepélyes Kari Tanácsülésen vehette át habilitációs oklevelét: dr. Dézsy József, a közgazdaságtudomány doktora (PhD), dr. Nádasdy Ferenc a közgazdaságtudomány kandidátusa, és dr. Széchey Béla, a műszaki tudományok kandidátusa.

2005-től egyetemi docensi munkakörben folytathatja oktató és kutatótevékenységét: dr. Hőgye Mihály; dr. Karner Cecília Anna; Szabóné dr. Pataky Eszter; dr. Vágyi Ferenc.

A Kari Tanács javaslatára a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora Alma Mater kitüntetésben részesíti a Közgazdaságtudományi Kar 2005-ben végzett hallgatói közül Kovács Tamás és Wilfing András okleveles közgazdászokat.

Az oktatási miniszter döntése alapján köztársasági ösztöndíjban részesül: Bartakovics Gábor; Fekete Adrienn; Gömböcz Andrea; Horváth Péter; Nagy Szabolcs; Sávay Balázs és Szalay Brigitta.

Gratulálunk!

Az ünnepi tanácsülés végén az elsőéves hallgatók esküt tettek, majd dr. Gidai Erzsébet dékánasszony kézfogásával az egyetem hallgatóivá fogadta őket.

b.

TANÉVNYITÓ A GEO-BAN

A fogadalom megerősítése kézfogással

2005. szeptember 10-én a megszokott ünnepi hangulatban zajlott a GEO 34. tanévnyitó ünnepsége. Az ünnepi Kari Tanácsülésen az elnökségben foglaltak helyet Prof. Dr.h.c.dr. Winkler András a NYME rektorhelyettese, Prof. Dr. Márkus Béla a GEO főigazgatója, Dr. Berczi Norbert az FVM helyettes államtitkára, Apagyi Géza az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztályának főosztályvezetője, Boldizs Kálmánné Székesfehérvár Megyei Jogú Város alpolgármester asszonya valamint a testvérkarok képviselői.

A leendő elsőévesek eskütételét kézfogással erősítették meg, melynek során Dr. Márkus Béla fogadta mindnyájukat hallgatóvá.

Az ünnep alkalmával került sor kitüntetések átadására.

A "Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett" miniszteri kitüntetésben részesült a több évtizedes rendkívül eredményes, magas szintű felsőoktatási és szakmai munkássága, példamutató tevékenysége, elévülhetetlen érdemei elismeréséül Baboss Csaba főiskolai adjunktus.

A "Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója" kitüntetést kapta Dr. Tánczos László főiskolai docens, a több évtizedes megbízható, tartósan eredményes és magas színvonalú oktató, tudományos, szakmai munkájának elismeréséül.

A 2004/2005-ös tanévben végzett évfolyam két hallgatója kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkájuk elismeréseként az Egyetemi Tanács határozata alapján Alma Mater Emlékérmet kapott Fehér Szabolcs földrendező mérnök és Suplicz Orsolya ingatlan-nyilvántartó szervező.

Az elmúlt tanévben az MFTTT által meghirdetett diplomaterv pályázat nyerteseinek díjait Apagyi Géza főosztályvezető, a társaság elnöke adta át.

Dobrai Miklós földmérőmérnök 1. helyezést, Klazuer Csilla ingatlan-nyilvántartási szervező 2. helyezést,Maszlavér Tamás földmérőmérnök 2. helyezést,Berki Gábor ingatlan-nyilvántartási szervező 3. helyezést,Szelestey Ákos földmérőmérnök3. helyezést és Fehér Szabolcs földmérőmérnök 3. helyzést értek el dolgozataikkal.

Az ünnepi hangulatot a Tóth András által előadott Déry Tibor és Illyés Gyula: Szemtől szembe című költői párbeszédének részlete teremtette meg, melyből emlékeztetőül álljon itt néhány sor:

"Ahol egy hibát megszüntetünk, az egy lépcsőfok.
Ahol egy jajt elnémítunk, egy lépcsőfok.
Ahol egy tévedésünket beismerjük, két lépcsőfok.
Ahol rendreintést fegyelmezetten elfogadunk, öt lépcsőfok.
Ahol rendreintés nélkül tesszük a jó rendet, tíz lépcsőfok...
-Fölérhetünk hát mégis azokba a sziklafészkekbe?
-Fölérhetünk.
-Hogyan?
-Ezeken a lépcsofokokon.
Ha elmosolyodtok a tanácson, az is egy lépcsőfok.
Ha elgondolkodtok rajta, két lépcsőfok.
Ha hazamenve innen csak egy szó, egy szépen és okosan előrelátással és szeretettel kimondott emberi szó erejéig valóságra váltjátok, húsz lépcsőfok."

-A kitüntetettek: Baboss Csaba, Dr. Tánczos László, Fehér Szabolcs, Suplicz Orsolya és Dobrai Miklós

TK GÓLYATÁBOR 2005.

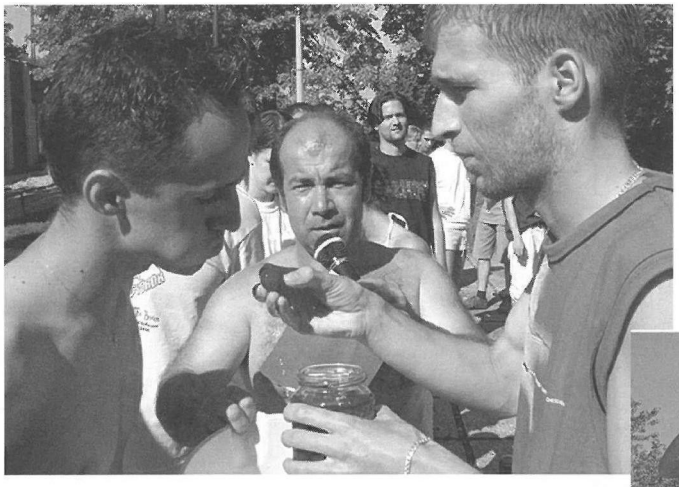

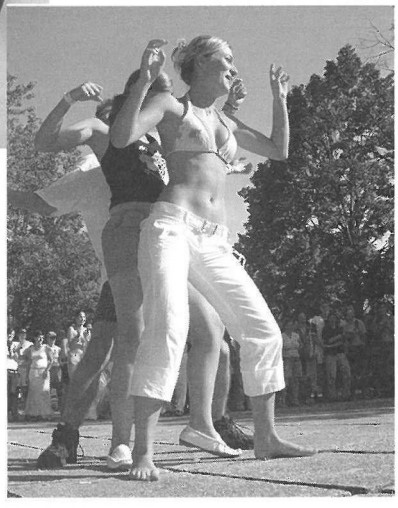

Szokatlan, szinte októberi hidegben és esőben érkezett az ország másik feléből három fiatalember, akik csak reménykedhettek, hogy megnyílik a kollégium, és csatlakozhatnak a társakhoz. Napok óta nyomasztóan sokat esett. Magyar nyár. Vízi vetélkedő megint nem lesz. 16°C-os a Balaton. Már a biléták, karszalagok osztogatása közben tűnődött ezen a szervezőgárda, és a színes vezetői pólóra esődzsekit vett a bevásárláshoz.

Aztán arccal a tanítóképző felé, a nyolc elsőéves csapat át a városon kisebb forgalmi dugókat okozva tájékoztatóra indul. Nem is sejtik, hogy az ezt követő városismereti vetélkedő és könnyed parti után irány az állomás.

A soron következő kép: a még sötétben álldogáló 170 résztvevőnek felfrissítő fitness-kickbox edzést tartana két aktív fiatalember. Nem sikerült. A fákról csepeg a víz, köd lepi a tájat, ahogy Kisalföldet lassan elhagyja a vonat. A táborba érkezve rövid csendespihenő után a szervezők beígérték a ragyogó napsütést, nem tudtuk, igazuk lesz-e. Negyed óra alatt kiderült. Olyannyira, hogy a csapatok felsorakoztatásával, és indulókkal sikerült is elkiabálni a felhőket. Sorversenyek minden kombinációja, ügyességi, gyorsasági, kreatív feladatok, és idegen nyelven énekelt "Nád a házam teteje" következett. A lelkes ifjúság felpörgetése a rendkívül sűrített vetélkedősorozat segítségével (vagy ellenére) sikerült.

A vacsora után újabb kihívások. Az éj leszállt és talán senki nem sejtette, mi következik: hatalmas rodeó-bika érkezett a táborba, melyet az akciós italok fogyasztásával bárki meglovagolhatott. Mulatságos jelenetek következtek. A zenepult mögött, a gólyatáborok történetében először gigantikus habparty kezdődött. Volt, akit a tömeg sodort magával, a tánctér pedig egy hatalmas fürdőkáddá alakult. Meghökkentő szörnyalakok jártak fel-alá a terem és a büfé között. Tudta mindenki: ezt a bulit elfelejteni és feltakarítani is nehéz lesz.

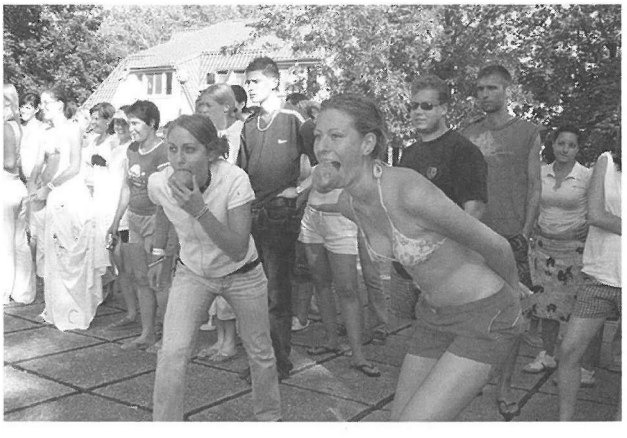

Bár az utóbbi hajnalban megtörtént, aludni nem akart senki sem. Az "angol reggelit" elfogyasztva rövid kis pihenő, majd fitneszbemutató következett intézményünk legendás személyiségeitől. Mindenki alaposan megdolgozott a délelőtti sikerért, a szervezők megizzasztották gólyáinkat. Az időjárás megkövetelte, hogy vízzel szentelődjenek fel az új hallgatók, ezt kitartó locsolással sikerült megoldani. Miután megszáradtak, és szépen felsorakoztak, Cseh Sándor főigazgató köszöntötte újoncainkat.

A meglepetésáradat a Szőke András nevével fémjelzett sorversenyekkel folytatódott, még izzasztóbb, őrült poénokkal. Ezt közös gulyásfőző verseny követte, amelyen az ismert művész is részt vett, sőt két csapat tagjaira főzött. A verseny kezdetekor jelent meg a táborban Leo, az önmagával nagyjából békében élő egykori villalakó, és tüstént le is ült egy padra beszélgetni a gőzölgő bográcsok mellett a fiatalsággal. Eközben nyolc csapat folyamatosan próbált az éjszakai bemutatkozó műsorra, és hogy mit agyaltak ki, azt a fenséges étkek elfogyasztása után a szervezőgárda először megmosolyogta, majd - sajnos - saját bőrén tapasztalhatta. Az előadásokat oktatói és sztár zsűritagok értékelték. Mindannyian részletesen, alapos indokokkal értékelték a látottakat.

A tábor zárásaként hajnalig meg sem állt a zene-bona, alvás pedig senki sem törte a fejét. Mindenki táncolt és együtt szórakozott. Ismét remény költözött az idősebb hallgatók szívébe, az újak talán minden programra mind eljönnek majd. Édes álom.

Győr feliratú táblára ébredhettünk, mellettünk ülő társunk pedig oldalunkba csípett. Itthon vagyunk. Köszönjük nektek! Bizonyítsátok be, hogy ti lesztek a legjobbak! Jövő héten beköltözés, ott találkozunk.

Horváth Attila
ATFK

BÉKÁK TÁBORA A NYME-BPFK-N

Gólyák helyett békák méregették egymást és a felsőbb éves hallgatókat ijedten, a NYME Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar hagyományos táborának kezdetekor.

A tanévkezdés előtti héten, az idén felvételt nyert - 77 szociálpedagógus, 74 óvodapedagógus, a 11 csecsemő - és kisgyermeknevelő - gondozó, 8 német nemzetiségi óvodapedagógus és 2 hittanár - szociálpedagógus - hallgatók mintegy fele vett részt a "beavatáson", és békatábor keretében ismerkedett leendő csoporttársaival, az intézménnyel és Sopronnal. A sokszínű programoktól feloldódott az "újoncok" kezdeti zárkózottsága, és megnyíltak a közösség felé. A tréfás ügyességi feladatok, a legfőbb látványosságokat útba ejtő városnézés, az erdei bográcsozás, a szórakozóhelyeket feltérképező séta és az ehhez kapcsolódó rendezvények, majd a "romok" közös eltakarítása, közösséggé formálták a résztvevőket. Frissen kötött barátságokkal, szép élményekkel vághattak neki szeptember második hetében a felsőfokú tanulmányaiknak.

Elsőéves hallgatóinknak kívánom, hogy kezdeti lendületük egészen diplomájuk átvételéig kitartson és utóvizsgáktól mentesen zárják már az első félévüket is.

Arról pedig, hogy szabadidejükben tartalmas, sokszínű programok szórakoztassák őket, a Hallgatói Önkormányzat tagjai továbbra is gondoskodnak.

Fehér Lóránt HÖK-elnök, a Béka-tábor szervezője (NYME-BPFK)

ADJ VÉRT ÉS MENTS MEG HÁROM ÉLETET!

ORSZÁGOS FELSŐOKTATÁSI VÉRADÓVERSENY PÁLYÁZAT

A Magyar Vöröskereszt Csongrád Megyei Ifjúsági Tanácsának kezdeményezésére a Magyar Vöröskereszt Országos Titkársága, A HÖOK és az Országos Vérellátó Szolgálat országos szintű felsőoktatási véradóversenyt hirdet "Fiatalok a Véradásért" elnevezéssel A verseny célja az egyetemi, főiskolai korosztály véradásba történő bevonása, a véradómozgalom megismertetése és népszerűsítése.

A verseny 2005. szeptember 12-től 2006. május 12-ig tart. Az eredményhirdetésre 2006. június 14-én a Véradók Világnapján kerül sor, győztese a legnagyobb véradói aktivitást mutató egyetemi, főiskolai kar lesz. Az első helyezett jutalma 100.000 Ft és egy véradó-serleg. A győztes neve felkerül a Magyar Vöröskereszt által megőrzött Örök-Serlegre is.

A versenyhez a versenyszabályzatokat plakátokon keresztül ismertetjük. A versenyhez a Nyugat-Magyarországi Egyetem is csatlakozik. Az EMK, FMK és KTK hallgatói számára két alkalommal biztosítunk lehetőséget a véradásra Sopronban a Régi Kollégium aulájában. Ez évben november 29-én 12 órától várjuk a soproni karok hallgatóit. A második véradó napot 2006 tavaszán szervezzük meg és erről időben értesítjük az érdeklődőket.

Talán nem is sejted, mekkora érték az egészséged és a fiatalságod. Neked csak 20 perc az életedből, másnak maga az Élet.

Sopron, 2005. szeptember 26.

Molnárné Kiss Irén
a Vöröskereszt NYME Soproni Alapszervezetének titkára

MAGYARORSZÁG GAZDASÁGI ESÉLYEI -

A Nyugat-Magyarországi Egyetem
Közgazdaságtudományi Kar
és az Österreichische Gesellschaft für
Gesundheitsökonomie

Magyarország gazdasági esélyei - a szociális munkahelyi viszonyok
Diákok párbeszéde magyar és osztrák gazdasági képviselőkkel
című 2. Nemzetközi vitafóruma

2005.október 19-én,
14.00-17.00-ig lesz a

Liszt Ferenc Kulturális és Konferencia Központ, Petőfi termében (Sopron, Liszt F.u.1.).
Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

HALLGATÓI ANTOLÓGIA

Az ATFK-n 25 hallgató verseiből jelent meg gyűjteményes kötet. Bemutatására műsorral készültek a szerkesztők. A szerzők részvételével beszélgetős estet szerveztek, ahol elhangoztak a kiválasztott versek.

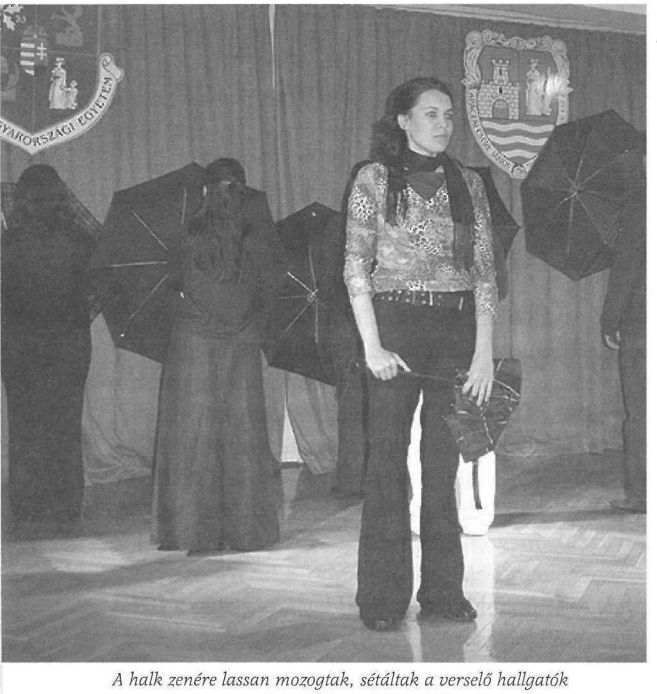

A halk zenére lassan mozogtak, sétáltak a verselő hallgatók

Bogdán Attila, Molnár Krisztina, Bárdosi Balázs, Nagy Imola és Csákvári Tamás - a kötet szerkesztőségének részéről, valamint Dr. Zsávolya Zoltán a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék oktatója foglaltak helyet a színpadon, ahol Miksi Attila, az Epilóg Kamaraszínház és Vizuális Műhely vezetője kérdezte őket a kezdetekről és a kötet kiadásának előzményeiről. A beszélgetést követően ünnepi műsor hangzott el a szerzők műveiből, egyedi színpadi környezetben.

Szomorkás őszi este volt. Kint már hűvösre fordult az idő és csepergett az eső. Talán ennek volt köszönhető, hogy a színpadon esernyőkkel vonultak fel a szereplők, mint egy lassított felvétel kiragadott kockái a színpadon. Halk zenére mozogtak, sétáltak a verselő hallgatók, majd egyszerre megálltak és egy közülük elkezdte mondani versét. Mindeközben a többiek esernyőiket maguk elé tartva, arctalan hátteret biztosítottak. A népes közönség visszajelzései és az est végén felhangzó vastaps mutatta, hogy van igény a szép versekre és az új dramaturgiai megoldásokra.

A kiadvány egy sorozat elindítója is egyben. Várhatóan a jövő év tavaszára megjelenik az újabb Hallgatói Antológia, melyben már helyet kaphatnak a hallgatói versek mellett az oktatói írások, valamint grafikák is illusztrálják majd a kötetet.

Horváth Attila
NYME-ATFK

VERSBEN MONDOM EL

Versben mondom el

Csendes őszi este volt Győrben,
mikor az Apáczai Karon ültem.

Verselő professzorok érkeztek hárman,
Plussz egy ki kérdezett bátran.

Hallgatók mondták a professzori verseket,
Nem számolta senki a múló perceket.

Együtt ünnepeltük József Attila emlékévét,
Megismertük a versek születését.

A rímek faragása igazi munka,
Bár van akinek éjszakai móka.

Legyen értekezlet vagy tanóra,
A professzornak versre kész a tolla.

Zenés műsorban szólaltak meg a versek,
Kedves professzorok jövőre is gyertek!

Horváth Attila
NYME-ATFK

Dr. Albert Levente (Erdőmérnöki Kar), Dr. Bácsatyai László (Erdőmérnöki Kar) és Dr. Winkler András (Faipari Mérnöki Kar) professzorokkal Dr. Tenk Antal beszélgetett verseikről, a versírásról.

Mészáros Ágnes

PREKO

- DALMÁT IDILL -

Hátradől a szél, és lomhán elpihen,
fellegkoszorút az ég már nem visel.
Megzabolázza fodros csipkeszoknyáját a tenger,
és tükröt tart a partnak türkiz szemmel.
Jámboran bolyong a fény a móló tövén.

Élete regényén töpreng egy bárka,
fövenyre vonva várja, hátha
ma lesz a nagy fogás.

A spaletták vándorokról és vágyakról súgnak
elfeledett meséket a hosszú útnak
induló Hold fülébe.

A Sziget átöleli a várost, és a bokrok
sóillatú ébredést ásítanak a torony harangjára.

A móló kövén
jámboran bolyong a fény.
Tükröt tart a partnak, és türkiz szemmel
megzabolázza fodros szoknyáját a tenger.
Fellegkoszorút már nem visel az ég.
Hátradől, és lomhán elpihen a szél.

2005.09.08.

UPON THE HILL

There's a road upon the hill:
It's the path of lost emotions,
It's the path of broken hearts.
There's a road upon the hill.

There's a house upon the hill:
It's full with fairy tales,
Full with all of my fears.
There's a house upon the hill.

When the sky turns black and purple
I can't get out from the circle.
I turn my face towards the sky:
"Come, Redeemer, touch my eyes!
I turn towards the rain:
"Come and wash away my pain!"

There's a maid upon the hill:
She used to be my youth and laughter,
Now her dreams are fade and crumpled.
There's a maid upon the hill...

...we all have roads and houses up there:
fake illusions in the Highlands.
When the sky turns purple and black,
we all are captured by our Past.

2005.09.12.

Dömötör Vera

APÁLY- DAGÁLY

Műanyag testemben felforr a vér,
ősi szomjat csillapítok én,
eladtam vizemet létezésedért.

Palackba zárva habzik életem,
izmaim feszülnek, lázad az értelem,
mégis hangosabb fájó énekem:

Idd hát ki poharam, ne várj!
Vitorlám mindig feszíti a dagály,
m e l y n e k
holdja a magány.

Semmiből lettem a te mindenednek vára,
keletkeztem szomjad csillapítására,
s magam lettem szárazságod ára.

Forrást nem ízleltem régen,
odavan már hajdani részegségem,
kiszáradt a zöldellő rétem.

Viharra néz a fáradt óceán,
töltsd meg vizemet ezen az órán,
hogy végzetemet ne kapja fel az orkán.

Voltam víz, hogy igyál,
ajkadért fohászkodott imám,
rajtad a sor immár:

Borítsd vagy ürítsd ki kelyhemet!

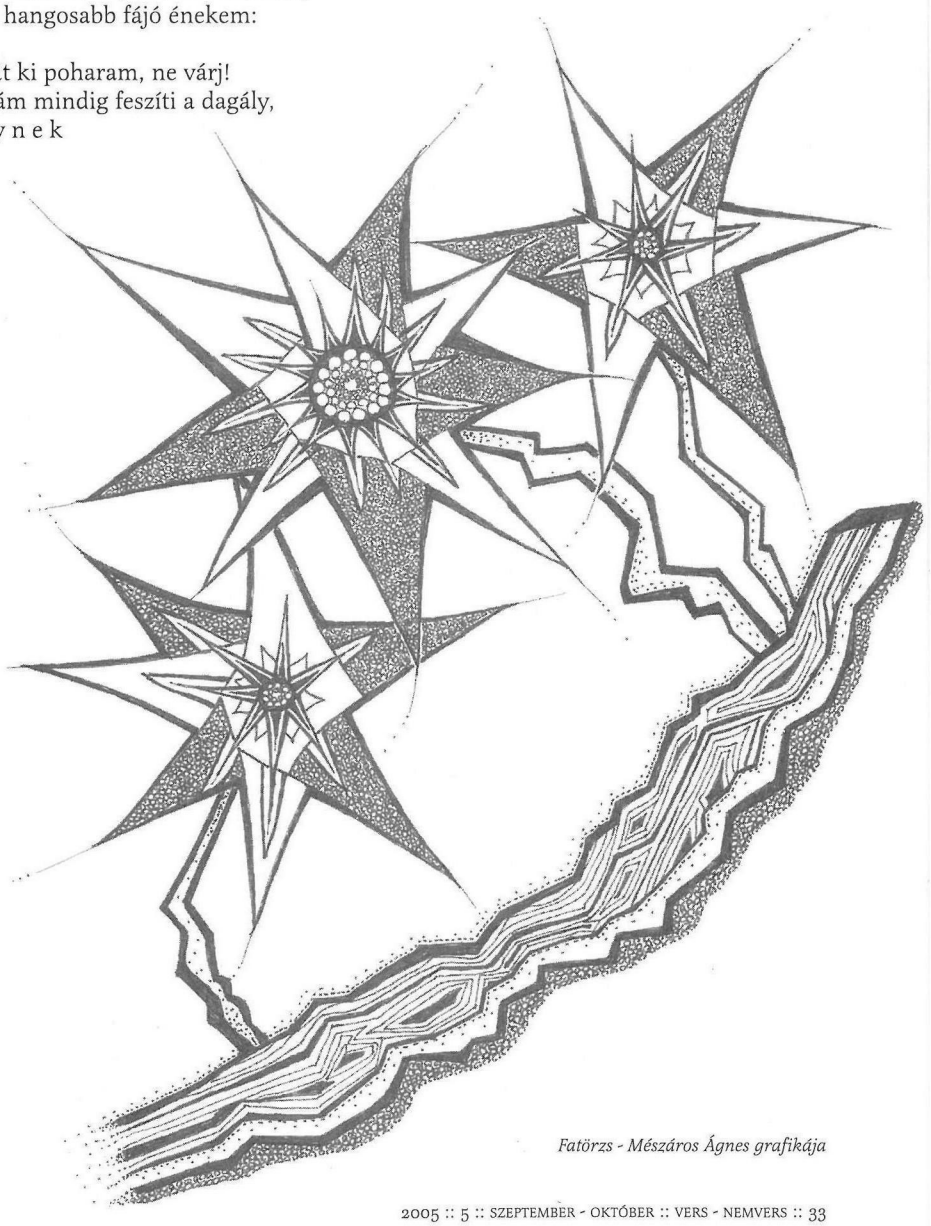

Fatörzs - Mészáros Ágnes grafikája

VOCEM PRECO!

Selmeci hagyományaink védelmében: újabb keletű tévedések

1. rész

Az utóbbi években ismét kedvelt ábrázolás lett a selmecbányai címer a grubenés waldenfoltokon (a flekkeken). Örülünk ennek, hiszen nagyon dicséretes, hogy a selmeci hagyományokra ilyen módon is emlékeznek az utódintézmények diákjai. Sajnálatos módon azonban ezek a címerek nem teljesen hiteles színekben jelennek meg. A hímzett selmecbányai címerek lényeges eleme a két gyík, s ennek megfelelően ábrázolják is mindig őket. Színük azonban sárga és fehér, ami nem felel meg az eredeti ábrázolásnak. Hiszen a selmecbányai címer címertartói, melyek eredetileg sárkányok voltak, zöld színűek! A heraldikában tulajdonképpen csak mázak és fémek léteznek, attól függően, hogy eredetileg festették, vagy fém bevonatot alkalmaztak-e a pajzson. A mázakat szokták aztán később színeknek is nevezni. A sárga és a fehér tehát valójában nem is szín, és a heraldikában csak az arany és ezüst fémek helyettesítésére alkalmazható. További pontatlanság, hogy az utóbbi néhány évben a gyíkok helyett gyakran szalamandrákat említenek. Ez több szempontból is valótlan. A gyíkok és szalamandrák legfeljebb a felületes szemlélők számára hasonló testfelépítésűek. Az alapvető különbség azonban az, hogy a gyíkok hüllők, a szalamandrák pedig kétéltűek. Ebből adódóan a gyíkok sokkal mozgékonyabbak és alakjuk is sokkal karcsúbb. A történelmi forrásokban előforduló latin elnevezés mindig a lacerta, és soha nem fordul elő a salamandra. A szalamandrák nem felelnének meg az eredetmondában betöltött szerepüknek sem, hiszen a mély völgyek kis patakjaitól el sem távolodhatnak, s ennél fogva a hegyek telléreinek apró nyílásaiba sem bújhatnának bele. Színük a mi égövünkön fekete, vagy fekete alapon sárga foltos lehet. Az igaz ugyan, hogy a selmeci diákszokásokhoz több oldalról is kapcsolódnak a szalamandrák: 1. A bányász- illetve diákfelvonulás elnevezése a szalamander, a szalamandra - mint kétéltű állatfaj neve - német neve. Ez a faj elég gyakori a mély nedves árnyékos völgyekben, tehát bizonyára Selmecbánya környékén is szép számmal élt. A diákok tanulmányaik során gyakran találkoztak velük, hiszen az érckibúvások gyakran ezekben a mély völgyekben buktak felszínre. 2. A középkori bestiáriumok szerint a szalamandrák ételeme a tűz és kedvelik is ezt az elemet. Ennél fogva nem égnek el. Sőt a foltos szalamandrák sárga foltjaiban egykor aranyat is gyanítottak az alkímisták. A korai selmeci kémiai oktatással bizonyára akad kapcsolata, hiszen az, az alkímiai elemekből is megőrzött - legalább érdekesség szintjén - elemeket ebből a hiedelemből. 3. Az előbbiekhez kapcsolódóan a mágiában az elemi szellemek közt a tűz szellemei a szalamandrák, s ily módon a "garabonciás diák"-kal és a szabadkőművességgel is összefüggésbe hozhatók. A legendás bölcsek egy csoportját is szalamandráknak nevezték. 4. A selmeci bányász-, később diákfelvonulások neve is a "szalamander" lett. A sötétedés után tartott, és a bányalámpák fényével megvilágított menet távoli látványa némiképp emlékeztetett a foltos szalamandra fekete alapon sárga foltos színére. Ez a magyarázat talán elfogadható, de annyi mindenképp igaz, hogy a felvonulásokat máig "szalamander"-nek hívják.

A selmecbányai címerhez azonban még áttételesen sincsen közük.

A selmecbányai címerpajzsot két oldalról tartó sárkányok első színes ábrázolása a selmeci jogkönyvben található (1. kép). Itt a - meglehetősen lompos formájú - sárkányok már alapvetően zöldek, csak a hasuk táján sárgások kicsit, s az oldaluk barnás. Emellett egyforma színűek, színük különbözősége tehát fel sem merülhet. Arany vagy ezüst fémekről szó sincs, pedig ezen a címerképen a fémeket valódi fémszínnel adták vissza. Az azonban igaz, hogy a magyar heraldika általánosságban kedvelte a naturálisabb felfogást, és az állatokat gyakran "természetes színnel" ábrázolta. Milyen lehet egy mesebeli állat, a sárkány "természetes" színe? Bizony hasonló a gyíkéhoz, hiszen a középkori ember a hit magasságait és a földi valóság gyakorlatiasságát gyakran összekapcsolta. Az első címer árnyaltabb színei is ennek a felfogásnak köszönhetők, de egyértelműen felismerhető az alapvetően zöld szín. Az 1555-ös falfestményen, mely a Szent Katalin templom kapuja fölött látható, szürkés színű. Ez az egyetlen eset, mikor hiteles ábrázoláson a két sárkány színe a zöldtől eltérő. Ez azonban a jelenlegi fakult színre vonatkozik, a festmény eredeti színe lehetett halványzöld is. Az azonban bizonyos, hogy ismét egyformák és nem fémszínűek. A későbbiekben a címertartók gyíkká alakultak, s amikor 1788-ban a selmecbányai címert egyesítették a bélabányaival, bekerültek a címerpajzsba. Helyenként persze ezután is ábrázolták a szűkebb értelemben vett selmecbányai címert, s ezeken a gyíkok pajzson kívül maradtak. Az állatalakok azonban akár sárkány, akár gyík formátumúak, és pajzson kívül vagy belül helyezkednek el, mindig zöldek. Így egy 1834-ből származó selmecbányai céltáblán jól láthatóan zöld színűek (2. kép). Ilyen formában rögzültek a 19. század második felének magyar nyelvű selmec-kultuszában is. Olyannyira, hogy a "Selmeci" előnevű Pöschl Ede selmeci professzor 1887-ben adományozott címerében is zöldek a gyíkok (3. kép). Itt, a vágott pajzs felső mezejében a gyíkoktól közrefogott vár egyértelműen Selmecbánya városára utal a heraldika eszközével. A zöld gyíkok továbbra is szerepeltek a város címerében 1959-ig, amikor is Selmecbánya visszatért az 1275-ös pecsétről ismert legrégibb címeréhez. A legrégibb címerábrázoláson ugyanis még nem találhatók meg a sárkányok. A heraldikai jobboldalon arany, másik oldalon ezüst gyíkot mutató címerváltozat heraldikailag hamis, nagy valószínűséggel a Selmecbánya 18. századtól ismert mondájára alapozódik. De a monda is csak aranyos hátú gyíkokról tud, s ezek a telérek repedéseiből bújnak elő. A sárgás hátú zöld gyíkok esetleg még beleférhetnének a "természetes szín"-be, bár a történeti anyagban a gyíkok háta éppen zöld szokott lenni. A heraldika azonban tudomány, sőt meglehetősen kötött elemekkel dolgozó tudomány. Egy címert leírni is csak speciális kifejezésekkel lehet, hiszen ha mindent körül kellene írni, nagyon is hosszú lenne a leírás. Mindez teljesen kézenfekvő, hiszen országokat, csoportokat, személyeket jelölő címerekről, azaz jelképes ábrákról van szó, melyeknek pontos jelentése és ábrázolása

nagyon fontos. Így önkényes változtatások egyáltalán nem fogadhatók el. A hamis címerváltozatot először egy Pržíbramban 1971-es kiadott népszerűsítő munkában találjuk meg. Ennek szerzője cseh nemzetiségű, s bizonyára nem volt eléggé tisztában a régi magyarországi címerekkel. Pedig a tudományos szlovák szakirodalom is ragaszkodott az eredeti leírásokhoz és ábrázolásokhoz. Azóta sem tudunk róla, hogy elfogadta volna ezt az önkényes változtatást.

Megtévesztő a hamis változat, hiszen tetszetős, és érthetően nagyon jól beleillett az arany és ezüst bányászatát egyaránt művelő bányászok szemléletébe. Ezért történhetett, hogy az aranyat és ezüstöt egyszerre kitermelő hodrusi bányászok 1992-ben, készíttettek egy hagyományőrző zászlót, mely szintén az arany-ezüst gyíkokat mutatja be. Ezen a jobboldali(heraldikai értelemben) gyík vagy sárkány arany a baloldali ezüst. Hozzájárulhatott a téves színek, valójában fémek (heraldikai értelemben a zöld máz helyett arany és ezüst fémek) elterjedéshez az is, hogy Selmecbánya jelenleg a legrégibb címerváltozat (4. kép) színezett formáját (5. kép) használja, melyen a címertartó sárkányok még nem szerepelnek. Nem látható tehát lépten-nyomon a gyíkokat helyesen ábrázoló színes címerváltozat. Magyarországon először - nyilvánvalóan jóhiszeműen - Benke István népszerűsítette Schenk színes kiadványa alapján ezt a hibás változatot. Schenk tévedése azért is lehetett ilyen nagy hatású, mert - a már említett, és a selmeci hagyományokból jól ismert - monda is aranyos hátú gyíkokat említ.

A selmeci eredetmondát pedig a gyíkokkal - nagyon helyénvalóan - sok hallgató ismeri. Ezek után a kétségtelenül dekoratív, bár hamis címervariáció érthetően gyorsan terjedt a korsókon, gruben- és waldenfoltokon. Minthogy azonban nem felel meg a történelmileg kialakult valódi selmeci címer színeinek, ezek az ábrázolások sajnos mind helytelenek.

Szemerey Tamás

(Az illusztrációk a lap hátsó borítóján találhatók.)

75 ÉVE HALT MEG A HAZAI TAKARMÁNYOZÁSTAN KIVÁLÓ PROFESSZORA CSELKÓ ISTVÁN /1847-1930/

Cselkó István 1847. április 20-án született Zsombolyán /Torontál vármegye, ma Jimbolia, Románia/. Szaktanulmányait a keszthelyi Gazdászati és Erdészeti Tanintézetben végezte, s azután majd másfél évet a zsombolyai uradalomban dolgozott gyakornokként.

A kiegyezést követően 1869-ben került a Magyar Földművelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Minisztérium hatáskörébe a Magyaróvári Tanintézet a hasonló bécsi minisztériumtól. Mivel az osztrák származású tanári kar túlnyomó része Bécsbe távozott, olyan szakemberekre volt szükség, akik tudásukkal, képességeikkel biztosítani tudták, hogy az intézményben megtartsák az oktatás addigi színvonalát. Így került 1869-ben Cselkó István a Magyaróvári Gazdasági Felsőbb Tanintézethez. Tanulmányai folytatásaként 1874-ben ösztöndíjasként a müncheni állatorvosi főiskolára ment. Itt egy évet töltött el hallgatóként. Hazatérése után, 1875-ben nevezték ki a Magyaróvári Gazdasági Akadémia Állattenyésztés és Állatgyógyászat, valamint az ezzel rokon tudományok rendes tanárává. Az 1880-as évektől a következő tárgyakat tanította: állatbonc- és élettan, általános állattenyésztés, ló- és szarvasmarhatenyésztés, tejgazdaság, állatgyógyászat.

Harminckilenc állami szolgálat után 1908-ben vonult nyugalomba, amikor Budapesten az Állatorvosi Főiskola a tiszteletbeli doktori címet adományozta neki. Kinevezése után érdeklődési területének fő tárgya az általános állattenyésztéstan lett. E szakterületen belül a ló-, szarvasmarha-, juh- és sertéstenyésztéssel foglalkozott behatóbban. Neki köszönhető az első nagyobb szabású szarvasmarha-tenyésztési könyv. 1909-ben megjelent munkájában részletesen foglalkozott a tenyésztés elméleti kérdéseivel és áttekintést ad a szarvasmarha természetrajzáról, küllemtanáról, az egyes gazdaságilag vezető államok szarvasmarhatenyésztési- és takarmányozási módszereiről.

Munkásságának fő területe -elméleti síkon- a takarmányozástan volt. Míg az állattenyésztés területén gyakran hézagpótlóként szolgáló közleményeit hamar kibővítette, addig a "Takarmányozásról" írt könyve hosszú ideig a korabeli szakirodalom egyedüli alapvető munkája volt. Azzal a bevallott céllal dolgozott, hogy munkásságának eredménye "minél előbb és minél szélesebb körben használna váljék a jószágnevelő gazdatársadalomnak".

Az állattenyésztés minden ágának kiváló szakértőjeként elkönyvelhető Cselkó István elméleti-tudományos tevékenységét sokban segítette környezete is. Tagja volt az Óvári Akadémia "nagy tanári karának". Az Akadémián tartott előadásain kívül szívesen tartott több Magyaróvár környéki község gazdái számára előadásokat az állattenyésztés témaköréből.

Korának szaksajtójában több mint ezer cikke jelent meg. Ő vezette a "Köztelek" című mezőgazdasági szaklap "Takarmányozástan" rovatát. Ezen tevékenységének két évtizede alatt több ezer gyakorlati kérdésre kellett szakszerű feleletet adnia.

Szakismeretének országos elismerése, hogy őt bízták meg a Pallas Lexikon állattenyésztési cikkeinek a megírásával. Ezen a téren is nagy érdemeket szerzett.

A magyar mezőgazdasági szakirodalom egyik megteremtőjeként számontartott Cselkó István professzor 1930. július 24-én -70 éves korában- halt meg Magyaróváron.

Dr. László László

MOÓR ARTHUR 1923-1985.

Az EMK Matematikai Intézete és a Bolyai János Matematikai Társulat Soproni Tagozata 2005. június 10-én emlékülést tartott Prof.Dr.Moór Arthur, az EFE Matematika Tanszék volt vezetője, a Bolyai János Matematikai Társulat Soproni Tagozata elnöke, a matematikai tudomány doktora, a magyar differenciálgeometria kiemelkedő egyénisége tiszteletére, halálának 20. évfordulója alkalmából.

Prof. Dr. Moór Arthur Budapesten született 1923. január 8-án. Édesapja magyar-német szakos középiskolai tanár, egy ideig a Berlini Egyetemen lektor, majd a Szegedi Polgári Iskola Tanárképző Főiskolán a német nyelv tanára volt. Moór Arthur nem véletlenül beszélt kitűnően németül.

Egyetemi tanulmányait Szegeden matematika-fizika szakon kezdte 1941-ben, de a háború miatt csak 1947-ben fejezte be. Olyan kiváló professzorok tanították, mint Kalmár László, Riesz Frigyes, Haar Alfréd, Kerékjártó Béla és Szőkefalvi Nagy Gyula. Finsler geometria iránt érdeklődik, amire az egyetemen a világszínvonalú kutatás mellett is alig kaphatott indítatást.

Az egyetem befejezése után 1947 és 1950 között a Szarvasi Tanítóképző Intézetben tanított. A mostoha körülmények ellenére (tudományos háttér nélkül) elkezdi tudományos munkáját. Megjelent dolgozataira figyelt fel Varga Ottó akadémikus, és segítette abban, hogy Debrecenbe kerüljön a Révai (ma Csokonai) gimnáziumba. (Varga Ottó a nemzetközileg is elismert magyar differenciálgeometria iskola megteremtője volt.) 1953-ig tanít, majd 1953-56 között Varga Ottó aspiránsa. 1956-ban védi meg kandidátusi értekezését. Ekkor már 22 dolgozata jelent meg. Szeretett volna Debrecenben maradni Varga Ottó és Rapcsák András közelében, de állás hiányában ez nem sikerült. A Szegedi Egyetemen kapott adjunktusi állást. 1964-ben megszerzi a matematikai tudomány doktori fokozatát. Doktori dolgozatának címe: "Geometriai vizsgálatok általános metrikus vonalelem-terekben". Az értekezés megvédése előtt nem sokkal egyetemi docensi kinevezést kap.

1968-ban került az Erdészeti és Faipari Egyetem Matematika Tanszékre egyetemi tanárnak és megbízták a Matematika Tanszék vezetésével. Új oktatási terület volt ez Moór professzor úr számára, hiszen mérnököknek itt oktatott először matematikát. Meglátogatta a mérnök kollégákat, a velük történt szakmai beszélgetés és a korábbi hagyományok (Walek Károly professzor) alapján oktatta a matematikát, előadásaihoz jegyzeteket írt. Tovább folytatta eddigi tudományos munkáját. Rendszeresen publikált, sokan hivatkoztak munkáira. A FINSLER geometria egyik legismertebb kutatója lett. Geometriai konferenciákon rendszeresen részt vett, előadásokat tartott. Gyakran kérték fel szekcióvezetőnek is. Tanszékvezetése alatt két munkatársa írt kandidátusi értekezést.

1985. augusztus 26-án, 62 éves korában bekövetkezett korai halálával egyetemünk egy nemzetközileg elismert, még aktívan dolgozó tudós professzorát veszítette el.

"Moór Arthur karizmatikus egyéniség volt. Kialakult elvei szerint élt, azokból szemernyit sem engedett. Ezért olykor akadtak problémái. Vitában, ha észérvekkel bizonyítva látta tévedését, sértődöttség nélkül elismerte. Őszinte és korrekt partner volt." (Dr. Roxer Egon, ny. egyetemi docens)

"Vizsgáin magasra állította a mércét, de feltétlenül igazságos, és tulajdonképpen jóindulatú is volt. Ezt a hallgatói is tudták és elfogadták." (Prof. Emeritus Dr. Tamássy Lajos - Debreceni Egyetem)

"Moór Arthurra emlékezve egy széles szakmai körben ismert kiváló matematikus, nagyszerű pedagógus és kolléga képe bontakozik ki, aki a tárgy iránti igényességével, következetes szigorával, a matematikát a rangjának megfelelő szinten oktatta és művelte."

(Prof. Emeritus Dr. Rónai Ferenc)

"Moór Arthur, bár kevesen ismerték fel, EMBER-ből volt.

Hobbija, a repülő. Ennek a szónak, több jelentését is ismerjük.Vizsgaidőszak végén már nagyon nehezen vette tudomásul a hallgatók "csacsiságait". Egy-egy *"repülő"*-nek meg is jegyezte: "Basszus hangon csicsereg a kandúr, miért nem tanulta meg...". Kitűnő humora volt. "Artúr" egy töprengése: "Nem értem! Az évfolyam 30 fő. Negyvenet már vizsgáztattam és ötven van még a vizsgaíven...?!" (Dr. F. Nagy Györgyi, egyetemi docens)

H. Temesvári Ágota

(Karikatúra az 1984-es Horribile Dictu diákújságokból .)

HÍRES ELŐDÖK - JELES ÉVFORDULÓK

75 éve halt meg a hazai állattenyésztés kiváló professzora BÁNVÁRTH SÁNDOR /1876-1930/

Bánvárth Sándor a Veszprém megyei Várpalotán született 1876. december 1-jén. A veszprémi piarista gimnáziumban érettségizett, majd 1894-ben a magyaróvári Gazdasági Akadémiára iratkozott be, ahol olyan kiváló tanárok tanították mint Balázs Árpád, Cselkó István, Cserháti Sándor, Hensch Árpád, Kosutány Tamás, Linhardt György, Sporzon Pál, Thallmayer Viktor és Ujhelyi Imre. Bánvárth lelkiismeretesen tanult, s jeles eredménnyel gazdasági oklevelet szerzett. Tudásának szélesítésére a budapesti Tudományegyetem Jogi Karán folytatta tanulmányait.

1899-ben azonban visszatért Magyaróvárra, állami szolgálatba lépett, s mint gyakornok kezdett dolgozni a Gazdasági Akadémián. Majd 21 évvel később 1920. augusztus 1-jétől annak igazgatója lett. Hivatalba lépésétől haláláig értékes tanári, szervező és tudományos tevékenységet folytatott. Pályáján szaktárgyainak szeretete és kitartó szorgalma gyors ütemben vitte előre és tanársegédként, majd mint az általános állattenyésztéstan, takarmányozástan, juhtenyésztéstan és gyapjúismeret, sertéstenyésztéstan rendes tanára, elismerést szerzett tanítványai, az elméleti- és a gyakorlati gazdák körében.

Igazgatói működése elején, már 1921-ben javasolta a tanárok részére kötelező szolgálati pragmatika kidolgozását és a négy esztendős képzés elrendelését. Ugyanakkor miden lehetőt elkövetett annak érdekében, hogy megfelelő internátust állítsanak fel, segítve ezzel a hallgatók kiadásainak mentesítését. Az új internátus -a mai kollégium- 1929-ben készült el.

Az akadémia igazgatása mellett változatlan lelkiismeretességgel látta el a Megyei Gazdasági Egyesület vezetését is. Munkájának eredménye a Szigetközben az állattenyésztésnek, különösen a lótenyésztésnek nagyarányú fejlődése, melyhez az általános szakismeretek gyarapítását előmozdító, ismereteket terjesztő előadások is nagymértékben hozzájárultak. Bánvárth Sándor abból a felismerésből indult ki, hogy az iparosodó Magyarországon, a falvakban egyre nagyobb szükség van a tervszerű, lehetőleg tenyésztési szövetkezetek által irányított állattartásra és ennek megfelelően a tervszerű és ellenőrzött takarmánytermesztésre és takarmányozásra. Ez az istállózott szarvasmarhatartás a földterületek jobb kihasználtságát jelentette, másrészt az állattenyésztés és állattartás többi ágára is előnyösebben hatott.

"Köztenyésztésünk föllendülésére semmi sem hatna oly üdvösen, mint az állattenyésztési szövetkezetek létesítése. Külföldi utamon meggyőződtem arról, hogy csak azon országokban van magas színvonalon az állattenyésztés, ahol azt a szövetkezetek és egyesületek tartják a kezükben" hangoztatta többször is.

"Nem ajánlhatom eléggé tenyésztőinknek, hogy ne mindent csak az állam segítségétől várjanak, hanem az önsegítés útjára lépjenek, szem előtt tartván, hogy egyenkint gyengék, összetartva, egyesülve erősek vagyunk". Érdemes ezekre a megállapításokra a mai gazdáknak is jobban odafigyelni.

Szaktudását, hozzáértését elismerték és különböző magas kitüntetésekkel jutalmazták. 1923-ban gazdasági főtanácsosi címet kapott.

Szakirodalmi cikkei, közleményei és könyvei országos tekintélyt biztosítottak számára, aminek következtében számos intézmény választotta tagjai sorába. Igazgatóválasztmányi tagja volt az OMGE-nek, csakúgy mint az Országos Szakoktatási Tanácsnak és Tanulmányai Bizottságnak. Részt vett a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara szervezésében, majd később annak vezetésében, mint igazgatóbizottsági tag tevékenykedett. Póttagja volt az Országgyűlés Felsőházának. Évtizedeken át lelkes munkát végzett a Magyaróvári Gazdasági Egyesületben, először titkárként, majd Ujhelyi Imre halála után az elnöki posztot töltötte be.

1930. szeptember 11-én 70 éves korában halt meg Magyaróváron, itt nyugszik a helyi temetőben. Emlékét az óvári vár falán található dombormű őrzi.

Dr. László László

TANTEREM NÉVADÁS

IN MEMORIAM DR. VINCZE VILMOS (1910 - 2005)

"Mindenki addig él, amíg emlékezünk rájuk" tartja a mondás. Ennek szellemében és a régi egyetemek hagyományait követve 2005. szeptember 12-én a főiskolai kar 101-es előadó termét dr. Vincze Vilmosról neveztük el.

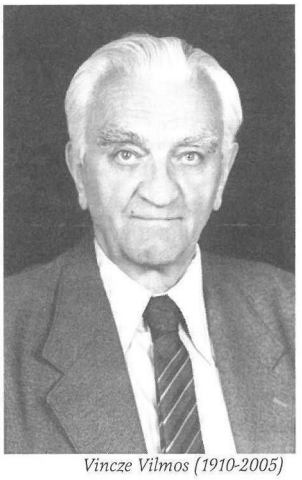

Vincze Vilmos (1910-2005)

Szomorú aktualitását az eseménynek az adta, hogy kilencvenhatodik életévében 2005 júliusában elhunyt a magyar geodézia tudományterületének egyik nagy öregje, a Kar jogelődjének létrehozásban elévülhetetlen érdemeket szerzett nagyhírű gyakorlati és elméleti szakember, dr. Vincze Vilmos a műszaki tudományok doktora, nyugalmazott főiskolai tanár, c. egyetemi tanár, a "Pro Silvicultura Arte Lignaria et Geodesia" egyetemünk magasszintű elismerésének első kitüntettje .

A fiatal geodéta nemzedék nagy része már csak hírből ismerte, hisz intézményünk egykori tanára 1974 óta nyugdíjas volt. Vincze professzor úr 1935-ben szerezte diplomáját a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mérnöki Karán. Mérnöki tevékenységét a balassagyarmati Államépítészeti Hivatalban kezdte. 1938-tól már mint fővárosi mérnök kapcsolódott be Budapest akkor kezdődő geodéziai felmérésébe. 1949-ben "Pontkapcsolások számítása és vizsgálata" disszertációja alapján "mérnök-doktori" címet kapott.

1950-től az Országos Földméréstani Intézet főmérnöke, majd az ekkor alakult "Városmérési Irodánál" a városméréssel és a nagy ipari beruházásokkal kapcsolatos szabatos geodéziai munkák végzésére alakult osztály vezetője lett.

1955-ben készített és megvédett kandidátusi értekezésében foglalt elgondolásai szerint végezték Budapest önálló háromszöghálózatának bővítését, valamint több vidéki város és nagy ipari beruházások vízszintes alappontsűrítési munkáit. Vezette az akkoriban meginduló földalatti vasút - a Metro - kitűzését és felmérési munkáit. Elgondolása szerint alakították ki az építkezések felszíni vízszintes alappont-hálózatát.

1958-tól az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal (ÁFTH) képviseletében jelentős szerepet vállal a Budapestre, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemre (ÉKME) telepített földmérő képzés kialakításában és fejlesztésében. Gazdag gyakorlati tapasztalatai alapján meghívják az egyetemre, ahol egy új diszciplínát, az ipari geodéziát elsőként oktatja a magyar földmérőmérnök-képzés történetében. Elkészíti a tantárgy első hazai jegyzeteit.

Javaslatára 1959-ben a székesfehérvári "Jáky József" Út- és Vasútépítő Technikumban elindul egy érettségire épülő földmérő technikus képzés. Ilyen szintű földmérő képzés Magyarországon addig nem volt. Az 1962-es felsőoktatási reform során kormányrendelet ismeri el a képzést, amely a jogilag önálló Felsőfokú Földmérési Technikumban (FFT) folytatódik. Ez az intézmény tekinthető a mai Kar jogelődjének.

Az 1972-es felsőoktatási "reform" ismét változást hoz az intézmény és dr. Vincze Vilmos életében. Az FFT megszűnik, de jogelődje lesz az Erdészeti és Faipari Egyetemen Földmérési és Földrendezői Karaként újjáalakult oktatási egységnek és dr. Vincze Vilmos a kar tudományos igazgató helyetteseként folytatja oktató-nevelő és tudományos munkáját.

Dr. Vincze Vilmosban azonban nem csak a jogelőd intézmény alapítóját tiszteltük, hanem a kiemelkedő színvonalon tevékenykedő oktatót és kutatót.

1962-től tanszékvezető tanára az intézménynek, az általa bevezetett ipari geodézia oktatója. Eredményesen kutatott az önálló háromszögelési hálózatoknak, a felsőrendű szintezéseknek és a vetülettannak a tárgykörében. Utóbbi eredményként 1970-ben a valós vetületek egységes származtatásával foglalkozó disszertációjának megvédése után a Magyar Tudományos Akadémia Tudományos Minősítő Bizottságától a műszaki tudomány doktora fokozatot nyeri el.

Folyamatosan vett részt különböző műszaki utasítások szerkesztésében. Nagy sikerrel működött közre az új geodéziai vetületi rendszer létesítésében, valamint a függőleges földkéregmozgás tanulmányozására készült szabatos szintezési hálózatok létrehozásával kapcsolatos vizsgálatokban. Számos újítása, találmánya közül az ő korában jelentős eredménynek számított a "Tangensdiagram" c. szabadalma, amit a MOM használt fel az Ma4 és Ma5 típusú mérőasztal műszerében. Szakirodalmunk állományát mintegy 40 értékes tanulmánnyal könyvvel és könyvrészlettel, jegyzetekkel és tankönyvekkel gyarapította.

Számos kitüntetés és elismerés kísérte alkotó munkáját. Ezek közül különösen nagyra becsülte a 85 éves születésnapja alkalmából, az egyetemünkön elsőként elnyert "Pro Silvicultura Arte Lignaria et Geodesia" kitüntetést. 2005-ben, javaslatunkra, a Magyar Mérnöki Kamara örökös tagjának választotta. Sajnos csak rövid ideig örülhetett ennek az utolsó elismerésnek.

A főiskolai karral nyugdíjaztatása után is sokáig tartotta a kapcsolatot. Oktatásfejlesztési terveink kidolgozásánál mindig számíthattunk korrekt, szigorú, ugyanakkor jobbító szándékú véleményére. Főiskolai jegyzetek figyelmes és kritikus lektoraként sokáig sikeresen segítette a kor igényihez igazodó földmérő- és földrendező képzést.

Számosan - jelen sorok irója is - büszkék arra, hogy még alkotó erejének teljében ismerték Vincze professzor urat, tanulhattak tőle egyetemi-főiskolai előadásokon, a közös kutató munkában, de akár a KK munkakapcsolatok során. Hivatásszeretete, segítőkészsége nem felejthető. Olyan emberre emlékezünk és búcsúzunk Tőle e sorokkal, aki értékeket hagyott maga után, ami mindannyiunk öröksége lehet. Emlékét kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

Dr. Ágfalvi Mihály főiskolai tanár,
tudományos főigazgató-helyettes NyME GEO

BÚCSÚ ZSÉDELY KÁROLYNÉTÓL (1949 - 2005.)

Mikor 15-én Karesz bejött a főiskolára elmondani, amit még ma is nehezen hiszünk, érteni pedig nem is értjük, hogy Marika elment, az első gondolatom természetesen az volt, hogy ez nem lehet igaz, ilyen nincs. Persze nem a szavaknak nem hittem, hanem egyszerűen nem fogtam fel, de nem is akartam, hogy ilyen megtörténhet. Egy fiatal, élni akaró, mindenki által tisztelt és szeretett kolléganő elmegy, itthagy minket, sok-sok kérdést megválaszolatlanul maga után hagyva, legfőképp a "miért?"-et.

Zsédely Károlyné (1949 - 2005)

Marika 1972-ben lett főiskolánk dolgozója. Intézményi jelenléte egyidős a soproni Alma Mater lekisebb, akkor legfiatalabb karának 33 éves létezésével. Ebből a 33 évből én 32 évet ismertem. Először, mint hallgató, később, mint munkatárs, kolléga. Ebből 8 évig, amikor beosztásom szerint az oktatási ügyek felelőse voltam, úgy gondolom, hogy nem főnök és beosztottként, hanem a szó legnemesebb értelmében közvetlen munkatársként dolgoztunk együtt. Szerencsésnek éreztem magam, hogy biztos, stabil, megbízható munkájára mindig számíthattam.

A Tanulmányi Hivatalban a ranglétra minden fokozatát végigjárta. Adminisztrátorként kezdte, tanulmányi előadóként folytatta, majd annak vezetője volt sajnos rövid ideig. Betegsége miatt 2004 őszén nyugdíjba vonult. Munkaköri feladatai széles skálát öleltek át. Munkabírása, intelligenciája, a hallgatók iránti empátiája sok feladat megoldására tették alkalmassá. 23 éven keresztül töltötte be a kari Diákjóléti Bizottságban a titkári posztot. A gondjaira bízott ösztöndíjak szétosztásában mindig igazságosan és szakszerűen járt el. A gondos, lelkiismeretes munkával előkészített anyagokkal, amelyeket naprakész nyilvántartásai alapján állított össze, mind a bizottság tanár elnökének, mind a hallgatóknak a munkáját megkönnyítette. Panasz, fellebbezés egyszer sem érkezett, pedig több milliós összegekkel dolgozott, sok hallgatói generációt, évfolyamot kiszolgálva. Az eltelt évtizedekben a "diákjólétet" Marika derűs, harmonikus egyénisége, mosolygós szeme, egész lénye jelentette. Minden hallgatót ismert. Idősebb és fiatalabb volt hallgatóink visszaidézik közvetlenségét, és azt, hogy nem volt olyan dolog, amivel a megoldás reményében ne lehetett volna hozzá fordulni.

A Kari Tanács tagjaként a hosszú évek tapasztalataira alapozott javaslatai, ötletei nagy segítséget jelentettek az új tanulmányi és vizsgaszabályzatok, juttatási és térítési szabályzatok készítésekor, összeállításakor.

Természetesen nemcsak a munka kapcsán emlékezünk Marikára, hanem emlékezünk a jó hangulatú, baráti összejövetelekre a zöld szalonban, a Nadapon megtartott névnapokra, vagy a kirándulásokra, a főiskolai napokra, a sporteseményekre, amelyeknek résztvevője, sokszor szervezője volt. Ilyenkor többet beszélgettünk a családról, a lányokról, akikre nagyon büszke volt. Sok év óta fokozódó aggodalommal követtük figyelemmel betegségét. Drukkoltunk, együtt éreztünk, féltettük. Mindig örültünk a jó híreknek. Optimisták voltunk, hiszen úgy látszott, sikerült a legutóbbi műtét. Az utolsó hírre azonban nem számítottunk, mindenkit lesújtott.

A sors kegyetlen játéka folytán és következményeként a GEO-sok fejet hajtanak Zsédely Károlyné oktatást támogató eredményei, emberi erényei, igaz emberi lénye, hallgatókért végzett cselekedetei előtt ravatalánál. A GEO közössége tudja, hogy mindig mindenben a legjobbat adta a körülette lévőknek. Önzés, gonoszság és rosszindulat őt sohasem vezérelte tenni akarásában. Becsületességével, őszinteségével, fegyelmezett nyíltságával vált a közösség példaképévé. Szerettük kedvességét, szerénységét, megbízhatóságát. Hacsak lehetett ő mindenkin segített. Rajta nem tudott segíteni senki, a gyilkos kór magával ragadta, kiszakította a GEO-sok táborának egyik legértékesebb tagját.

Tudomásul vesszük a megváltoztathatatlant. Szavakkal lehetetlen méltón búcsúzni, ilyenkor többnyire az irodalomban keresünk segítséget. Dsida Jenő Vonaton éjjel c. versrészletének aktualizált soraival búcsúzunk:

Hallgatag éj van, s utazom,
s szürke hegyekből koszorú
nyúlik a felhős, árnyas egekbe
komoran, búsan ránk-fenyegetve,
s odakünn minden elmaradó
"pirosalmafa"
szomorú,
szomorú,
szomorú.

A körülöttünk lévő világban mindenki tudja, hogy élet-vonaton utazik, és kisebb-nagyobb kitérőkkel ugyanoda jut, de addig az emléket őrizni képes a földi emlékezet.

Isten veled, nyugodj békében!

Székesfehérvár, 2005. július 29.

Dr. Engler Péter

GÓCZÁN KÁROLY (1927-2005.)

Életének 78. évében elhunyt Góczán Károly, nyugalmazott főiskolai docens, a Szentivániak Szentivánért Alapítvány Kuratóriumának örökös elnöke, a Kincsesház megálmodója, a Szentiváni Krónika volt főszerkesztője. Türelemmel viselt, hosszú betegség után érte a halál.

Góczán Károly 1927. május 8-án született Lébény-Barátföldpusztán. Tanulmányait a győri Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumban, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta, végül 1947-ben tanítói oklevelét a Győri Katolikus Líceum és Tanítóképzőben szerezte meg.

Tanít Levélen, győri általános iskolákban, majd 1955-ben szaktanító a tanítóképző utódiskolájában (a későbbi gyakorlóiskolában).

A felsőfokú tanítóképzés megindulásakor (1959.) a Gyakorló Általános Iskola tanítói között találjuk. Ez az intézmény volt a korábbi "fiúképző", visszatér tehát az alma materba.

1966-tól a Felsőfokú Tanítóképző Intézet tanulmányi osztályára kerül, mint főelőadó, és ezzel párhuzamosan tanítja a gyakorlati foglalkozás módszertana elnevezésű tantárgyat, majd később az oktatástechnikát.

A technikai újdonságok pártolója, a fotózás, kisfilmezés, videózás, nyelvstúdió, teletext mind-mind felkeltik érdeklődését, és a gyakorlati megvalósításban újabb tevékenységre sarkallják.

Lelkes fotó- és filmpártoló, amatőr filmes, minden területen kis hallgatói munkacsoportok veszik körül; ma is tevékenykedő fotóművészeket, amatőr filmeseket indít el a pályán.

A győri Művésztelep alapító szervezője, és két évtizedig vezetője.

A tanítási gyakorlatok korszerűsítése érdekében szorgalmazza a zárt láncú televíziós rendszer létrehozását, majd a kivitelezésben is részt vesz.

A tanítási gyakorlat ennek megfelelően stúdióteremben történik, a rögzített felvételeket visszamenőleg is használhatják a tanítójelöltek.

Ez - a 70-es években úttörő jellegű tevékenység - főiskolánkon a tanár úr nevéhez fűződik.

Dokumentálja filmen a tanítóképzőben folyó tanulmányi munkát, ünnepeket, társadalmi összejöveteleket; fáradhatatlan szervező, a fotózás, filmezés elhivatott oktatója, a baráti társaságok vidám, anekdotázó doyenje.

Munkáját a főiskola és a kulturális kormányzat kitüntetésekkel ismeri el.

1978-as nyugdíjazásáig lelkes, aktív szervező egyénisége a főiskolának és a külső szakmai kapcsolatok építője.

Nyugdíjazása után aktivitása a győrszentiváni helyismereti tevékenységben ölt testet, méltán búcsúzik tehát nehéz szívvel tőle szűkebb pátriája és a Szentivániak Szentivánért Alapítvány.

Tevékenységének hatását és személyes emlékét az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola és volt kollégái szeretettel őrzik meg.

Tóthné V. Koczor Judit
könyvtáros

Augusztus közepén közel kétszáz valdenes, veblenes diák részvételével zajlott le Selmecbányán a 15. Selmeci Diáknapok. A rendezvény fénypontjai voltak az ünnepélyes megnyitó az Akadémián, a Bányász-palota aulájában; a hagyománytörténeti előadások a Kémia-palota előadójában, igazi selmeci padokban; a legnagyobbak sírjainak megkoszorúzása a Szélaknai kapu környéki temetőkben, miközben fölöttünk ragyogott díszkivilágításban a Leányvár, majd zászlós felvonulás fáklyákkal, szalamanderrrel a Fő-térre. Eközben "az utcát libasorban végigszelni, víg burs-nótákat fújni, énekelni..." A többi kisebb fénypontról maga a lelkes diáktömeg gondosksdott folyamatosan Selmec és Vihnye között. Jó volt!!!

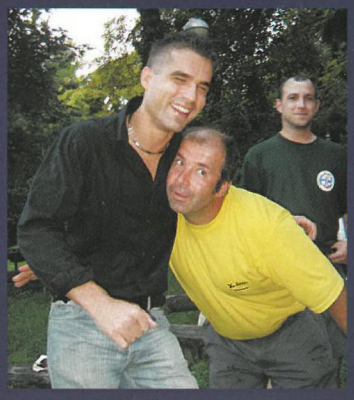

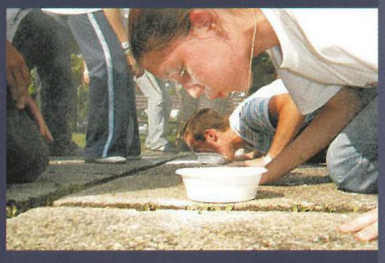

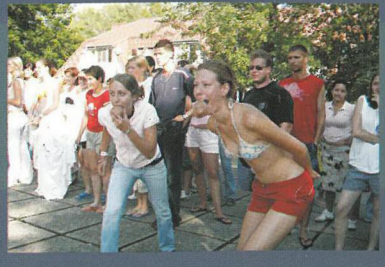

GÓLYATÁBOR ATFK 2005.

(Cikkünk a 30. oldalon olvasható.)

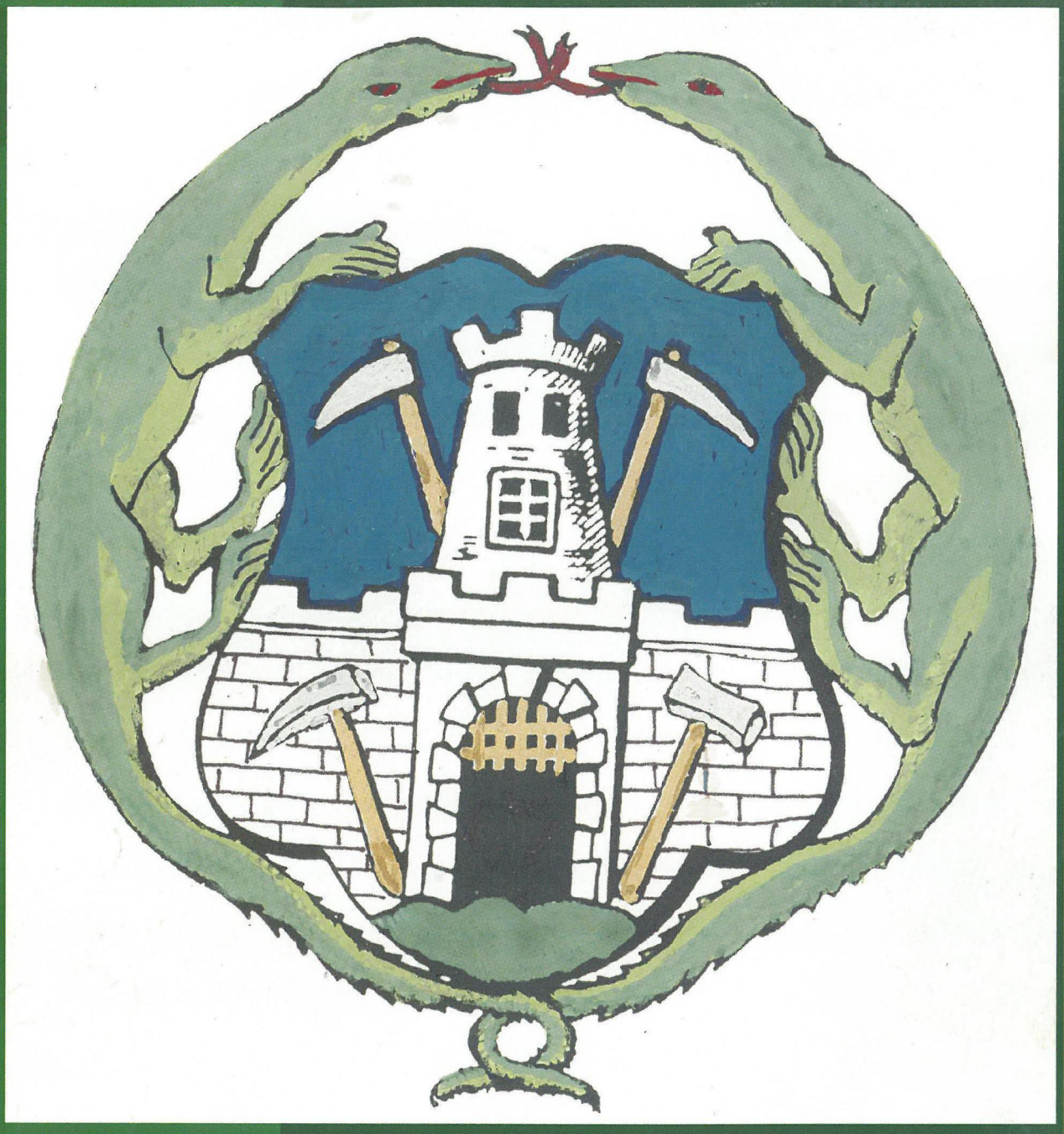

2. kép

3. kép

1. kép

5. kép

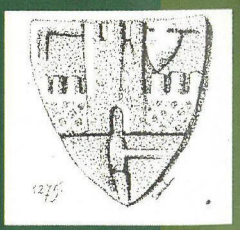

4. kép